

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszád, 1932. évi október hó 16
Vasárnap
XIII. évfolyam 246. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Az új törvény meghozataláig meghosszabbítják a földművesek védelméről szóló törvényt

A nyári szünet után tegnap tartotta első ülését a szkupstina

Beográdból jelentik: A nyári szünet után tegnap tartotta a szkupstina első ülését, amelyen dr. Kumanudi Koszta elnök a formalitások elintézése után elparentálta dr. Anics Mitya és Jeremies Todor képviselőket, akik helyébe Lunics Petár és Pesics Maximusnak a szkupstinába.

Demetrovics Juraj földművelésügyi, dr. Mohoric kereskedelemügyi és dr. Gyorgy pénzügyminiszter két szakaszos törvényjavaslatot terjesztettek a szkupstina elé,

amely az október huszadikán lejáró földműveseket védő törvény meghosszabbítását kéri addig, amíg a szkupstina az új törvényt meg nem szavazza.

A javaslat beterjesztése után Demetrovics Juraj hosszabb beszédben indokolja meg a kétszakos törvény fontosságát. Kéri a szkupstinát, hogy a törvényjavaslatot tárgyalja le sürgősen, egyttal kijelenti, hogy ez a törvény csak addig marad érvényben, míg a szkupstina az új törvényt meg nem szavazza. A miniszternek ezt a bejelentését a képviselők nagy tetszéssel fogadták.

Demetrovics Juraj ezután Avramovics Brankó képviselő interpellációjára válaszolt

Avramovics azt kérdezte a minisztert, hogy van-e tudomása arról, hogy egyes takarékpénztárak nem tartják be a földművesek védelméről szóló törvény intézkedéseit, továbbá kérdezte, hogy miért nem veszik tárgyalási alapul a dunabánsági mezőgazdasági egyesületnek a földművesadósságok konverziójára vonatkozó javaslatát, valamint a vajdasági bankok szövetségének a földművesadósságok rendezését célzó előterjesztését. A miniszter válaszában kijelentette, hogy néhány pénzügyi tényleg a megengedettnél magasabb kamatokat számított, sajnos

az eddigi törvényben erre nincs büntetőszankció, az új törvény meghozatalánál azonban felhasználják az eddigi tapasztalatokat.

A baciai tartományi takarékpénztár működése ellen semmi kifogás sem merülhet fel, mert az betartotta a földművesek védelméről szóló törvény intézkedéseit.

A szkupstina ezután harminckét tagu bizottságot választott, amely holnap délelőtti tanulmányozza a kétszakaszos törvényjavaslatot, amelyet a szkupstina hétfői ülésén fognak letárgyalni.

— 0 —

Váratlanul elhalasztották a Népszövetség záróülését

Az elhalasztás a főtitkári hivatal megreformálása miatt történt

Genfből jelentik: A Népszövetség közgyűlésének tegnapi ülését, amely egyben a mostani ülészak záróülése lett volna, általában meglepetésre hétfőre halasztották. Az elhalasztás azokkal a még be nem fejezett tanácskozással függ össze, melyekben

a Népszövetség titkársága legfőbb vezetéseinek reformjáról van szó.

A tanácskozás tegnapelőtt már a befejezéshez közelített és mindenki úgy tudta, hogy a főtitkár Avenol lesz, a jelenlegi helyettes főtitkár. Váratlanul olyan indítványok hangzottak el a reform-értekezleten, melyek Avenol kinevezését veszélyeztették.

Erre

a francia delegátus kompromisszumot ajánlott,

de a kompromisszum ügyében tegnapig nem sikerült döntést létrehozni.

A francia delegátus igyekezete érthető, hiszen a főtitkár állásánál fogva nagy súlyt reprezentál, azonkívül

a főtitkár fizetése nem kevesebb mint 140.000 arany frank,

ami azt mutatja, hogy a Népszövetség a takarékoskosságot magára nézve nem igen tartja kötelezőnek. A két helyettes főtitkár fizetése egyenként 85.000 aranyfrank, a négy titkárnál egyenként 70.000 aranyfrank.

— 0 —

Minden ellenkező híreszteléssel szemben

— csendesnek ígérkezik a noviszádi munkáskamara mai közgyűlése

A munkáskamara közgyűlésének tagjai legnagyobb részénél már tegnap megerkeztek Noviszádra

A Reggeli Ujság is részletesen foglalkozott azokkal az előzményekkel, amelyek mintegy hirharangja voltak a noviszádi munkáskamara ma délelőtti megtartandó közgyűlésének. Egyesek élesen támadták és bírálták a munkáskamara vezetőségnek ügyvezetését különösen azért tettek szemrehányást a vezetőségnek, mert túlméretezte a munkáskamara építkezését és így a súlyosbodó gazdasági viszonyok következtében fizetési nehézségekbe jutott. Ezek szerint a fizetési nehézségek következménye volt az, hogy miniszteri biztost neveztek ki a munkáskamara ügyeinek ellenőrzésére.

A sajtótámadásokkal kapcsolatban általában az a meggyőződés alakult ki, hogy a munkáskamara ma délelőtti közgyűlésén — amely kilenc órákor kezdődik a kamara nagytermében — erős vihar fog lezajlani és arra is lehet számítani, hogy új igazgatóságot választanak. A munkáskamarától szerzett értesüléseink szerint azonban

egyáltalában nincsen kilátás viharos közgyűlésre és a közgyűlés csendben és rendben fog lezajlani.

A közgyűlésen különben sem választanak új igazgatóságot, hanem csak néhány megüresedett helyet töltenek be, ezenkívül pedig a költségvetést tárgyalják le. A közgyűlés tagjai különben tegnap már csaknem teljes számban megérkeztek Noviszádra. Vrsarból, Belackváról, Beeskerekéről, Szentáról és Sztárankaniszaról érkeztek delegáltak, a többi delegátus a ma reggeli vonatokkal érkezik meg. A közgyűlés tagjait még 1927-ben választotta a munkásság, mandátumukat később a minisztérium meghosszabbította.

A noviszádi munkásság körében minden esetre a legnagyobb érdeklődéssel várják ennek a fontos munkásintézménynek mai közgyűlését, amely valószínűleg tiszta képet fog teremteni a kamara ügyében.

Hashajtóra van szüksége?

Vegyen be esténként 2-3 ARTIN-DRAGÉE-t, ami reggelre normális, enyhe és bőséges ürülést eredményez.

ARTIN

Egy 8- dináros doboz tartama 4-6 használatra elég.

Letartóztatták Kreuger Ivar testvéröccsét

Stockholmból jelentik: A Kreuger Ivar öngyilkossága nyomán kitört pénzügyi világbotrány újabb fordulathoz érkezett. A stockholmi rendőrség tegnap letartóztatta Kreuger testvéröccsét. Az a gyanu ellene, hogy a vezetése alatt álló s csődbejutott vállalatok könyveit meghamisította. Kreuger különböző vállalatokban levő anyagi érdekességét hatszáz millió frankra becsülik.

Rádió szenzáció ORION 7.037

4 csöves Európa-vevő (200-2000 m), beépített elektrodinamikus hangszórával: Tökéletes szelektivitás és hangtisztaság. Beírt állomásnevek, elegáns külső! Beépített »Störschutz« Ara: Dinar 3.700.—

Lerakat:

Iványi Ernő cég, Novisad

Kralja Aleksandra 5. — Telefon 27-47

Hangulat változás Magyarországon

A Reggeli Ujság számára írta: dr. Tápai Szabó László
egyetemi tanár

Budapest, október 15.

A Gömbös-miniszterium kinevezésével Magyarországon nemcsak a kormány változott meg, hanem a közhangulat is.

Ezt a tényt csak az bírja megérteni, aki ismeri a magyarság lobbanékony természetét.

Az ország helyzetének vigasztalan sivarága miatt kellett távoznia gróf Károlyi Gyula kormányának. Azóta, hogy Károlyi Gyula elment, semmivel sem javult a helyzet és még senki sem lát semmit, ami a helyzet javítására alkalmas volna, de már visszatért a lelkekbe a megnyugvás, a bizakodás, sőt bizonyos derűs hangulat is. A két héttel ezelőtti általános siralmat általános jó kedv váltotta fel.

A magyar nemzet már máskor is megmutatta, hogy tud egyik végletből a másikba esni. Ha Gömbös Gyula semmi egyebet nem is tenné, mint hogy ezt a hangulatváltozást létrehozta, már ezzel is bebizonyította, hogy nagy képességekkel bír, rendkívüli egyéniség.

Hogyan csinálja a dolgait? Legelőször is: a hagyományos politikai nagyképűségtől mentesen, őszintén. A politika pufogó frázisai helyett a mindennapi élet nyelvén beszél és elismer minden hibát, a saját hibáit is. Bátran érint olyan kérdéseket, melyekhez mások nem mertek hozzányulni, s azt a véleményt kelti, hogy „ez az ember nem a kormányra gondol, hanem az országra“. Csupa ígéret ez az ember, oly korszakban, mikor senki sem mert ígérni és senki sem mert remélni semmit.

Nyilvánvaló, hogy Gömbös Gyula erősen készült a kormány átvételére. Már dolgozott programján, mikor ezt az előde még nem is sejtette, sőt valószínűleg készült a kormányzásra már Bethlen idejében. Körülvette magát egy sereg fiatalemberrel, — a Nemzetpolitikai Társaság vezetőivel, — s ezek dolgoztak egy nagy, mindent felölelő program részletein. Jó készültségű doktrinerek munkája a száz pontból álló részletes program, mely nyolc-tíz nap múlva nyilvánosságra kerül. Hogy mit lehet majd belőle megvalósítani, az más kérdés, melyre ma még nem felelhet senki. Az azonban bizonyos, hogy a kormány tervei számára már is kedvező légkört teremtett és hogy még az ellenzék is nagy jóindulattal várja a még ismeretlen, de már ígért intézkedéseket.

A minap a Társadalmi Egyesületek Szövetsége tisztelgett a kormány előtt. Mikor az egyetemi diákegyesületek vonultak fel, Gömbös odakiáltott nekik:

— Fiúk, ti jöttök utánunk!!

Egy rövid mondat, de mily hatásos! Azóta minden diák miniszterelnök-jelöltnek érzi magát. Napoleon idejében „minden katonának tarsolyában hordta a marsal-botot“; — Gömbös idejében „minden diák zsebében hordja a miniszteri tárcát“. Gömbös a miniszterelnökségnél új hivatalt szervezett, a-

hol a legelőzékenyebben meghallgatják és följegyzik bárkiné a politikai ötleteit. E-gyelőre mindenki nyitva érzi maga előtt az utat az érvényesüléshez, — még a zsidók is.

A grófok, akik (hosszu idő óta először) teljesen kimaradtak a kormányból, talán az egyedüliek, akik némi pesszimizmussal nézik az ügyek fejlődését. Apponyi csak hüvös és várakozó álláspontra helyezkedik, de Pallavicini már helytelenit: nem tetszik neki a Mussolininak küldött sürgöny, melynek jelentőségét nyilván tulbecsüli. Bizonyos körökben, ha valaki „benősül“ egy családba, az eljegyzési hír hangsúlyozni szokta a menyasszony atyjának cégét, — az üzleti hitel fokozásának céljából, bár a hozomány gyakran sokkal kisebb, mint amennyit a közönség fantáziája sejt. Azok, akik a Mussolini-sürgöny jelentőségét tullozzák, emlékezzenek arra, hogy körülbelül

tíz évvel ezelőtt Gömbös Gyula is az élén állott azoknak a magyar nemzetgyűlési képviselőknek, akik el akartak látogatni Beogradba, nem éppen politikai célok nélkül.

Az, hogy külpolitikájában egyetlen hatalomhoz igazodjék, — a Gömbös-kormány észéről teljesen ki van zárva.

Maga Gömbös csak „kelet európai politikát“ akar folytatni, közelebbi megjelölés nélkül. Pallavicini örgróf nagyon messze ment, mikor ezzel kapcsolatban már előre tiltakozott a magyar-román perszonál-unió ellen. Nem lehet tagadni, hogy valankor felmerült és pár hónapig felszínen is volt a magyar-román államszövetség terve és ha az a terv megvalósulhatott volna, akkor valóban a román király került volna a magyar trónra. Azonban mindenki, aki jól ismeri az ország történetét a háboru óta, nagyon jól tudja, hogy a magyar-román unió terve már a múlté és hogy ezt a tervet ma még kevésbé lehetne megvalósítani, mint valaha. Egészen bizonyos, hogy Gömbös Gyula „kelet európai politikája“ nem erre vonatkozik, hanem arra, hogy miután a nyugati országokkal nagyon kevés érdekkapcsolatunk van, nem a nyugati államokkal kell törődniünk, hanem a keletiekkel, melyek itt vannak körülöttünk. Tizenkét esztendő a múlté megmutattuk, hogy tisztán a gazdasági politika eszközével is, nagyon sok kelfelműséget tudunk szerezni egymásnak. Észszerű tehát az a gondolat, hogy még befel-fene próbálni: nem tudunk-e segíteni is egymáson? Ez a gondolat nagyon népszerű ma a magyar társadalom minden rétegében; talán nem is tulzás, ha azt mondjuk, hogy a sovinizmus tíz évvel ezelőtt Magyarországon lobogott a legjobban, ma pedig Magyarországon van legkisebb szerepe a sovinizmusnak. Ma a legnépszerűbb politikai jel-szó a „forgalom“ és ha sikerülne Szeged

és Nagykanizsa vidékén a szabad forgalom számára egy harminc kilométer széles semleges zónát teremteni, természetesen a teljes kölcsönösség alapján, — ez politikailag is igen nagy jelentőségű esemény volna.

Ellenzék ma Magyarországon nincsen; ellenzéki pártok sincsenek, mert a legnagyobb ellenzéki csoport is oly kicsiny, hogy a „párt“ elnevezésre még alig tarthat igényt. Csak egyes ellenzéki képviselők vannak, akik egymástól függetlenül és rendszerint nagyon széthúznak. A mai helyzetre jellemző, hogy oly ellenzéki képviselők is, akiket nagy ellentétek választottak el az előző kormánytól, már azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy belépnek Gömbös Gyula pártjába.

A parlamentben többen is szóba hozzák, (legelőször Apponyi) hogy az új kormánynak új „színt“ kellett volna rendeznie. Ez az álláspont élménytelenül igazolt, de gyakorlatilag nem igazolt. Ha egy új kormány egészen más programmal jön, mint az előde, akkor célszerű és ildomos dolog nem a parlamentet, hanem egyenesen a nemzetet kérdezni meg, hogy mit szól ehhez az új programhoz? A jelen esetben azonban választás nélkül is lehet látni és tudni, hogy a nemzet határozottan sokkal szívesebben látja Gömbös programját, mint Bethlenét. Nincsen az országban senki, aki meg ne lenne róla győződve, hogy ma Gömbös nagy többséget kapna. És miután a többség már rendelkezésre áll, egy meglevő többség helyett egy másik többséget adni neki — céltalan dolog lenne. Sokkal okosabb dolog lesz: bevárni a kormány első intézkedéseit, félévig, egyévig, vagy két-évig és azután kérdezni meg a nemzetet, hogy mit szól, nem a programhoz és ígéretekhez, hanem a tettekhez?

A kormány egyelőre mézesheteit éli, s a mézesheteket nem szokás zavarni.

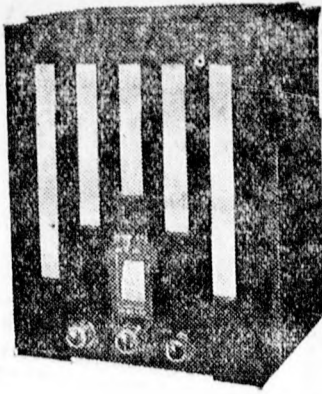
Aranyfogakat akart lopni egy cserevicsi asszony

A noviszádi rendőrség érdekes családi ügyben folytatott nyomozást, amelyet Szokolov Stefánia noviszádi fogtechnikusnő ellen furfangos módon akart elkövetni egy cserevicsi asszony. Néhány nappal ezelőtt a fogtechnikusnő Kralja Aleksandra uca 25. szám alatti rendelőjében megjelent egy fiatal nő, aki egy noviszádi polgár feleségének mondta magát és aranyfogakat akart csináltatni. A fogtechnikusnő el is készítette az aranyfogakat és kérte az asszonytól a pénzt. Az asszony kijelentette, hogy nincs nála pénz, azonban a cseléd hozza el lakására a fogakat és ott kifizeti az érték járó összegét. A cseléd el is vitte a fogakat az asszony Njegoseva uca 5. számú lakására, ahol az asszony elvette a fogakat és bement a házába, míg a cselédnek meghagyta, hogy odalenn várakozzék rá. Amikor hosszas várakozásra sem jött elő az asszony, a cseléd jelentette a fogtechnikusnőnek az esetet, aki azonnal értesítette a rendőrséget. A rendőrségnek sikerült is letartóztatni az asszonyt, akiről kiderült, hogy Gransz Paulinának hívják és 31 éves cserevicsi asszony. Gransz Paulinát átadták a törvényszéknek, ahol megindították ellene az eljárást.

Ártatlanul ítélték el husz évi börtönre

Akivel kétszer történt igazságtalanság

Beográdból jelentik: Érdekes ügyben hozott ítéletet a beográdi semmitőszék. Még 1924-ben történt Poljanán, hogy ismeretlen tettesek meggyilkolták Radojesics Ognjana földművesasszonyt, annak kedvesét és kisfiát. A nyomozás szerint a gyilkosságot hárman követték el, közöttük Gyorgyevics Száva földműves is, akit a bíróság husz évi fegyházra ítélt. Időközben azonban kiderült, hogy Gyorgyevics ártatlan volt és hat évi fogság után abíróság szabadlábra helyezte a meghurcolt férfit. Időközben azonban Gyorgyevics vagyona újra került, mert neki kellett viselnie a perkiöltségeket, úgy hogy amikor kiszabadult, egyetlen parája sem maradt. Gyorgyevics most pert indított vagyona visszaszerzéséért, azonban ezt a perét három hónakon, most a beográdi semmitőszék-nél is elveszítette. A harmadik ítélet ki-mondása után a szerencsétlen, megtört ember kijelentette, hogy nem marad számára más hátra, mint Ofelsége a királyhoz fordulni igazságtételért a súlyos meghurcoltatásért és vagyona elvesztéért.

MI UJAT HOZ AZ INGELEN !!!

Európa összes leadó állomásai hitelesített, világított skálaszállagon

U4DW váltóáramra
U4DW egyenáramra

Négylámpásos, három hangozó körös vevőkészülék, megvilágított skálával, hang és önműködő fading szabályozóval. Minden jobb rádió üzletben kapható.

Kérjen díjtalan bemutatást és árjegyzéket.

Vezérképviselőt és gyári lerakat Jugoslávia részére:

Reprezentanza radio tovarena Ingelen Ljubljana

RADIO OFNER, Novisad

Futaki ut 3. Telefon 23-27

INGELEN készülékek valamint a legjobb AMERIKAI készülékek lerakata. Csere aukció. Javitóműhely.

Egyházüldözés Mexikóban

A pápa tiltakozása - A Katolikus Akció szükségessége - Bezárják a templomokat

XI. Pius pápa

Azok a hírek, amelyek egyre borzalmasabb részleteket tárnak fel a mexikói büntetésekről, a Rodriguer-uralom felé kezdik terelni a figyelmet. A huszadik század példátlan barbarizmusa dühöng Mexikóban. A kormány szerint a mexikói papság létszáma tulságosan nagy. Mit tesz tehát Rodriguer elnök? B-listára helyezi a papokat golyóval és akasztófával, mert ezt írja elő a mexikói egyházi törvény, a mexikói „felvilágosodás” és szociális érzék.

Ez a mexikói „demokrácia”, ez a mexikói „haladás” és „modernség” s egyáltalán nem véletlen, hogy az emberiségnek az a szégyene, ami most Mexikóban dúl, nem indítja egyetlen tiltakozó szóra, egyetlen gesztusra sem Európa jól ismert, jellegzetes „demokráciájának” szóval és tollal jogrendet, demokráciát, haladást szavaló hőseit.

A pápai epiklika

XI. Pius pápa a múlt héten apostoli levelet adott ki a mexikói egyházüldözés miatt. Tiltakozik a mexikói kormány barbarizmusa ellen. A szentszék részéről — írja a Szentatya — mindenkor megvolt a hajlandóság rendezni a mexikói egyház és az állam viszonyát. Eppen ezért küldötte a Szent-szék apostoli követét Mexikóba. Amíg a többi államok jóindulattal rendezik az egyház és az állam egymásközi viszonyát, ad-

dig Mexikó minden alkalommal az egyház ellen iparkodott cselekedni. A Szent-szék a legünnepélyesebben tiltakozott a mexikói alkotmány 130. pontja ellen, mely mélyen sérti az egyház jogait. E pont szerint az állam határozza meg a működő papok számát és ezek közül is csak az végezheti nyilvánosan a papi ténykedéseket, aki külön engedélyt kap a kormánytól.

A kormány beszüntette a nyilvános istentiszteleteket, a püspököket kiűzte az országból. A Szentatya felhívja a mexikói híveket, hogy nyilvánosan imádkozzanak az egyházüldözés megszűnéseért. Ugyanezt kéri a világ összes híveitől is.

A Szent-szék tiltakozik a mexikói üldözések miatt mindazon kormányoknál, melyek barátságos viszonyban vannak a Szent-székkel. A mexikói kormány a fenti törvényt még 1929-ben életbe léptette és azóta tart kisebb-nagyobb kegyetlenkedéssel az egyházüldözés. Már akkor megkezdte a kormány a püspökök száműzését, a templomok bezárását és a hitüket bátran védő mexikói állampolgárok üldözését. Féktelen sajtóhadjárat indult meg az egyház és az Isten

ellen; az iskolákban megtiltották a vallás-oktatást, hogy az új generáció istentelenül növekedjék fel, mert csak az ilyeneket tudja felhasználni a kormány ördögi céljainak keresztülvitelére.

Ez apostoli levelében felhívja a Szentatya a püspököket, papokat, a híveket és a tanítókat, hogy minden eszközzel harcoljanak az iskolai törvény ellen.

A mexikói kormány nyílt törekvése az, hogy megsemmisítse az egyházat az országban. Sok ezer hívőre egy-egy papot engedélyez. Így egy pap lelkipásztorkodhatik Michoacan államban 32 ezer hívő között; Chihuahua államban 45 ezer között, Chiapas államban 60 ezer között és Vera Cruzban 100 ezer között.

A Szentatya utasítást ad a mexikói katolikusoknak, hogy miképpen viselkedjenek az állami törvényekkel szemben. Legyenek hűségesek a püspökökhöz és a papokhoz; tartsák magukat távol a egyház ellenségeitől. Tevékeny munkára hívja fel a Katolikus Actiót. Ez eleinte igen nehéz lesz, sok és nagy áldozatot fog kívánni, de az áldásos eredmény nem fog elmaradni. Kéri a híveket, hogy minél többször járuljanak a szentséghez, mert csakis így lesznek erősek és kitartók a szenvedésekben.

Rodriguez elnök kijelentette, hogy lecsukják mindazon templomokat, amelyekben felolvassák a pápa apostoli levelét. A pápai követet, Ruiz y Flores-t az ország területéről kiutasították, mert kritizálta a mexikói egyházellenes törvényeket.

(dr—)

A hazatérő bolgár emigránsokat a határon letartóztatják és autón Szófiába szállítják

Csak a szobranje összeülése után hirdetik ki a bolgár emigránsok amnesztiáját

Szófiából jelentik: A bolgár minisztertanács tegnap este foglalkozott a Jugoszláviából hazatérő Atanaszov és Sztójánov volt bolgár miniszterek és a többi bolgár emigráns ügyével. A minisztertanács hosszas tanácskozás után úgy határozott, hogy a visszatérő emigránsokat mingyárt a határon letartóztatják és autókon Szófiába szállít-

ják, majd az ország fogházaiba osztják szét őket. Végleges határozatot az emigránsok ügyében csak a hűtőn összeülő minisztertanács hozhat.

Az emigránsok kormánykörökből nyert értesülések szerint már a legközelebbi időben amnesztiát kapnak és ezt az amnesztiát a szobranje összeülése után hirdetik ki.

Beethoven C-dur miséje

a szubotici Ferencrendiek teplomában

A templomi hangversenyt a beográdi rádió is közvetíti

A szubotici Szent Cecília énekhar vasárnap este templomi hangversenyt rendez, megismétli azt az abszolút művésziértékű hangversenyt, amellyel néhány hónappal ezelőtt már frenetikus sikert ért el a szubotici zeneértő közönség körében. Az énekhar, amely állandóan képzi magát és így nemcsak Szuboticiának, hanem az egész országnak egyik legjelentősebb zenekultúrtevézője lett vasárnap esti hangversenye keretében ismét előadja Beethoven örökéletű és klasszikus értékű C-dur miséjét, amely a külföldi templomi énekharoknak is állandó műsordarabja.

Változatos és nívós program szolgál keretül ennek a monstruózus zenei alkotásnak, amelynek szépségét, briliáns tehnikával készült felépítését csak a valóban zeneértő közönség tudja kellő mértékben méltányolni és élvezni. A műsort Beethoven II. szimfóniájának egyik része, a Larghetto vezeti be, a templomi zenekar előadásában. Utána Weiss-Lázár finomtónusu Ave Mária-ja következik, énekli Csifári Margit zenekari kísérettel. A műsor harmadik száma ismét Beethoven-mű, az F-dur hegedűromán, amelyet Bermel Ferenc hegedűművész interpretál zenekari kísérettel. A műsornak ez az első része méltó bevezetőül szolgál a C-dur miséhez, amelyet a vegyeskar és a zenekar együttes előadásában hallhatunk meg. A nívós és nagy művészi értéket reprezentáló műsor befejező száma Beethoven Adagio-ja, amelyet dr. Ney László ad elő orgonán.

A hangversenyen közreműködnek a Szent Cecília egyesület énekara, negyventagu szimfónikus zenekar, Csifári Mária (szoprán), Csifári Minka (alt), Jaborek Nándor (tenor) és dr. Jankács Matej (basszus). Az egyesület meghívta a hangversenyre Lenhardt Ilonka a kiváló becskereki származású operaénekesnőt is, akinek vendégszereplése külön kiemelkedő eseménye lesz a vasárnap esti hangversenynek. Ugy a zenekart, mint a kórust Fehér Ödön, a Ferencendi templom művész-kántora vezényli, aki a nagy művet a legnagyobb rátermettséggel tanította be. A hangversenyt, amely este fél kilenckor kezdődik a Ferencendi templomban, a szubotici Konráth cég útján a beográdi rádióállomás közvetíteni fogja. A templomi hangverseny jövedelmét a Ferencendi templom orgonájának megjavítására fordítja a Cecília egyesület.

Husz év előtt: a szerb csapatok elfoglalták a határmenti török őrházakat

Husz esztendő előtt, október 15-én a montenegrói csapatok már nagyban harcoltak a törökökkel, a másik három szövetséges államban pedig a csapatok koncentrációja befejezéshez közeledett. Hivatalos hadüzenet még mindig nem történt, de már mindenki tudta: a balkánháború elkerülhetetlen és a Balkán keresztény államai együttes nagy rohamra készülnek az izlám ellen.

Tegnap volt husz esztendeje, hogy a volt szerb hadsereg főparancsnoksága Beogradból Nisbe utazott és ezzel ismét egy lépéssel közelebb jött a háború. Ugyancsak tegnap volt husz esztendeje annak, hogy az első szerb hadsereg frontján a szerb csapatok végig a török határon elfoglalták az őrházakat. A vonatok már Bulgárián keresztül szállították a szerb csapatokat Kusz-tendil felé és a bolgár lakosság lelkesen élte a bolgár hadsereg segítségére érkező szerb hadsereget.

A montenegrói csapatok ugyanezekben a napokban elfoglalták Tuzit és Vranjet és háromezer török foglyot ejtettek, ezenkívül pedig rengeteg hadianyagot zsákmányoltak. Még néhány nap és végig az összes frontokon fellángolt a Balkánháború.

LX 5-32

hát így akarsz takarékoskodni? • „De hiszen ez a régi kötött gyapju ruhám!”
• ??? • „Kémostam Lux — al és így megtakarítottam egy új ruha vételét. Lux segít nekem takarékoskodni, mert én mindent 'ujjá' mosok

LUX-AL

Anglia nem ragaszkodik ahoz, hogy a négyhatalmi konferenciát Genfben tartsák meg

Olaszország hajlandó részt venni a konferencián

Londonból jelentik: Herriot francia miniszterelnök másfélnapos londoni tárgyalásairól az angol kormány is hivatalos közleményt adott ki. A közlemény megegyezik a francia hivatalos jelentéssel, mely szerint a konferencián az eredeti tervtől eltérően nem őt, hanem csak négy hatalom vesz részt: Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország. A konferencia nem hivatalos jellegű, csak előkészítő, székhelye Genf.

Herriot francia miniszterelnök utban Páris felé fogadta a sajtó képviselőit. Kijelentette, hogy

az angol miniszterelnökkel folytatott megbeszélések a lehető legbarátságosabb mederben folytak.

Franciaország eddig sem ellenezte a konferencia összehívását és eddig sem vonatkozott résztvenni olyan értekezleten, amely a német követelések megvitatását szolgálja. Franciaország csupán ahoz ragaszkodott, hogy

a konferencia valamilyen formában kapcsolatban legyen a Népszövetséggel és hogy Genf legyen a székhelye.

Amikor Herriot és MacDonald megállapodásának híre eljutott Berlinbe, általános volt a felfogás, hogy Németország nem vehet részt egy Genfben tartandó konferencián. Hivatalos kormánykörökben az a fel-

fogás alakult ki, hogy Németország az összeülő négyhatalmi konferencián hajlandó ugyan résztvenni, de

a konferencia székhelyéül Genf nem fogadhatja el,

mert ezzel a konferencia elkerülhetetlenül összefüggésbe kerülne a leszerelési konferenciával. Így Németország abba a helyzetbe jutna, hogy akarata ellenére valószínűleg a hátsó ajtón bevonzolnák a leszerelési konferencia résztvevői közé. A német kormány csak abban az esetben hajlandó megbízottját Genfbe küldeni, ha egyenjogúságát előzőleg elvben elismerik.

Németországnak ezt az álláspontját nyomban közölték az angol kormánnyal. Londonban ennek ellenére bizonyosra veszt, hogy a négyhatalmi konferencia létrejön és a kormány már is közölte a sajtóval, hogy

az angol kormány csupán a leszerelési konferencia eredményes befejezését tartja szem előtt és nem ragaszkodik ahoz, hogy a négyhatalmi konferencia Genfben üljön össze.

Olaszország közölte az angol kormánnyal, hogy elfogadja Herriot és MacDonald megállapodásait és hajlandó résztvenni a konferencián.

Zsineggel összekötözte magát és úgy ugrott a Dunába egy bácskapalánkai szerelmes pár

A holttestüket Noviszádon fogták ki a Dunából - A fiatalok különös öngyilkosságának oka: boldogtalan szerelem

Tegnap reggel 7 óra tájban a noviszádi Dunapart mentén Kamenicával szemben horgonyzó Morava és Szava nevű monitorok legénysége a dunaparti halászok segítségével egy férfi és egy nő összekötözött holttestét fogták ki a vízből. A rendőrség megállapította, hogy a férfi és a nő közös elhatározással ölték magukat a vízbe. Tettüknek oka boldogtalan szerelem.

Száva és a Morava monitorok legénysége tegnap reggel Kamenica közelében a Duna közepén gyanús holttestet vett észre, amely a noviszádi strandfürdő irányában lefelé uszott a Dunán. A monitorok legénysége azonnal hozzáfogott a holttest kihúzásához, majd a dunaparti halászok segítségével sikerült azt a kamenicai szigeten partra vonszolni.

A tengerészek és a halászok a legnagyobb meglepetéssel állapították meg, hogy a holttest nem magányosan uszott lefelé a vizen, hanem mellette egy másik holttest is volt, amelyet az előbbihez zsineggel hozzáerősítettek.

A kifogott holttestek közül az egyik egy 26-28 év körüli férfi holtteste volt. Az elegánsan öltözött férfin fekete kabát, sötét nadrág, selyemharisnya és betétes lakkecipő volt. A másik holttest egy 20 év körüli leány holtteste. Ruházata meglehetősen szegényes. Szürke jumper, kék perkálruha, egyik lábán egy félcipő, a másikkól a cipő hiányzik.

A két holttestet erős zsineggel egymáshoz kötötték és pedig úgy, hogy a férfi mindkét kezét hozzákötötték a leány derekához, a zsineget kétszer is átesemelték a leány derekán, majd a férfi hátán négyszeres csomóval megerősítették.

A borzalmas leletről azonnal értesítették a rendőrséget, amelynek részéről dr. Kocsa Miloje rendőrigazgató, Jovánovics Miodrag ügyveletes rendőrtiszt, Malencics Rodoljub a bűnügyi osztály főnöke, azonkívül dr. Cseremov György városi tiszt orvos jelent meg a helyszínen.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a holttesteken külső erőszak nyomai nem találhatók és minden valószínűség szerint öngyilkosságról van szó.

A bizottság a következőképpen rekonstruálta az öngyilkosságot:

Először a leány kötözte össze a férfi kezét, ezután a zsineget a saját dereka köré csavarta kétszer egymásután, majd azt a férfi hátán négyszeres csomóval megerősítette. Ezután követték el az öngyilkosságot.

A hatóságoknak ezután még semmi konkrét adat nem állt rendelkezésére a holttestek személyazonosságát illetően. A férfi zsebében átkutatása után a kabát egyik belső zsebében egy pénztárcát találtak, amelyben 100 dinár készpénzt és két levelet találtak Becker Mihály bácskapalánkai szabó nevére címezve. Az egyik levél boríték nélkül volt, a másikat szeptember 29-én adta fel dr. Zavisics Milorád királyi közjegyző. A

levélben a királyi közjegyzői iroda elismeri, hogy Becker Mihálytól, özvegy Beckerné, született Winkler Terézia örökösödési ügyében 483 dinárt felvett. A másik levél október 5-én kelt és a borítékban a postabélyegző október 6-i dátumot tüntet fel. Ebben a levélben dr. Zavisics Milorád figyelmezteti Becker Mihályt, hogy az örökösödési ügygel kapcsolatos dolgokat haladéktalanul intézze el, mert ellenkező esetben megbüntetik.

Feljegyzés kétségtelenné vált, hogy

az öngyilkos férfi nem más, mint Becker Mihály bácskapalánkai szabósegéd és hogy az öngyilkosságot október 6-ika után követték el.

A rendőrség ezután érintkezésbe lépett Bácskapalánkával. Sikerült megállapítania, hogy Becker Mihály legutoljára vasárnap, október 9-én este látták Bácskapalánkán. Becker vasárnap délután Zimmermann Anna 18 éves leánnyal végignázta a Szloga-PSK futballmérkőzést, este tíz óra tájban pedig a leány társaságában sétált a Dunaparton.

Becker Mihály, mint sikerült megtudni, halálosan szerelmes volt Zimmermann Annára és a leányt feleségül is akarta venni. Becker Lórenz, a szabósegéd apja elengedte a fiatalok tervét, mert a leány na-

Olcsó harisnyák

Selyemharisnya az összes divatszínben, tartós minőség	14.50
Selyemharisnya la mosóselyem, legújabb színekben	23.—
Flórharisnya divatos színek, jó minőség	14.50
Angol harisnya	7.—
Angol harisnya selyemmel plattirozva	15.50
Gyapjúharisnya	24.—
Gyermekharisnyák tartós minőség	4.50-10

Ez csupán néhány példa. Ha meg akar győződni arról, hogy milyen nagy választékban van olcsó és mégis jó minőségű harisnyákban, úgy tekintse meg vételkor szerzőnknek a katalógusát!

Klein Jenő

harisnyá-árúháza,
Novisad, Vel. Bečkerek, Senta

gyon szegény volt és mindenáron azt akarta, hogy fia gazdag leányt vegyen el feleségül. Becker Mihály természetesen erről hallani sem akart és csak arra várt, hogy édesanyja halála után neki járó örökséget megkapja. Az volt a terve, hogy a leánnyal együtt megszökik és Zágrebba utazik. Erről a család is tudott.

Becker Lórenz, a fiu apja, aki egyébként igen jómódu gazdálkodó, semmiképpen sem volt hajlandó a házassághoz engedni, a fiu azonban mindennek ellenére feleségül akarta venni Zimmermann Annát. Végül aztán már a leány szülei is kijelentették, hogy ha Becker Mihály beegyezik bele a házasságba, akkor ők is megengedik leányukat Becker fiához.

A boldogtalan szerelmesek ilyen körülmények között határozták el magukat megfontolatlan cselekedetükre.

Dél előtt fél 9 órakor a helyszínen megjelent Papricsics Milán vizsgálóbíró, Jovánovics jegyzővel együtt és megejtette a helyszíni vizsgálatot.

A holttesteket beszállították a kórház hullakamrájába. A szerencsétlen pár temetéséről még nem történt intézkedés.

Mint ismeretes, az északírországi Belfast városában súlyos munkászavargásokra került a sor és a munkásság több helyen összeütközött a rendőrséggel. Képünk: egy rendőrségi páncélautó végigvonul a munkásnegyed utcáin. A rendőröket a ködöbások ellen drótháló védi.

Gyomor- és bélmuratot,
gyenge emésztést,
rendetlen székletet
sikeresen gyógyít a

Fiatalnál és öregnél

DIVOV-VIZ

Hírek

1932
Október
16
Vasárnap

— **Időjárás.** Egész Európában boros idő volt, helyenként esővel. Svájcban havazott. A hőmérséklet a kontinens keleti és délkeleti részein emelkedett, a többi területeken süllyedt.

Jugoszlávia egész területén boros idő volt, a vardari bánóságban és a Dunabánság északi részében esővel. A hőmérséklet emelkedett, a legalacsonyabb Szokolyén 3 fok, a legmagasabb Podgoricán 30 fok volt. Noviszádon tegnap délből árnyékban 27 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Nagyon boros idő várható, helyenként esővel és zivatarral.

— **Papszentelés.** Dr. Gombos Károlyt, özvegy Motlik Károlyné sztaribecsei postai tisztviselő fiát, a római Collegium Germanicum-Hungaricum hallgatóját e hó 30-án, Krisztus király ünnepén szentelik áldozópapná Rómában.

— **Dr. Vidaković Rudolf** ügyvédi irodáját Noviszád, Duna ucca 29. I. emelet alá helyezte át.

— **Halálozás.** Oltványi Antalné szül. Bedő Boriska nyugalmazott segédjegyző neje f. hó 7-én Bácska-Palánkán elhunyt.

— **Kikinda város közgyűlése.** Pénteken délután tartották meg Kikinda város közgyűlését Rotarov Zsivojin polgármester elnöke alatt. A gyűlés jóváhagyta a vadászterület elárverését és elhatározta, hogy a jövő évre árverés útján bérbeadja a városi jéggyárat. Ha ez nem sikerül, úgy a város saját kezelésébe veszi át a jéggyárat.

— **Fűzők.** Mellartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia. Noviszád.

— **Eltemették dr. Szubotics Kamenkot.** Tegnap délután temették el dr. Szubotics Kamenko irót. Az almsai temetőben az irók nevében Vasziljevics Zsarkó, az újságírók nevében Szubotics Ozren bucsuztatta.

— **Református istentisztelet** Sztaribecsejen. Sztaribecsejen az evangélisták és reformátusok közös templomában vasárnap délelőtt 9 órakor istentisztelet lesz.

Központi sültés.

fürdőszoba berendezését stb. csakis
„HYDROTHERMA“
céggel, JAHN PÉTER műszaki vállalat, Noviszád, Kr. Aleksandra ucca 5. készíttesse, mert csak úgy jut elsőrendű, szolid és olcsó berendezéshez. — Telefon 31-08.

— **Éleget egy motor Noviszádon.** melyet GELD Noviszád, Futoski put 9. 2 nap alatt újra olcsón tekereselt.

— **Dentist Horváth János** fogászati rendelője Beográd, Balkanska ulica 16. II. Porcellán, arany, platina és wimplamunkák a legmodernebb kivitelben. Foghuzás teljesen fájdalom nélkül. Rendel egész napon át.

— **Nagy az érdeklődés a Méltóságos asszony trafikja ma esté előadása iránt.** Mint már jelentettük a szuboticiai műkedvelők ma este fél kilenc órai kezdettel a Népkör színpadán színrehozzák Bus Fekete László világhírű, pompás vigjátékát, a Méltóságos asszony trafikját. A kitűnő darabot ezúttal már másodszer adják elő Szuboticián és az első előadás nagy sikere azt mutatja, hogy a darab a reprizen is szép sikert fog aratni. A darabot másodszeri előadásán az eredeti szereposztásban hozzák színre. A főszerepeket Gyenzse Ilus, Pukec Ilonka, B. Török Mancsi, Garai Béla, Kiss Jenő és Szabó Marci játsszák. A rendezőség a közönségtől pontos megjelenést kér.

Az új TELEFUNKEN csoda T 32 WO.

rövid és középhullámu hálózati
vevőkészülék 20-600 m.

Garantált Ausztrália és Amerika vétel. Bámulatos teljesítmény, az egyetlen hálózati készülék rövid és hosszú hullámra.
Ara: Din. 2.400.— Kizárólagos képviselő:

Iványi Ernő cég Noviszád, Kralja Aleksandra 5.
Telefon 27-47.

— **Őszi eselédkinlát.** Olyan tavasziasan zuhog a napfény, hogy azt szinte napfényáradatnak is lehet nevezni, vénasszonyok nyara van, október tizenötödike és a Kralja Petra ucca árnyékol oldalán eselédék hatalmas raja zug. Hja, gazdasági válság van és a mezei munkák is végetértek, csak természetes, hogy nagy a kínlát, Temerin és Budiszava most is kitétt magáért és rőzsás arcu, mosolygó falusi lányok vídámkodnak a szomoruarcu városi emberek között. A szoknyák vídáman lengenek, a nagyságak morozus képpel alkuszak, de bizony kevés nagysága alkuszak, nem igen kell a eselédleány sem, ma, amikor a háztartásban is mindent le kell építeni. De azért a eselédék kedvét nem lehet elvenni és ha a villamosok vídáman csilingelnek, ezek a falusi vídám lányok visszavarázsolják a „csilingelő kacagást”, amint azt költő apáink annakidején, amikor még a kacagás is vídámabban csilingelt, mint mostanság, mondani szokták. Délfelé aztán szűnik a nagy tolongás, ritkulnak a sorok, kiki elment már gazdasszonyával az „új helyre”, akik meg visszamaradtak, azok dacos kis mozdulattal huzak szorosabbra álluk alatt a kendőt s mennek kis motyójukat összeszedni a jó esetben vonatra ülni, inkább azonban gyalogszerrel nekivágni a Temerini utnak, amely a temerini és budiszavai házába visszavisz, otthon ülni a buboskemence mellett, várni az elsejét s vigasztalásképen vasárnaponként trombitások muzsikájára táncolni, mert hátha gazdasszony helyett kisbajuszos, feketecsizmás völgegy jelentkeznék. Mert ez mégis csak jobb megoldás... (cs. z.)

TÜZIFÁT

elsőrendű minőségben legolcsóbban beszerezhet ameddig a készlet tart a **starifutale erdőkitermelésnél.** Faraktár: Futaki uton városi kapu után.
Telefon: 28-72 és 30-33

— **Háromszoros öngyilkosságot követett el egy elmebeteg földműves.** Beeskerekről jelentik: Szmilics Matica, pansevói földműves tegnap részeg állapotban került haza és otthon úgy viselkedett, mintha megzavarodott volna. Mig felesége mentőért telefonált, addig Szmilics felakasztotta magát, de még idejekorán levágták a kötélről. Egy óvatlan pillanatban az életunt földműves éles borotvával elvágta a nyakát és ezzel az életveszélyes sérüléssel kívánszorgott az istállóba, ahol egy vasvillába dőlt. Szmilicsét haldokolva beszállították a kórházba.

— **Életörömöt, munkakedvet csak úgy érezhet, ha belső szervei (gyomor, belek, epe, máj, vese) jól működnek és a vére a káros, idegen anyagoktól mentesítve van.** Legalkalmasabb a kifogástalan bélműködés előérésére naponta fél ivópohár HUNYADI JÁNOS természetes keserűvizet inni, melynek használata biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a vérkeringést, elvonja a test felesleges és káros nedveit, mozgékonyá és üdévé teszi az embert. Ügyeljünk a vörös közepmezű címke! Kapható gyógyszerárakban, drogjárakban és minden jobb üzletben.

— **Munkát ezekben a nehéz időkben legkönnyebben úgy szerez magának, ha otthonában házi szövődét rendez be.** Mindenkinék adunk munkát azzal, hogy a kész árut átvevesszük, fonalat szállítunk és szövődért fizetünk, amit sok elismerő levéllel igazolunk. Ha dolgozni és keresni akar, kérjen bizalommal díjtalan prospektust cégünkötől. J. Kalis, Maribor, Trubarieva al. 2, 9. osztály.

— **Atadták a törvényszéknek a férje megmérgezésével gyanúsított özvegy Weszter Miklósnét.** Megírta a Reggeli Újság, hogy özvegy Weszter Miklósné malitöráki asszonyt az államügyészség rendeletére letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy férjét arzénal megmérgezte. Özvegy Weszter Miklósnét tegnap délelőtt átszállították a beeskereki törvényszék fogházába, ahol a vizsgálóbíró megkezdte kihallgatását.

— **Legkönnyebben hódíthat magának férjet karcuságával, ha higiénikus fűzőjét és melltartóját Bart L. fűzőszalonjában (Noviszád, Petra Zrinjska 17) vásárolja.**

— **Műkedvelőelőadás.** A sztaribecsei római katolikus iparos legényegylet műkedvelői kedves műkedvelő előadást rendeztek a legényegylet nagytermében, mely alkalommal az egyesület elnökét, Petrányi Ferenc apátplebánost is üdvözölték. Az előadáson sikerrel szerepeltek: Balzam Ilonka, Bauer Boriska, Deák Incike, Herfert Muckó, Kávér Rózsika, Ludmán Mancika, Rédey S. Andorné, Simovics Mancika, Sipos Juliska, Szível Vilma, Vitz Ilonka, Biró Imre, Bózoki Ferenc, Graff Nándor, Misuray János, Nagy Ernő, Péntes Nándor, Róth István, Takács Ferenc, Zavargó József, Vitz Ferenc.

Képeit legolcsóbban LERCH,

Futoski put 9. úveges és keretező specialista rómázza. Szentképek állandó nagy választékban a legolcsóbban kaphatók.

— **A beeskereki munkáskamara élére új vezető kerül.** Beeskerekről jelentik: A noviszádi munkáskamara a beeskereki kirendeltség titkárat, Sertics Franját október 15-ével felmenti tisztségétől és helyét Petrovics Lazar, a beeskereki kirendeltség volt vezetője tölti be.

— **„Ferenc József“ keserűviz rendbehozza az emésztést és jó közérzetet teremt.**

— **Nem kell senkinek a mozi ingóság.** A sztaribecsei községi mozi ingóságait az előjáróság önkéntes árverésen akarta eladni. A napokban akarták megtartani az árverést, azonban árverező nem jelentkezett.

— **A sztaribecsei őszi vásár vasárnap, október 16-án lesz megtartva.** Vészmertes helyekről mindenféle jószág felhajtható.

— **Véres verekedés Igyoson.** Sugics Sztevan és Popov György igyosi legények összeveszték Sugics Bogdánal. A veszekedés hevében Sugics Bogdán a nála levő vadászfegyverrel Popovot mindkét lábán megsebesítette. Popovot súlyos sérüléssel szállították kórházba és megállapították, hogy egyik lábát amputálni kell. Sugics Bogdán a tett elkövetése után Kikindára menekült, ahol elfogták és Igyosra szállították.

— **Heremag tisztítóállomás létesült Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: A földművelésügyi miniszter a dunai báni hivatal mezőgazdasági osztályának egy Krifolin rendszerű, motoros heremagtisztító gépet adott, melyet most a báni hivatal a bánati gazdasági egyesület és a beeskereki Agrária mezőgazdasági szövetkezet rendelkezésére bocsát. A két egyesület most a Presztolonaszlednika uccában heremagtisztító állomást létesít.

Tekintse meg

uj helyiségemben óriási csilláraktáramat

Uj árú

Krausz Nikola, Novisad, Jevrejska ul. 14. Tel.: 23-25

Olcsó árak

— Lemondott a beográdi katolikus plébános. Beográdból jelentik: Dr. Wagner Vjekoslav a beográdi Krisztus királysága templom plébánosa lemondott állásáról és amíg új plébániát nem kap, szüleinél fog tartózkodni. Vele egyidőben lemondott dr. Jurkics Agoston érseki konzultor is.

— Szénássy Károly Beográdban és Oszijeken. Szénássy Károly ma este Beográdban hangversenyez, helnap Oszijeken Beográdban a királyi gárda zenekara kíséri, Oszijeken dr. Dickmann Ferenc, a kiváló zongoraművész. Szénássy további hangversenyeinek programja még nem alakult ki, de valószínű, hogy valamennyi meghívásnak nem lehet eleget, mert szerződéses kötelezettsége a hónap végén külföldre szólítja.

— Zsirszódát ivott egy noviszádi kisleány. Lakás Sebők két éves kisleánya Erzsébet, miatta anyja másfelé volt elfoglalva, egy óvatlan pillanatban felhajtotta az asztalon hagyott zsirszódadoldatot. A kisleány borzalmas belső sérüléseket szenvedett és a nagy fájdalomba belehalt. A rendőrség a gondatlan szülők ellen megindította az eljárást.

— A becskeréki rendőrség felhívása a rádiózavarókhöz. Becskerekéről jelentik: A becskeréki rendőrség a napokban felhívást tett közzé, amelyben figyelmezteti a rádiózavarókat a büntetőtörvénykönyv 213. paragrafusára, mely szerint aki saját akaratából, vagy önhibáján kívül akadályozza a tiszta rádióvetelt egy évig terjedhető fogsággal, vagy 10.000 dinárig terjedhető pénzbírsággal büntetik. Ezért a becskeréki rendőrség felhívja a zavaró gépek tulajdonosait, hogy alakítsák át gépeiket, hogy ne zavarják a vételt, mert ellenkező esetben szigorúan megbüntetik őket.

— Kirabolták a kenyereskocsit. A kikindai törvényszéken Lakovics Dusan dr. büntetőtanácsa ma tárgyalta annak a négy kikindai munkásnak ügyét, akik nemrég kirabolták Kiss Gábor kenyeres kocsiját, amelyből 40 kilogramm kenyeret vittek el. A tanú kihallgatás és vád, valamint védőbeszéd után a törvényszék meghozta ítéletét, mely szerint Sibul Zsarkót, Sibul Milant, Gavrics Bogdánt és Jovicsin Dobrovojt rablás miatt 3 hónapi fogságra ítélte. Az ítélet ellen egy védő, mint az államügyész felebbzéssel éltek.

Hárs hasáb 1-a. válogatott **eszteregályosok részére és** 2123
hárs tűzifát vasöntvényekben szállít
Komlós Rudolff a „Slavonija” erdőteremtő vállalat megbízottja Novisad. Tel. 23-07

— A lány miatt. Héger Péter 18 éves heifeldi legényt Szvetihuberten egy bálon ismeretlen tettes leszúrta és a riadalomban elmenekült. Az ismeretlen késelő után megindították a nyomozást.

— **LYSOFORM CSAK EREDETI ŐVI VALÓDI. KIMÉRVE HASZONTALAN HAMISÍTVÁNY.**

Isajlovics-trikofage-gyar
Iserakata: Novisad, Futoski u. 12. — Mindenféle trikóáru, csak kitért minőségben és kivételben. — Versenyen kívüli árak. — 4077

A Népkör irodalmi estje: október 22. Méltó érdeklődés előzi meg a Népkör irodalmi estjét, amellyel a kulturbizottság megkezdi az évi programját. Az előadásban dr. Strelitzky Dénes, a Kör ügyvezető elnöke és dr. Havas Emil, a kulturbizottság elnöke tartanak beszédet. Kramer Imre hegedül, Pataky Cora zongorázik és ezzel teszik változatossá az irodalmi jellegű programot. Magister, a kitért író egy érdekes novelláját olvassa fel és így teremt közvetlen érintkezést a közönséggel. Sziráky Dénes Sándor verseiből Garay Béla olvas fel néhányat. Végül igen jó előadásban színe kerül Radó Imre: A medell sir című egyfelvonásos vígjátéka. Ezt a darabot még nem adták itt, de már néhány jelentékeny színpadon bemutatták nagy sikerrel. Az előadás fél kilenckor kezdődik. A helyárak: 15, 10 és 5 dinár.

TÖZSDE

TÖZSDEZÁRLATOK:

Szombat, október 15

A dinár árfolyama. Budapest 7.90—8.20, Prága 57.94—59.24, Berlin 5.73—5.76, London 270.

Zürich. Páris 2032.375, London 1783, Newyork 518, Brüsszel 71.955, Milánó 26.51, Madrid 42.425, Amsterdam 208.25, Berlin 123.125, Szófia 3.73, Prága 15.35, Bukarest 3.07.

Csikágói zárlatok. (Október, december május). Buza alig tartott 48.375, 53.75, 55. Tengeri tartott 26, 31, 32.25. Zab lanyhuló 15.125, 18.25, —. Rozs lanyhuló 34.375, —, —.

Winnipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza október 48.125, december 50, május 54.5.

Liverpool. Irányzat: Lanyhuló. Buza október 5 sh 3.50, december 5 sh 4, március 5 sh 3.

Noviszádi terményárak. Buza 76 kgos 2 százalékos bácskai Noviszád környéki 143—150, Szombor környéki 149—151, középbácskai 149—151, felsőbácskai 150—152, bácskai tiszai 152—154, tiszai uszályrakomány 156—159, bégai uszályrakomány 154—156, felsőbánáti 145—147, délbánáti 143—145, szerémi 149—151, árpa 94—96, zab 97.50—100, tengeri bácskai öreg 92—94, december-január 66—68, március-májusra 85—87.50, bánáti öreg 85—87.50, szerémi öreg 92—94, szerémi március-májusra indijai paritásában 95—87.50, szárított Sid környéki 75—77, szárított indijai paritásában 73—75, buza-liszt bácskai és bánáti állományból nullás g és g 240—255, kettős 220—235, ötös 200—215, hatos 195—175, hetes 135—145, nyolcas 82.50—87.50, buza-korpa jutásúakban bácskai és szerémi 66—68, bánáti 64—66, uszályrakomány jutásúakban 60—71, fehér bab 2 százalékos zsák nélkül 110—115, burgonya fehér szlovéniai 54—53, rózsás, korai szlovéniai 56—53, fehér szlovéniai 42—44.

Irányzat: S-lárd.

Forgalom: 68 vagon.

Szombori terményárak. Buza bácskai Szombor környéki 78—79 kg 144.50—150, felsőbácskai 70—80 kgos 150—152.50, szlovéniai 73 kgos 145—147.50, szerémi 78 kgos 147.50—150, Tisza bácskai 80 kgos 155—157.50, Tisza bánáti 79 kgos 152.50—155, bánáti 79 kgos 147.50—150, tengeri bácskai vasut prompt 51—53, csöves 33—32, bácskai vasut december-január 62.50—65, durai és tiszai hajó 72—75, bácskai szárított 69—71, zab bácskai vasut 95—100, szerémi és szlovéniai 95—100, árpa bácskai 63—64 kgos 90—95, szerémi 63—64 kgos 90—95, hab szlovéniai 110—115, burgonya 40—42, liszt nullás g és g 235—250, kettős 215—230, ötös 195—210, hatos 160—170, hetes 125—145, nyolcas 82.50—87.50, korna prompt 62.50—65.

— 0 —

Melőtt csilláraként megvásárolja, tekintse meg választékos csilláraktáramat. Krausz üvegkereskedő, Szombat, város-háza.

Gyorsan, olcsón és precízen dolgozik

„Foto Roža“

Novisad, Futoski utca 6. I.

Szerkesztői üzenetek

M. I. Novakanizsa. Szerződést bármilyen valutában köthet.

G. Gy. Novakanizsa. Az állami adóigazgatóságnál hivatalosan igazolja, hogy 1930-ban már vizsgálta igazolványát, továbbá telekkönyvi kivonattal igazolja azt is, hogy háza mióta van a felesége nevében.

Háztulajdonos. Attól függ, hogy szól a szerződés. Ha úgy áll, hogy a szerződés lejártát előtt is fel kell mondani, akkor Ön ragaszkodhat a felmondáshoz, ha ez azonban nincs benne, akkor a szerződés lejártakor a bérlő felmondás nélkül is kimehet.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbűfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél, 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkeletben a jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

DESZANKA KÉPÉNY

30 éves tapasztalat csodás eredmény! Bőrét bársonyossá, hamvassá és üdévé teszi. Egyszerűen felülmulthatatlan!

HELLER és VAZSONYI, VEL. KIKINDA 3975

— Az alkalmazottak befizetése. A pénzügyminisztérium adóosztálya átiratot intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, hogy mindazok a rendeletek, amelyek megengedik a munkaadónak az alkalmazottak általánosban való fizetését és három hónap utáni végleges elszámolását, érvényüket veszítik. November elsejétől kezdve a törvényes előírás szerint kell a munkásokat fizetni.

— „Hunyadi János” keserűvizet a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

Francia Yo-yo!

10 dinár előzetes beklüsdése ellenében ajándék levelel szállít. Borsosy PÉTER parfümeria, Novisad. 4127

— Keresztrejtvény megfejtés. Az október 9-én megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése. Vizsintes: 1. Biatorbágyi viadukt felrobbantása. 14. Elv. 15. Trón. 16. Gr. 17. Nevet. 18. Év. 20. R. L. 21. Keicneref. 22. T. S. 24. A. A. 25. Ha. 27. Egres. 28. E. E. 29. H. V. 30. Rak. 31. D. Y. 32. Kel. 33. Oabó. 34. Ah. 37. Ak. 38. V. Y. 39. Letaro (l). 42. Maya. 44. To. 45. Dicső. 46. Hab. 48. Darab. 49. Na. 51. Tam. 52. Ede. 53. Ra. 54. R. B. 55. Szoa. 57. Lakner. 60. A. A. 61. Ka. 62. Zso. 63. Tizezrek. 65. Alan. 67. Oloi. 69. Furó. 70. Kér. 72. Ist. 73. Ni. 74. Res. 75. Elő. 76. May. 77. Amit. 79. Eckl. 81. Anis. 82. T. T. D. 83. Ir. 84. Elemez. 89. Ra. 90. A. Y. 91. Tripartitum. 94. Kaesch. Pongrác J. V. Független: 1. Beethoven szonáták. 2. Hovay. 9. Irigy emberek. 19. Manolita. 30. Visszafeló: híres filstar. 35. Hchenzollern. 44. Farkas Imre. 50. Az olimpia.

A keresztrosor rejtvény e heti megfejtői között az alábbi jutalmakat sorsoljuk ki. A szelvények lapunk szerkesztőségében vehetők át.

1 kabinet fénykép

Vajda foto

müterméből

Somogyi Erzsé, Novisad, Dubrovacska ul. 7

1 doboz Mi a trém

Zsivojnovics

drogériából

Komáromi Annus, Novisad, Futoska ul. 1.

1 üveg kölni víz

SOA

drogériából

Bódi István, Novisad.

Könyvjutalmat kap:

Kuszli Mucus, Szrbobran.

— 0 —

— „Ferenc József” keserűvizet biztos és kellenő hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

A homok és szőlő

Már a XI. században is a szerémi bort tartották a legjobb bornak

Hogy a homok területek nemzetgazdasági nagy jelentőségét a világ felismerje — el kellett következni a filloxéra pusztításának s az addig csak nyügnök, értéktelen és hasznavetetlen tekintett homok aranyat termő értékét felismerjük.

A múlt század nyolcvanas éveiben megindult a mozgalom, hogy a kötött és hegyi területeken levő szőlők végveszedelmét jelentő filloxéra pusztítása ellen az amerikai alanyokkal védekezzünk. Meg is történt minden, hogy a riparia sauvage, a riparia portalis nevű amerikai vesszők, illetve ennek a vadszőlőnek a magja, mit a magyar kormány ingyen osztogatott minél szélesebb körben elterjesztették.

Ebből a vad szőlő magjából nevelték a vesszőt, melynek az volt a rendeltetése, hogy alanyul szolgáljon az értékes, nemes európai szőlőnek. Hogy aztán a filloxéra miért nem támadja meg azt a vad alanyt — arról pro és contra a tudósok vitatkozní kezdtek, de a végeredmény mégis az lett, hogy az ojtványok alkalmazásával megkezdődött a szőlő rekonstrukciója s a hegyi szőlőket megmentették.

Mennyivel könnyebbé vált azonban a homokon való szőlőtelepítés — mutatja ezt azon körülmény, hogy ezer és ezer holddal telepítettek be szőlővel és gyümölcsfával s beteljesedett Kecskemét város nagynevű polgármesterének Lestár Péternek azon nyilatkozata, mikor poharát emelve Miklós Gyula borászati kormánybiztosra, a homokba telepítés apostolára mondván, hogy „szeretjük mi méltóságos Uram a homokot nagyon, mert az aranyat terem nekünk“.

Magyarország területén óriási homokterület vonul el. Kezdvé Miskolctól, folytatva a szaboles-megyei Nyírségen, Debrecen, Pest vármegye, Szeged határáig. Nálunk a szabolcsi határ körülbelül felerészéig, majd a Deliblat, hol ezer és ezer holdakra terjed olyan futó homok, melyet ha földkavar az orkán — behordja Temesvár uccáit is finom homokporral.

Es különös a sors keze. A laikusok által rossz homoknak tartott vidék lakossága a muliban és részben a mai alakulatban is sokkal inkább szenved a jólétnek, mint talán az átlag kötött földön élő falvak lakossága, talán azért, mert a mostoha homokon a buza, kukorica rendszer helyett utalva lön a nép a szőlő, gyümölcs stbbi felkarolásával, többoldalúvá tenni a termelést, hogy csak Kecskemétre mutassak rá, hol a sárgabarackból már az 1860-as években évenként 3—4 millió forint bevétel volt a város lakosságának, kezdődvén a piac ma is éjjelután 2 órakor, kikövezett, villannyal világított térségen, hol a félreért barackot száz munkáskéz válogatja, csomagolja, hogy a reggel 8 órakor induló 20—30 vonat — értsük meg jól — nem vagon, hanem vonat — szaladjon Bécs, Prága, Berlin, Hamburg stbbi felé; — de ez csak a barack, az alma, körte, szilva ezután kezdődik. De ott van Nagykőrös — hol az uborkát, salátát szintén vonat-számra viszik külföldre.

Ilyen a homok s a homoki szőlő. A szőlőterület multjára vonatkozólag érdemesnek tartom megemlíteni, hogy Magyarországon a filloxéra föllépte előtt 622.889 kat hold volt a természet szőlő területe, mely terület természet a hivatalos statisztika 3 millió 935.458 hektoliterben állapította meg, ami 631 hktl. átlagtermésnek felel meg kat. holdanként és ami valóban nem kicsinylendő országos átlag.

Vidékünk lakóinak már a XI. században a szőlőművelés egyik kedvence foglalkozása volt. Egykori oklevelekben két tényrt lehet világosan bizonyítani, az egyik az, hogy a talaj és éghajlat különösen kedvezett a szőlőművelésnek. Már a rómaiak sok szőlőt telepítettek itt, különösen a szerémségben sőt a pécsi hegyek szőlői is mind római eredetűek. A másik az, hogy a nyugatról ide telepített szerzetesek a szőlők művelésének s a bor készítésének habár kevés is, de bizonyos mértékű ismeretét magukkal hozták s ismeretüket az itteni viszonyok közt tovább fejlesztették.

A frank királyok kapitulációiban a szőlőművelés és borkészítésről csak röviden van szó, az angolok szeptemberben nem is említik. Az óvilág klasszikus irodalmában csak a Teoponiában van körülírva a szőlőművelés s az ott való szabályok voltak betartva a szerémi bor termel-

lésénél annyira, hogy hazánktól nyugatra eső szomszédországokban a szőlőművelés és a borkészítés innen terjedt át.

A szőlőművelés, mint a XI. századi okiratok igazolják, nem csak a Dunántul való részben terjedt el, hanem a Duna balpartján, a Tisza közepvidékén és a magyar alföldön is természetek bort.

Ezen okmányok némi felvilágosítást is odnak a szőlőművelés és borkészítés módjára nézve is s érdekesen állapítják meg, hogy „a lábbal taposott szerémi bort tartották a legjobb bornak“.

Ezen kis történelmi emlék felidézése után emlékezzünk meg arról is, hogy mit jelent a filloxéra elleni immunitás, azaz, hogy a homokon a filloxéra miért nem él meg.

A finom homokszemcsék oly tömegesen, oly szorosan fűződnek össze, oly nagy erővel tömörülnek egybe, hogy a homokszemcsék között hézag nem marad, mert a kötött talajban a parányi hézagok azon sikátorok, ahol a filloxéra tovább és tovább vándorol és szaporodik. A homok ezen összetartó szilárd tömege és a kvare szemcsék éle nem engedi meg, hogy a filloxéra tovább és tovább terjeszkedjék. Előre kellett volna bocsájtani, hogy a filloxérának az élete földfölötti és földalatti életre oszlik. A földfeletti szárnyas filloxérát nimfának hívják, mely pázik és amely oly kicsiny, hogy a szél magával ragadja s erdőn hegyen keresztül ha valahol szőlőre letelepítheti, ott a szőlő

Puhlmann-tea

Kitünően hat rekedtség, köhögés és tüdőcsúcsburul, valamint asztma ellen (megakadályozza a rohamot). Feloldja a nyálkát, tisztítja a légzőcsatornákat és létekeny hatással van a légzőszervekre, fokozza az étvágyat és kellemes ízű.

Kérdezze meg a házi orvosát!

Kapható minden gyógyszerárban, ahol nem, oda szállítja a készítő.

PUHLMANN & Co., BERLIN O. Nr. 968,
Müggelstrasse 25-25a.

Odobreno od Ministarstva Socijalne Politike i Narodnog Zdravlja. Sa listesko odeljenje S. Br. 4274. 11. III. 1922.

levelére lepezvén tojása a lehulló levéllel a földbe, kerül s ott kikelvén önmagát utján szaporodik tovább s a szőlő hajsza gyökerét megszurva, annak nedvéből él, a szűrés helyén egy daganat keletkezik, amely megrohad és ezáltal a növény elhal.

Szobonya Bertalan

Megirtuk, hogy a páris—bázei gyorsvonat 100 kilométeres sebesség mellett kisiklott. Képünk a vonat egyik kocsiját ábrázolja, amely az állomás épületébe furódott.

Szénássy Károly Beeskereken

Felszalad a függöny. A színpad pillanatokig üres marad. Színtér és nézőtér egyaránt fényben uszik. A hallgatóság lélekzete szinte parancsszóra megakad. A nézőtér közben elsötétül, másodpercre misztikus fény rezeg át a színpadon. Sír csend. És nyílik a színpad ajtaja. Fekete szemek, fekete haj, fekete inglabát, fekete nadrág, fekete lakcipő, kreol arc, két barnás kéz — benne fekete és vonó. Szénássy! — rezgi a szívek rezonanzája a a termen végig. Tapaszkán... egyszerű, közvetlen, de komoly megajlás. Alla alá, szívére szorítja, balkezevel átöleli édes hegedűjének nyakát és nézi, megigézi. És nem ő van transzban, mint azt sokszor más hegedűsöknél éreztük, hanem ő hipnotizálja hegedűjét és tartja is állandóan transzban, belheli lelket.

Öserő van itt... egy ezredéves talajból életre-törő öserő. Világnép esendes hegyre és morogyó hártára tör itt utat magának. Minden kellék megvan. Fel fog figyelni rá az egész világ. A művészet új apostola lesz.

Veliki Beeskerekre jött, játszott és győzött.

Győző és legyőzött egyaránt lelkesedtek egymásért szeretetben.

Bachot hallottuk már klasszikusan, felfogással, stílusosan játszani, de mindezek mellett érzéssel így interpretálni, mint Szénássy, ez egészen új valami.

Ernst rendkívül kényes és ezért ritkán játszott hegedűversenyében énekeltek az oktávok, perregtek a decimek, hangzott minden. Paganini hegedűhangversenyét ilyen játszi könnyedséggel, igazán játszva eljátszani — tán maga Paganini sem tudta jobban. Kápráztató üveghangfutamai, staccatóban felfelé csodálatosak, hihetetlenek. Itt azt lehetne mondani: a hegedű Lisztje, amint Lisztet a zongora Paganinijének hívják. És csakugyan, amint Lisztben a művelés szétzört kellékek mind megvoltak egymagában, úgy meg van Szénássyban technika, egyéniség, érzés, mind együttvéve. Elindul most, hogy mindig feljebb és feljebb haladjon a legszebb művészet birodalmában. Mi azért az örömet és élvezetes gyönyörűségért, mit nekünk, olyan nagyon szívesen, néha fel-felcsillanó szerény mosolyának tanúbizonysága mellett adott, szeretetteljes lelével köszönjük meg itt. Adjon a Mindenható továbbra is erőt, hitet, hogy sok-sok igazi örömet szétvivője legyen az egész világon, szent művészetével.

(—)

Az írástudó árulása

Szenteleky Kornél, a Kalangya szerkesztője, irodalmi folyóirata szeptemberi számában „Írói felelősségünk” címen bevezető helyen foglalkozott azzal a problémával, hogy míg a régi írástudók a legtisztább hittel hirdették az igazságot, akarták az emberi lélek tökélesedését, a jobb, igazabb, tiszteletesebb emberiség megteremtését, addig a materialista világszemlélet elűzte a nagy eszményeket, a gyáva megalázkodás, a felelősség ügyes kijátszása, a politikai áramlatok meggyőződés nélküli követése gyáva és alacsony emberelkép törpítette az írástudókat. Julien Benda híres könyvére, Az írástudó árulására hivatkozik írásában Szenteleky és megjegyzi, hogy ez a könyv tettené a legnagyobb hatást.

Benda igazságtalnak és megállapításainak szembejártaként a kisebbségi viszonyhoz alkalmazva mondotta ki Berde Mária erdélyi író annak szükségességét, hogy az erdélyi írónak vallani és vállalni kell sorsukat az elhivatottságot és az ezzel járó felelősséget. — Az erdélyi igazság a mi igazságunk is — mondotta Szenteleky leszűgezi, hogy végeredményben minden írás igazi értékét a hit adja meg, amellyel megíródott az eszme, amely átsugárzik rajta. S ez különösen fontos a kisebbségi írónál, itt különösen vallani és vállalni kell a leírt szót s nem lehet könnyelmű, szeszélyes, hitetlen játékot űzni a szavakkal, a szépséggel, az az eszmékkel, az igazságokkal.

A Szubotícán megjelenő Vajdaság című először igen zürzavaros és zagyvatag, később pedig mindinkább, ugynevezett világszemléleti folyóirattá kialakuló revü szeptemberben a „Tovább” címet vette fel és abból az eszmei káoszából, amelyben első számai voltak ez a szeptemberi szám már meglehetősen világossággal mutatja az utat a baloldali világszemléleti folyóirat felé. Hogy erre kisebbségi helyzetünkben irodalmi szempontból van-e szükség, ez meggyőződés szerint lehet távolabbi vita tárgya, annyi azonban bizonyos, hogy ez a szeptemberi szám objektív szempontból, is kevés értéket rejtél s tulajdonképpen nem egyéb, mint a Kolozsvárott megjelenő Korunk című világszemléleti folyóirat leutánzása. Vagyis a Tovább a kis Korunk. Kiskorunk.

A Tovább szerkesztését Latak István szubotícai íróember vette át és a szeptemberi számban első dolga volt helyet adni egy olyan cikknek, amely Szenteleky „Írói felelősségünk” című cikkével igyekszik a vitát felvenni meglehetősen kevés eredménnyel. Az írók felelősségét a dialektikus materializmus divatos dogmaival igyekszik a cikk írója megvilágítani és csak természetesen, hogy amíg saját szerepét fontosnak állítja be, addig Szenteleky és a Kalangya szerepét „polgárivá” degradálja és pálcát tör felette.

Nos, eddig rendben van minden. Ha a Tovább meggyőződése baloldali meggyőződés, ez ellen nem lehet kifogás mindaddig, amíg ez a meggyőződés becsületes és őszinte, amíg ez a meggyőződés tényleg hitvallás és nem az írástudó árulása. Amiben úgy látjuk, hogy a Tovább tábora saját maga út a saját fejére akkor, amikor vezére és felelős szerkesztője, Latak István, elsőnek lép az áruló írástudók sorába és amíg lapjában a Kalangya ellen irányuló támadásoknak ad helyet, toporzékoló és egyáltalában nem őszinte, tehát rossz versekben támadja meg úgy a katolikus papokat, mint a zsidó rabbinusokat, addig még folyóirata megjelenése előtt más oldalról igen leserfolt hangú verseket és kritikákat ír a Kalangya részére.

Szenteleky több mint egy hónap előtt kapta meg Latak versét és így aligha sejtette, hogy ugyanez az ember, aki a Kalangyanak egyik oldalán cikket ír, a másik oldalán hát batámadja azt a Kalangyát, amelytől cikkei megjelenése után már másnap sürgős levélben honoráriumának kiutalását kéri. Az áruló írástudó siet a Judás-pénzért s megfélekedik ar-

ról, hogy ugyanakkor saját lapja és meggyőződése ellen követ el árulást.

Szenteleky Kornél, ez a csendesszavu és mindenkit, még ellenségeit is krisztusi szeretettel magához ölelő posta-ember a Mi Irodalmunk mulhethi számában fejt ki abbéli hitét, hogy a kisebbségi magyar irodalomban mennyire meg kell becsülni minden tehetséget, még akkor is, ha annak világszemlélete nem mindenben egyezik az ő világszemléletével. Lehet, hogy Szentelekynek igaza van, ebben a nagy szeretetben azonban még sem szabad odig menni, hogy az írástudók ilyen jellembeli fogyatékoságain is túlkéntsünk. A kisebbségi író felelőssége koncentrálni dik, hatványozódik, minden leírt szónak megsokszorozódik a súlya és jelentősége — írja Szenteleky Kornél — itt nem lehet könnyelmű, hitetlen játékot űzni... az eszmékkel és az igazságokkal. Itt vallani és vállalni kell a leírt szót és az azzal járó felelősséget.

Vajjon Latak István, mint kisebbségi író, aki kétszeresen kisebbségi, mert proletárirónak is vallja magát, érzé-e mindennek a súlyát és az igazságát, szabad-e olyan kétkulacsos politikát követnie, hogy egyik oldalon beáll a kisebbségi írók táborába, a másik oldalon viszont megtámadja ugyanezt a táborát és saját vezérért. Ez bizony nem más, mint az írástudó árulása s Latak István helyesen teszi, ha ezután levonja a konzekvenciákat, nem ír többet a Kalangyának, de levonja a konzekvenciát a másik oldalon is és visszalép a Tovább szerkesztéséről.

Végül még egyet. Az emberiség évezredek történelmének során mindig voltak hitese írók, akik szent és nagy emberi eszményekért, az elnyomottak igazságáért, az emberiség szebb jövőjéért irtak és küzdöttek, bármilyen nemzethez, bármilyen osztályhoz, bármilyen feleke-

Itt az ősz,
fenyegetnek a járványok,
védekezzünk

LYSOFORM-mal

zethez tartoztak is. Voltak jómódúan élő, mai szempontból nézve „polgári” írók, akik mindent még az életüket is kockára tették, vallották és vállalták meggyőződésüket, lobogó fátyla voltak az emberiség sorai előtt s voltak olyanok, akik proletársorból emelkedtek előre, hogy azután saját hitüket, meggyőződésüket saját testvéreiket elárulva, csengő aranyra változtassák a művészetet. Az emberi tisztaság, az emberi erény mindig tisztaság és erény marad, bárhonnán is fakadjon, a gonoszság és rosszindulat pedig rosszindulat marad, akár magyar, akár szerb, akár polgár, akár proletár meggyőződését mocskolja is be. Az író, ha proletár, küzdjön becsülettel s haljon meg becsülettel, mint Majakovszki, a mai Szovjet nagy írója, nagy költője meghalt, akit saját pártja kizárással zargatott a halálba. De legyen becsületes és legyen emberi mindvégig és ezt a becsületeséget még a tragédiában is vallja és vállalja. Ezt jegyezze meg magának Latak István és mindazok az ifjak, akik körülötte állnak.

Bencz Boldizsár

Tíz év előtt vonultak be a fasiszták Rómába. Egész Olaszországban nagy ünnepek keretében fogják megülni október 28-án a fasiszták Rómába történi bevonulásának tizedik évfordulóját. A fasiszták bevonulása után lemondott a Facta kormány és Mussolini vette át a hatalmat.

Képeink Mussolini életéből mutatnak érdekes

jeleneteket: Jobboldalt fenn: A római rendőrség 1915-ben letartóztat egy tüntető szocialistát, igazolásakor megállapítják, hogy Mussolini Benitónak hívják. Baloldalt fent: Mussolini 1922-ben. Baloldalt lenn: Mussolini 1928-ban beszédet intéz a néphez. Jobboldalt lenn: Mussolini hat méter magas lovasszobra, szülővárosában Bolognában.

Pesti mozaik

Pestem jártam. Csak pár napig, csak épen, hogy egy-két felületes impressziót gyűjthessem magamnak.

A Nemzeti múzeumot járom. A XVI. századbeli gyönyörű násfák szemléletébe vagyok elmerülve. A régmúlt idők régi gazdagságán elmélkedem s észre sem veszem, hogy a násfás szekrény előtt való ácsorgásom talán gyanusnak is tetszhetik az előtt az öreg, fehér szakállas bácsi előtt, kinek kopott öltözékén nemzeti színű szallag hirdeti, hogy ő az itt felhalmozott antik drágaságok őre. Hallom, amint csoszogó lépésekkel közelebb jön hozzám. Tovább akarok menni, de megállít.

— Látja uram — mondja s tenyerét mutatja, melyben bankjegyeket látok — ebből kell megélnem egy álló hónapig! 100 pengő! Látja?

Végignéztam az öregem. Kopott, szelidarcu, igen szegényes ruházatu öreg ur. Valami nyugdíjas, vagy béliás lehet. A nadrágja rojtos. Mit szólhattam volna? Tovább mentem. A szekrény, mely előtt újból megálltam gróf Teleky Sámuel erdélyi kanclár diszruháját őrizte.

A Rákóczy uton vagyok. Az egyik kopott karnalj felett rikító reklámtábla. Praktikus újdonságokat hirdet. Az érdeklődők tömege áll előtte. Mikor odamegyek, már áll a vita. A csodáshatású tyukszemirtőt egy pasas csak úgy akarja elvinni, hogy otthon kipróbálja s ha jó, kifizeti. A rekedt hangu természetesen nem adja így. Erre a kuncsaft alaposan megmondja véleményét a szemfényvesztőkről. A publikum nevet. A rekedthangu kétségbeesetten védekezik. Aztán egy védője is akad. Ráírva a ravasz vevőre.

— Ugye maga, amint az irattáskájáról látom, alkalmazásban van valahol? Ha igen, hogy meri maga csalónak nevezni ezt a bátor embert? Ezt az ő tyukszemirtőjével vállalkozik arra, hogy becsapja nyíltan fél Budapestet. Ehhez bátorság kell! De amit maga tesz, az aljas gyávaság, mert magát küldték valahova s maga nem restelli a munkaadóját becsapni, mert mire visszatér, elhiteti vele, hogy a villamosra várt. A publikum újra röhög. A hivatalnok kinézésű elsompolyog.

Léptem nyomon koldusokba ütközik az ember. A legkülönbözőbb trükkökkel, vagy szomorú valóságokkal állnak elő, hogy megpumpoljanak. Felkeresnek a lakásban, megállítanak az uccán. Engem a köruton állít meg egy.

— Uram, állásnélküli kereskedő vagyok. Üzletem roncsaiból megmentettem egyet-mást, vegyen valamit! Itt van egy tucat zsebkendő nálam. Kétféle anyag, 7 pengő.

Megkeményítettem a szívem.

— Nem kell — mondtam.

— De Uram, nézze meg bár! Avval a zsebbe nyomta.

— Nem kell!

— De Uram, szóljon bár valamit, mit ad érte? Jaj, ne vegye ki a zsebéből, mert figyelnek, bajba juthatok, nem szabad az uccán árusítani! Adjon bár négy pengőt, hogy ebédje legyen a családomnak!

Kiveszem a pénztárcám. Utóvégre zsebkendő kell mindig. Hogy most egy tucattal több, vagy kevesebb, igazán nem számít. Csak két és fél pengő aprópénz volt nálam. Mutatom neki, hogy nem lehet, mert nincs apróm.

Belekap a pénztárcámba, kiszedi a pénzt és elrohan.

Már a villamosban ülök, mikor eszembe jut a zsebkendő. Kiveszem, megnézem. Először is csak féltucat. Másodsor gyermekzsebkendő. Harmadsor nem ér meg egy dinárt sem darabja, most babaruhának használja a kis lányom. Negyedsor: nagy Pali voltam.

A villamosba daloskedvű erősen ittas ember száll fel. Vézna, ijedtaru felesége támogatja. A részeg rám is mosolyog, mindenkire mosolyog, végre kiválaszt egy hölgyet, aki elmosolyogta magát, látván, hogy a pasas részeg. Leirhatatlan finnyorral nevet a hölgyre. Az megijed és komoly lesz. Ez még jobban fikszirozza. Előveszi pénztárcáját.

— Van pénz, kérem, van, van!

Felesége ijedtem kap oda.

— Tedd el a pénzt!

A részeg visszamorog.

— Mamám, olvastad az Estet? Eltörölték a látszatadot! Miért ne mutatnám, hiszen van! Igaz-e drága nagysám?

A fikszirozott hölgy ijedt mosollyal száll le a villamosról.

Zsufolt villamos. Allok. Elöttem két munkás ül. Az egyik a Népszavát olvassa. Figyelem. Látom, hogy elmosolyodik, meglöki munkástársát s a cikk egy részére mutat jelentőségteljes mosollyal. Odafurakodom s észrevétlen én is elolvasom. Az áll benne, hogy az egyik letartóztatott kommunista a bíróság előtt büszkén megvallotta, miszerint ő meggyőződéses kommunista.

Alig haladunk valamivel tovább, észreveszem, hogy a kocsiiban feltűnően sokan, valami öt férfi emeli meg a kalapját. A nők nagy része keresztet vet. Templom előtt haladtunk el.

Vásárolok. Kioktatnak, hogy 31-én estefelé érdemes menni. Annyiért vehetek, amennyiért akarok. Ruhát nézek. 90 pengőre mondja. Az ajtóból 40 pengőt kínálok. Ideadták. Kellett fizetni a segédet, házbért. Így mondták.

A kislányom otthon játszik vele egykoru unokatestvérével.

Sohogysem tudnak közös témát találni. Az én lányom a falut ismeri, főzőskét játszana, a városi kis fiu árammal, szemetes kocsiival, villamosjegyekkel vergődik s a lányom dermedt csodálkozásával türi, hogy a fiu egymás után lukasztgatja

a papirdarabokat villamoskalauzi mivoltában. A lányom elunja és odaszól:

— De ugy ám, nálatok nincs is béka!

— Van, igen van, láttam az állatkertben — mondja sebesen emez. Egy kis érdekes alagutban van a lakása és balkon is van előtte. Egy kis sötét alagutban lakik.

A lányom elszomorodik. A pesti béka lefőzte az 5 alagutjával, melyről, látom, nem is tudja, mit jelent.

Rezignáltan állapítja meg.

— Netánt is van bétánt, de... de csat egy lutban latit.

Az állatkertben vagyok a gyerekekkel. A majmok eleven játékát figyeljük. A fiam egyszerre csak odasompolyog kedvetlenül hozzám és figyelmezteti, hogy menjünk innen, mert hallotta, hogy az egyik majmot is ép úgy hívják, mint őt. Láttam sírásra áll a szája. Gyertünk! Hazafelé menet jutottunk el a vizilovakhoz. Csak az öreg mutatta magát, kicsikéje a víz alá bujt. A lányom természetesen a kis vizilovat akarja látni. Szólítgatom. Nem jön. Sebtyben ott terem egy leány, ki vizilovasegét árul és igéri, hogy ha vezzük, ő kicsalja a picikét.

Rendben van!

A leány odaáll a medence szélére. Hívogatni kezdi. Hamarosan összeverődik a tömeg. A lány hívogatja a kis vizilovat a nevén

— Aranka, Aranka, gyere csak!

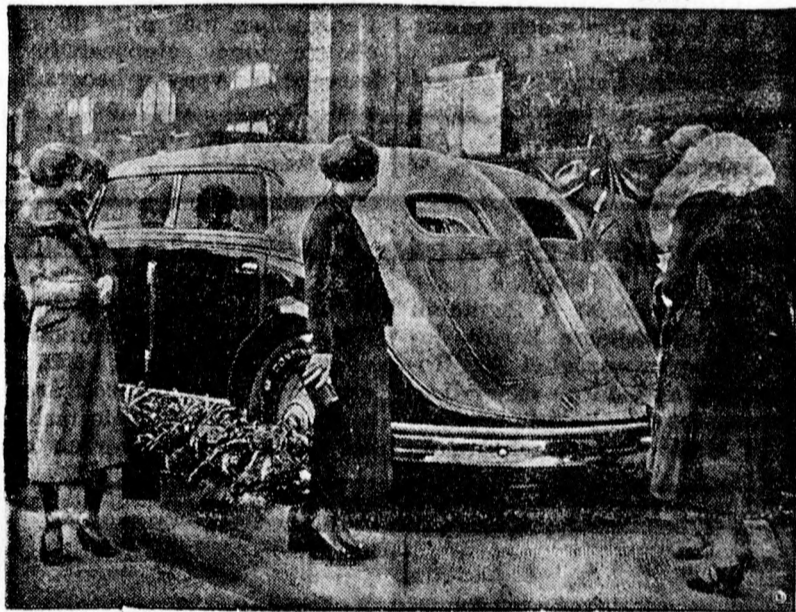
Az én lányom szivrepesve szalad oda a lányhoz:

— Néni, néni... Az én anyutámat is Aran-tánát híjját!

Nevetés. A kis viziló kikegyeskedik a vizből. Förtelmesen helyes.

A következő stáció az orrszarvu lenne. Uramisten, mi lenne, ha ezt meg Imrének hívnák véletlenül?! Elég volt gyerekek, megyünk haza!

Czirák Imre

A párisi autózsalón kiállításán nagy feltűnést keltett a Maybach-Zeppelin autó, amellyel igen nagy gyorsaságot lehet elérni.

Hajza a világszerte egy eltűnt bélyegért

Londonból jelentik: Bélyegyűjtő körökben nagy érdeklődést keltett a hír, hogy eladásra kerül Throughton kanadai gyűjtő nagyszabású gyűjteménye, melyben többek között a világhírű ugynevezett „fehér póstamester bélyeg” is szerepel. Rendkívül értékű ritkaság ez, amely 1845-ben mindössze egyetlen példányban került forgalomba. Throughton, a kinek tizezer dollárt kínáltak ezért az egyetlen példányért, nemrégiben fizeti utra indult és megbizta családját, hogy amennyiben megfelelő vevő jelentkeznék, értékesítsék a gyűjteményt. Hazatérve, váratlan meglepetés érte: kiderült, hogy anyósa, akinek fogalma sem volt a „színes papírszeletek” horribilis értékéről, potom áron elkótyavetyélte a gyűjteményt, a „fehér póstamester bélyeg”-gel együtt. Throughton a hír hallatára idegrohamot kapott és kiáltással fenyegette meg családját, elsősorban persze anyó-

sát, majd kétségbeesetten nyomozásra indult elveszett bélyegei után.

Hosszas és világszerte hajza után csakhamar sikerült is azokat felkutatnia, a „fehér póstamester bélyeg” azonban már nem volt közöttük! Throughton elkeseredetten nyomozott tovább és félelmetes kutatóút után, melynek során jóformán az egész földkerekséget bejárta, egy ausztráliai bélyegkereskedésben végre rátalált a kincsre. A bélyegot keresés utánjárással vissza is szerezte, de utazásának költségei teljes egészében felemésztették az összeget, amit a ritka példányért sikerült kapnia. Az ügy fináléja: Throughton válókeresetet adott be felesége ellen. Ugyanis egyszersmindenkora kitiltotta házából anyósát és családjának megtiltotta a vele való érintkezést. Ezt felesége nem volt hajlandó elfogadni és inkább férjével szakítva hazaköltözött anyjához, mire a világszerte utazásban idegileg teljesen kimerült Throughton beadta a válókeresetet.

—o—

Közgazdaság

A báni komlóbizottság a napokban értekezést tart a közvetlen németországi komló kivitel tárgyában

A csehszlovákiai tranzitállalom súlyos károkat okoz a jugoszláv komlókereskedelemnek

A báni komlóbizottság, amelynek az a feladata, hogy elsősorban a komló kivitel ellenőrizze, azután pedig a komló kivitel problémáit megtárgyalja, a napokban összeül, hogy a jugoszláv komlókereskedelem újabb felmerült problémáit részletesen tárgyalja. A jugoszláv komlókereskedelemnek újabbban ugyanis súlyos sérelme van, amennyiben a csehszlovák vám szabadraktárakban eltöltötték a jugoszláv komló tranzitját úgy, hogy a jugoszláv komlókereskedelmet ilyen módon súlyos veszteségek érték. Eppen ezért a jugoszláv komlókereskedők körében felmerült az a kívánság, hogy a né-

metországi sörgyárak szövetségével tárgyalásokat indítsanak abban az irányban, hogy a jugoszláv komlót a jövőben Csehszlovákia megkerülésével közvetlenül exportálják Németországba. Ez részünkre annál fontosabb, mert az utóbbi időben a komló ára emelkedik és ilyen módon a veszteségek az elmaradt vásárlások folytán reánk nézve annál súlyosabbak.

A báni komlóbizottság ezt a kérdést is részletesen le fogja tárgyalni és a németországi sörgyárak szövetségével megindítandó tárgyalások ügyében határozni fog.

—o—

A kereskedők egyesülete megtette a szükséges lépéseket a kötelező biztosítás ügyében

A kereskedelmi segédszemélyzet biztosítása és nyugdíjának ügye egyelőre halasztást szenved

A noviszádi kereskedők kötelező egyesülete legutóbbi igazgatósági ülésén a kereskedelmi segédszemélyzet biztosításának és nyugdíjának ügyét is tárgyalta, mivel azonban a beadott konkrét ajánlatot az erre a célra kirendelt bizottság definitívumig még nem tárgyalta le, az igazgatóság sem hozott végleges határozatot ebben az ügyben.

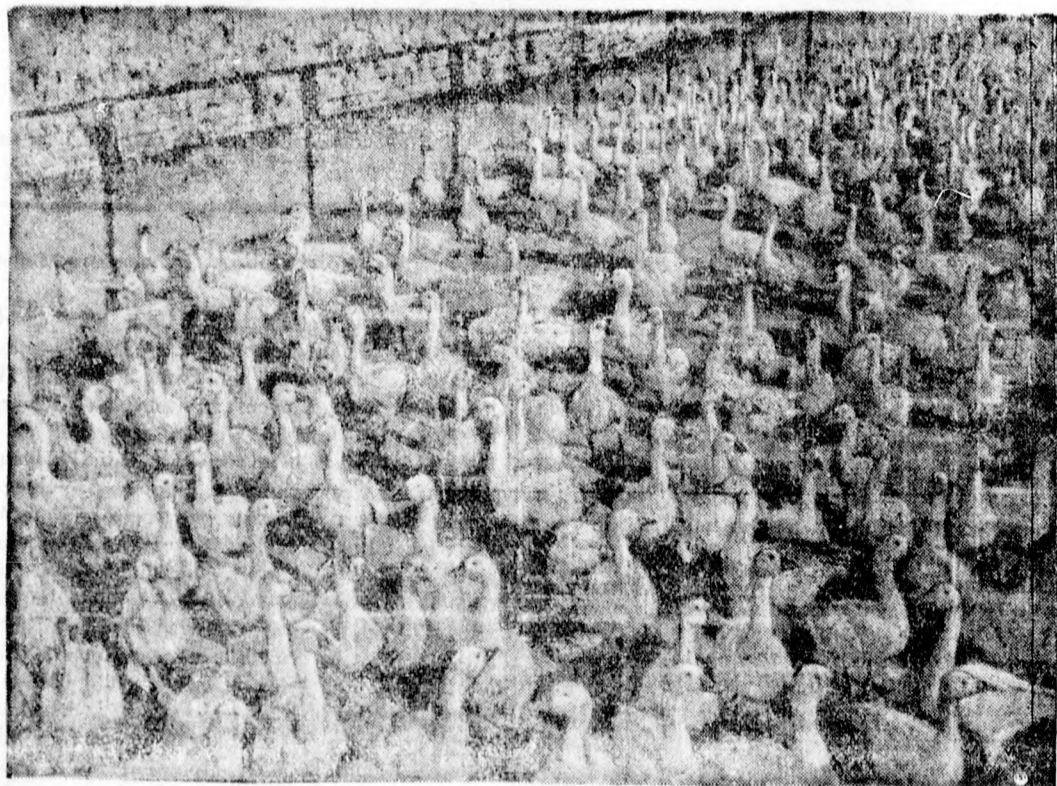
A kötelező egyesület igazgatósága ezután elhatározta, hogy a kereskedők székházát építtető kereskedők egyesülete részére huszezer dinár segélyt ad.

Végül az igazgatóság részletesen tárgyalta a törvényben előírt kötelező biztosítás ügyét, amely akkorra és halál esetére szól és amelyet az ipartörvény megjelenésétől számított két év alatt kell létrehozni. Az igazgatóság ebben az ügyben átirat a Beogradban már működő szövetkezethez és elkérte annak alapszabályait. A noviszádi kereskedők vagy a beogradai szövetkezethez csatlakoznak, vagy pedig a többi járási egyesülettel együttesen létesít erre a célra alapítványt.

A sertés piac helyzete Csehszlovákiában

(MAK) Prágából jelentik: A legutóbbi prágai sertésvásárra felhajtásra került Jugoszláviából 373, Magyarországból 40, Romániából 39, összesen 452 darab mangalica. A felhajtás a keresletet egyáltalán nem tudta kielégíteni. Az élénk kereslet, illetve az

áruhiány folytán az árak erősen emelkedtek volna, de az uzorahivatal megállapodást létesített a múlt héten a bizományosokkal, hogy meghatározott áron felül nem mennek. A már két hét óta tartó hosszmozgalom folytán az árak gyorsan emelkedtek és a

A nagy baromfi farmokon ezer és ezer liba várja, hogy piacra kerüljön.

Svábhegyi BUDAPEST 2862
Subalpin (430 m.) Szanatórium
 diétás gyógyintézet.
 Legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Már heti tölköletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel. 5-6 szori tákezésel, vízkúrával, fűtással együtt. **140.- P.161**

fogyasztás érdekében az uzorahivatal beleszólt az árak megállapításába. Az áruhiány a behozatal elégtelenségéből származik, a behozatali kontingensek felemelése helyett azonban az árak erőszakos szabályozását tartja a cseh kormány inkább célravezetőnek. Az uzorahivatal megállapítása szerint a magyar sertést 10.20, a jugoszláv sertést 9.75 és a román sertést 9.50 csehekronánál magasabban nem lehet adni. Az áruhiány olyan nagy, hogy a szolidabb bizományosok kénytelenek a rendelkezésekre álló mennyiséget vevőik között kiadagolni és egy vevőnek bizonyos mennyiségnél többet nem adnak.

A németországi komló piac

(MAK) Nürnbergből jelentik: Az elmúlt héten meglehetősen élénk érdeklődés mutatkozott a komló piacon, ez azonban az ár alakulásra semmiféle hatással nem volt. A múlt heti felhozatal közel ezer bála volt, ebből eladásra került nyolcszáz bála. A piacon kívül is történtek azonban nagyobb kötések. Hivatalos árjegyzés a következő: Hellertau Ia. 185—200 márka, ugyanaz középminőség 150—180 márka, Tettmang 170—190, Splati Ia. 145—160 márka ötven kilogramonként.

A nürnbergi komlópiacra az új komlótermésből vasuton összesen 39.192 zentner (50 kg.) komlót szállítottak. Ebből a mennyiségből 33.151 zentner Bajorországra, — 3641 zentner Württembergre, 453 zentner Jugoszláviára, 423 Csehszlovákiára, 212 Lengyelországra és 210 Ausztriára esik.

Szalonna- és zsirák Prágában

(MAK) Ugy szalonnában, mint zsirban Csehszlovákiában élénk kereslet mutatkozik. A behozatali korlátozások következtében a kínálat nem tudja fedezni a kereslet szükségletét úgy, hogy áruhiányról lehet beszélni. A szalonna ára e hó 10-én a prágai vásáron 13.25—14.50 csehekrona között mozgott.

Ujabb két bank élhet a földművesvédelmi törvény ötödik szakaszával. Beogradból jelentik: A minisztertanács a kereskedelemügyi minisztérium javaslatára megengedte, hogy a mosztári Hrvatska Katolícska Stedionica és a vrsaci Trgovacska Banka d. d. élhetnek a földművesvédelmi törvény ötödik szakaszával.

Kényszerjegyzés Beeskereken. Beeskerekről jelentik: A beeskereki Merkur kereskedelmi részvénytársaság kényszerjegyzéget jelentett be a beeskereki törvényszéken. Egyeztető bíró Betyárevics Krunisláv, törvényszéki bíró, helyettese Markovics Borivoj. Vagyonfelügyelő dr. Hubert Zsigmond, beeskereki ügyvéd. A követelések bejelentésének határideje november 6, egyeztető tárgyalás november 12. A cég 40 százalékos kvótát ajánl, egy év alatt 4 részletben. Az első részlet a jogerőre való emelkedés utáni 6 hónapnál, a többi további 2 hónapoként fizeti.

A báni hivatal feloldotta Beeskereket a baromfi-zárlat alól. Beeskerekről jelentik: A dunai báni hivatal megengedte, hogy a beeskereki piacokon újra árulhatják a baromfit, valamint a kimérésre szolgáló állatok vágását, előzetes bejelentés nélkül. Gornja Muzsla, Botos, Beloblato és Banatszki Dusanovácson azonban a zárlat továbbra is tart, mivel a vész még nem egészen szűnt meg. A rendelet szabaddá teszi még a baromfi, bőr, gyapju és tojás-kivitel is.

—o—

Sport

Ma délután 3 órakor Noviszádon:

MACSVA—VOJVODINA I. oszt. bajnoki mérkőzés

Karagyorgye pálya, bíró: Ruzsics (Beograd)

Derbimérkőzés lesz ma Noviszádon és bizonyára zrekre rugó tömeg lepi délután a Karagyorgye pályát, hogy örüljön a noviszádi győzelemnek. Mert a mai Mácsva—Vojvodina találkozótól mindenki joggal Vojvodina-győzelmet vár és nem hisszük, hogy ez a reménykedés csalódássá válik.

De azért kár lenne azt hinni, hogy a Vojvodina már „zsebében” érezheti a mai mérkőzés két bajnoki pontját. A Vojvodina—Mácsva találkozónál nincs papírfirma és nincs előre elkönyvelt győzelem. Az az érzésünk, hogy a Vojvodinának a minimális egy-kétgólos nyereségért is nagyon-nagyon meg kell dolgoznia.

A mérkőzés előtt fél egy órai kezdettel a NAK—Vojvodina tartalécsapatok mérkőznek.

Délelőtt is érdekes küzdelmek lesznek Noviszádon a NAK pályán. Reggel 8 óra 15 perckor a

Makkabi—Rapid

találkozó valószínűleg meghozza a Makkabinak az első ideai bajnoki pontokat. A Rapid nincs formában, a Makkabi is kissé sokat pihen, de azért komoly favoritja a mai mérkőzésnek.

Utána a

Csurugi Hajduk Szlávia

kerül lejátszásra, ami erős küzdelmet ígér. A Hajduk nagyon jól kezdett az idén, igaz hogy eddig csak odahaza játszott. A Szlávia szép győzelmet aratott a TTC-én, de Koviljon már csak döntetlenre futotta tudásából.

A noviszádi csapat egy-két gólos győzelmét tippeljük.

Temerinben a

Rádnicski—Noviszádi Trgovacski

mérkőzés valószínűleg a vendégcsapat győzelmét hozza meg, minthogy a most alakult Rádnicski még nem érthette el azt a nívót, ami a második osztályú élecsapatokban megvan. De azért a Trgovacski egy-két gólnál többet aligha győz.

Kamenicán a Fruskogorac 2—3 góllal győzhet az Indijai SK csapatán, Pazován erős küzdelem lesz az ottani Szlávia és a Petrovaradini SK között. Az esélyek egyformák. Karlovcin is nagy harc lesz a Strazsilovó és a petrovaradini Gradjanszki között. A Gradjanszki az idén sehogysem tud formába jönni, így a Strazsilovó kisgólos győzelme valószínű.

Aránylag kevés találatot értek el a tippelők a múlt vasárnapi tipp-fordulón

Igen jól szerepelt a vidék a tippelések sorá-

Az október 9-én zárult tippbajnokság nem a legjobban sikerült. Rendszeresen pályázat érkezett be, de a tippelők munkáját ezáltal nem kísérte olyan szerencse, mint a legutóbbi vasárnap. Általában megállapítható, hogy ezen a fordulón legjobban a vidék szerepelt, ami azt mutatja, hogy a noviszádi sportemberek nem igen ismerik, aminthogy nem is ismerhetik a más alszövetségben szereplő csapatok játékerejét.

Az október 9-i tipp-forduló lezárása után, október 15-én a pontok állása a szükségessé vált igazításokkal, a következők:

37 pont: Koncz K. László (Szubotica), Bábin Szvetozár (Noviszád).

31 pont: Balla Zoltán (Noviszád), Erdélyi István (Noviszád).

30 pont: Bleszics József (Szubotica).

29 pont: Kovács Mihály (Noviszád).

26 pont: Kiskároly János (Topola).

23 pont: Frank István (Beckerek).

18 pont: Bódy Mancsi (Noviszád).

16 pont: Fodor Ferenc (Noviszád), Fábrián József (Noviszád).

15 pont: Papp István (Noviszád), Györi Béla (Noviszád), Klacsek Nándor (Noviszád), Acs Sántha Antal (Noviszád), Péter János (Noviszád).

13 pont: Kohanez Ferenc (Noviszád).

11 pont: Jancusko Gábor (Noviszád).

10 pont: Trombitás Pál (Noviszád), Dobos László (Sztarakaniza), Kunetz Endre (Palics).

9 pont: Horváth Károly (Noviszád), Griesser Péter (Noviszád), Kovács Sándor (Kula), Csáky Mihály (Szentá).

8 pont: Spiller Károly (Noviszád), Griesser Ferenc (Noviszád).

7 pont: Tóth János (Noviszád), Bácskai Aladár (Noviszád), Kocsmár József (Szubotica).

6 pont: Jovetic Milos (Szamos), Vargha László (Szubotica), Juhász János (Szubotica), Traiber Mancsi (Noviszád).

5 pont: Nagy Mihály (Noviszád), Holler Mátyás (Noviszád), Kaszás Lajos (Noviszád), Schelb Tibor (Noviszád).

4 pont: Simon Hugó (Noviszád), Sebők József (Noviszád), Bódy Bálint (Noviszád), Balázs György (Noviszád).

3 pont: Bottka József (Bácskogradiste), Ackermann Aladár (Beckerek), Mussin Lajos (Noviszád), Vojnic Sándor (Szubotica).

2 pont: Siposs Lajos (Noviszád), Weiss Rózsika (Pancevó), Redencz Anton (Odzsaci), Balázs Lajos (Noviszád), Horák Károly (Noviszád), Gyetvay Károly (Topola), Gerbovácz István (Noviszád), Róth Róbert (Noviszád), Simon Hugó (Noviszád).

1 pont: Reichenberg Gáspár (Noviszád), Novakovic Sztevan (Noviszád), Balázs Géza (Noviszád), Dudás Sándor (Topola), Pajzer János (Topola), Remes Sztipán (Szubotica), Alexi János, Balázs Mihály, Csabrajecz László, Kazinczy Mihály, Kovács József, Filipetz Zita (Noviszád), Illés Sándor (Temerin), Weiss Rózsika (Pancevó), Renisor József (Odzsaci).

Jutalmat nyertek: Kocsmár József (Szubotica) az ötven dináros jutalmat ottani szerkesztőségünkben vegye át. Reichenberg Gáspár (Noviszád) 2 hónapig díjtalanul kapja a Reggeli Újságot, Dudás Sándor (Topola) pedig egy hónapig.

A noviszádi Bernold SK kombinált csapata ma délután Szlana-Darán játszik az ottani jökéességű SSK ellen. A vasasok vezetősége a következő csapatot állítja ki: Longaver I., Merkovics, Bátori I., Földesdi, Lázár, Csorban, Sántha, Merza, Bátori II., Glazer, Krichler. Indulás 1 órakor a gyárból. A pribicevicsevői mérkőzés elmarad bizonytalan időre.

APOLLO

Ma utoljára

EGGERT MÁRTA bájos, dalos ujdonsága

Mindennek a szerelem az oka

Többi szereplők:

HERMANN THIMIG, VEREBES ERNO,
HANS JUNKERMANN

A legszigorúbb kritikuskak is tetsző, mindenkit kielégítő filmoperett sok zenével, gyönyörű felvételekkel és kedves tartalommal.

Jön! Vihar a Montblanc felett . . .

Piros-fehérek a piros-feketékkel szemben

—o—

Szobotica mai sportprogramján három elsőosztályú és négy másodosztályú mérkőzés szerepel

Szobotica mai sportprogramján a szokottnál is érdekesebb mérkőzések kerülnek lejátszásra. Az érdeklődés központjában a Bácska—Szand mérkőzés áll. A Szand, amely eddig csak két pontot tudott szerezni, most kettőzött erővel készül riválisa ellen, amely jelenleg szintén nincsen a legjobb formában. A Szand-pályán 3 órakor lejátszásra kerülő mérkőzést Avramov vezeti.

Ugyancsak a Szand-pályán játszik le reggel fél nyolc órai kezdettel a TANK—Borac és háromnegyed tizenegy órai kezdettel a Melhancsár—Rádnicski másodosztályú bajnoki mérkőzéseket. A két másodosztályú meccs között a Szand és a Bácska b. csapatai játszanak bajnokit.

A Bácska-pályán délelőtt nyolc órakor a Hajduk a Zrinszkiével, majd utána a Postás a Bunyeváccal küzd meg. Délután fél kettőkor itt a mérkőzés keretében küzdenek a csapatok a bajnokságért, utána három órakor pedig az érdekes meccs kerül lejátszásra.

A mai forduló fokozott érdeklődés előzte meg és valószínű, hogy az összes mérkőzéseket nagyszámú közönség tekinti meg.

—o—

A noviszádi Borbély SK hírei. Felkérem az alább felsorolt játékosokat, hogy hétfőn délután 2 órakor a Karagyorgye pályán pontosan megjelenni sziveskedjenek: Fehér, Hubert, Ipacs, Mihnyák, Weber, Martinovic, Szurkovszki, Popovic, Bubori, Mágory II, Mondovic III, Müller, Ecet. — Intéző.

A csehszlovák újságírók a cseh—olasz futballbélke ellen. Megirtuk, hogy a csehszlovák futballszövetség kibékült olasz kollégájával és a békét október 28-án Prágában rendezendő válogatott mérkőzéssel kívánják megpecsételni. A mérkőzés körül azonban váratlanul komplikációk támadtak. A csehszlovák újságírók ugyanis úgy találják, hogy a Szlávia—Juventusz affér idején az olasz lapok súlyosan megsértették a csehszlovák nemzetet, amiért pedig elégtétel jár. A csehszlovák futballszövetség most azon dolgozik, hogy ezt az elégteltelt valahogy megszerezze.

Értesítés!

Van szerencsém t. vevőim tudomására hozni, hogy október 3-án

röfösüzleletet nyitottam Noviszád, Futaki ut 12. szám alatt az újonnan épült Reutzer palotában.

Fratricevic János

SZÉPSÉG - KOZMETIKA
 Kellemesen meg lesz lepve az eredménytöl, ha a
»RÓZA«
 KOZMETIKAI INTÉZETBEN
 ápoltatja arcát. Mindennemü szépséghibák rendbeho-
 zatala mérsékelt árak mellett. Olcsó bérlet. Próbálja ki
 a „Róza” arckrémét, pudert és esőkálló ruzeit. Ta-
 nácsadás díjtalan. Novisád, Trg Oslobođenja 3. II.

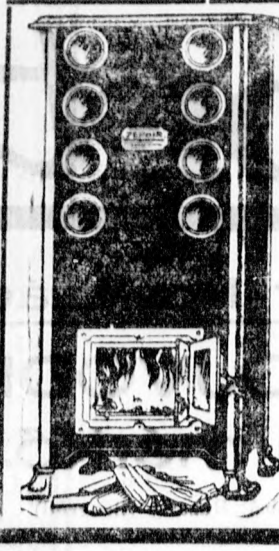
Megnyitjuk
 a nagyérdemü közönség számára is az ország egyik
 legtekélyesebben berendezett
női szabó üzemét
 hol eddig csak kereskedő házakat szolgáltunk ki. Hogy azonban a
 nagyközönséget közvetlenül is hozzájuttassuk kiváló szabásu, első-
 rendü model darabokhoz, ezentul mérsékelt áron a n. é.
 közönségnek is szolgálatára állunk.
 Legmodernebb idényminták! Legmodernebb idényminták!
EDISON
 női szabó üzem, NOVISAD, Futoski put 44. 4070

Egy teljesen modern II. emeleti 3 szoba, elő-
 szoba, fürdőszobás lakás összes mellékhe-
 lyiségekkel december 1-re (esetleg előbb is)
KIADÓ
 Sremska ulica 14.
 Erdeklödni Königstättler Testvérek R. T.
 Novisád, Knjeginje Zorka trg 5. 4096

Faragott stíl-bútordarabok:
 fotó, vitrin, álló lámpa, fa-luzster, keretek és a szakmába vágó
 munkák készítését leg-
 ocsóbban vállalja;
Wekerle József
 fa-szobrász, Novisád, Futoski u. 74. (a Rókus-templommal szemben)

Ön még nem tudja?
 hogy közelodik a tél és hogy
 női és gyermek kabá-
 tok, valamint szőnye-
 de különösen plüss-ka-
 bátok legnagyobb vá-
 lasztékban csakis
DOLOVAC A.
 cigány kaphatók.
 Novisád, Jevrejska ulica 11.

Mindentelje 4074
tűzifák
 nagyban és kicsinyben mérsé-
 kelt árban, pontos kiszolgálás
 mellett kapható **NOVISADON**
D. BIJELIC FATELEPEN
 Telefon 31-44. Lerakat Strand-
 uton, Bejrat Aleksandrov Ve-
 nscról. 4071

Családjának az egészségét
 a legbiztosabban akkor óvja meg, ha a
 higiénikus szempontból kifogástalan
ZEPHIR-kályhával
 fűti lakását
 A legideálisabb kályha ott ahol kis gyer-
 mekek vannak a háznál.
 Számtalan orvosi elismerés.
 Gyártja: „Zephir” r. t., Subotica
 Gyári lerakatok:
 NOVISAD: Sava Nišević
 SUBOTICA: Barzel vaskereskedés
 SOMBOR: S. Vukičević i drug
 V. BEČKEREK: Anton Boleszny
 PANČEVO: Braća Stefanović

Házmesternek
 gyermektelen házaspár kerestetik Csakis a **cep, vil-
 lany villanymotor, valamint a vízszak-
 mához** tartozók ajánlatai vétetnek figyelembe. Írás-
 beli ajánlatok a családi állapot, a vallás és kor meg-
 jelölésével e lap kiadói hivatalába „házmester”
 jellegre kéretnek. 4126

Böröndök táskák, rezsizók, pénztárcák,
 aktatözlők, iskolatáskák leg-
 jobban és legolcsóbban kaphatók 4073
Držajić és Surdilović
 Novisád, Jevrejska 11 - Rendelésre készit és javit

HIRDESSEN A REGGELI UJSAGBAN

FELESEK
 kerestetnek legalább 3 évi szerződésre, teljesen
 berendezett birtokra, 125 kat. hold (jó föld) ame-
 lyen tejgazdaság, marha-, sertés-, baromfitenyésztés
 és gyümölcsgazdaság is van. 4 család részére la-
 kóház és összes gazdasági épületek. Előnyben
 részesülnek azok, akik már hasonló alkalmazásban
 voltak. Ajánlatok bizonyítványokkal azonnali belépésre
Makso Bosnić, Slavonski Brod, küldendők. 4102

Betegek! Figyeljétek! Olvassátok!
A sztáribecseji gyógyfürdő
 mely tudvalevőleg hazánk egyik legjobb gyógyerővel rendelkező,
 leghatásosabban gyógyító fürdője, **szenzációs kedvezményben**
 részesíti a **Reggeli Ujság** olvasóit, kik lapunk e hirdeté-
 sére hivatkoznak. — Azok, kik az előirt kurát betartják és álla-
 potuk még sem javulna, **csupán a kurátj lelet** tartoznak
 megfizetni, míg a meggyógyult betegek a díj másik felét csak a gyó-
 gyulás utáni 30. napon kötelesek megfizetni.
A meggyógyultak százai dicserik a
csodás hatásu becsel gyógyfürdőt
 Kétféle eredménnyel gyógyítja a fürdő a következő bajokat: izületi
 csúz, köszvény, angorkór, csonttörés, ficamodás, női bajok stb.
 A fürdő mellett olcsó, kényelmes panzió 4107

csak Standard rádiót vegyen, hogy állandó öröme legyen!

SULYOK fest, tisztít
 Mélyen leszállított árak férfi öltöny tisztí-
 tása 40 — din. Novisád, Futoski put 12.

Burgonyát
 10.000 kg-ként franko bármely
 és vöröset 5600 Dinár állomásra legjobban szállit
Lederer Jenő
 bank és biz. üzlete, Novisád, Vilsonov trg 7, Tel. 92-11. Magazin
 Temeriska 38, Tel. 30-15. Főzelek és gyümölcs import-export. —
 Azonkívül: **rozsbergonya, bab, hagyma, dughegyuma,**
atma, dió stb. kapható. 4105

Uj cipőlerakat Bácska Topolán!
 A Palusok házában évő nagy hársáya és leő nemü raktáramat az
 egyik legjobb **garfimanu** hazai **cipőlerakkal** bőví-
 tettem ki. Nagy választékban férfi-női- és gyermekcipők eddig
 még nem ismert **olcsó árakon** kaphatók. A nálam visáro! se-
 lyemharisnyákat, ha szemleszáladás vagy szemszakadás van, az!
 díjtalanul javitom, úgy, hogy az teljesen új lesz.
LEDERER FERENC, „Harisnyakiró!” 4109

Központi- és kályhafűtésre ajánljuk az ismert
Rtanjí kőszénbrikettet
 kovács céiokra pedig a legjobban bevezetett
Rtanjí mosott kovácsszenet
 V. ér. épviszet. 3439
„CARBON”
 Adolf Nathan i drug K. D. Novisád,
 Kr. Petra u. 30 Telefon 24 83

Cipővásárlók figyelmébe! Ez öni érdekli!
 Elsőrendü férfi-női- és gyermek cipők, modern kitéző talppal,
 legnagyobb választékban kaphatók
LJUBLJANAI CIPŐLERAKAT-ban
 Novisád, Kralja Aleksandra uca 19.
 Szexziós árak Din. 98.— Din. 130.— Din. 135.— Szexziós árak Din. 148.— Din. 165.— Din. 185.—
 Eredeti Goiser sport és kiránduló cipők. Saját érdekében és vétel-
 kötelezettség nélkül látogasson meg bennünket.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTEKBAN. 4054

Aki jó és mérsékelt áron akar
TŰZIFÁT
 vásárolni, az keresse fel a
GÖBEL-FÉLE
 (azelőtt FREUND és GÖBEL)
 fatelepet, Novisád, Szibinjanin
 Janka uca 17. (volt Hunyadi u.
 4114

KOCH LAJOS
 mechanikus és villanyszerelő
NOVISAD, JEVREJSKA 11
 Vállal: villanyvilágítás csengő,
 telefon és erőátviteli berendezé-
 seket, motortekercselést, auto-
 matikus telefonberendezést és
 minden a szakmába vágó javitást
 4108

Modern lakás
 kiadó
 a novisádi duna-
 parti Boksán plotá-
 ban. Erdeklödni
 ügyaról!

Yo-yót
 nagyban, viszonteladóknak, fából és
 bádogból, esetleg cég nyomással. —
 Szállit: **Agentura Štodnja**, Novisád,
 Cara Lazara 3. Mintákat csak 10 dinár
 előzetes beküldése ellenében küldök.

Marad a teljes SZINHÁZI ÉLET
 csak az ára lesz 8 dinár
 Főbizományos: LITERARIA, SUBOTICA

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszal:

London National	261	67	1148
Nürnberg	217	0.5	1256
Ostrava	263	11	1139
Bratislava	279	14	1076
Leipzig	259	2.3	1157
Kosice	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	973
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	331	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Mühlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulon	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	8.5	599
Brüsszel	509	1.5	590
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, október 16

Beograd. 9: Pravosláv istentisztelet. 11: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar. Beográdi szerzők művei. 4: Népdalok. 5.30: Gramofon. 7.30: Mandrino csellóművész hangversenye. 8.30: A szubotici Cecília dalegylet hangversenyének közvetítése. 11: Cigányzene.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 11: Egyházi zene és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. Caruso, Saljapim és Galli Curci lemezek. 3: Herke Sándor: Gyepesítési eredmények szikésken. 3.45: Rádió Szabad Egyetem. Dr. Bodor Sándor: Arany János. 4.30: Tokaji szüret. Helyszíni közvetítés. Vezeti: Paulini Gyula és Gyarmathy Sándor. 5.30: Időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye. Vezényel Komor Vilmos. Népszerű zenekari művek. 7.10: Műteremlátogatás. Glatz Oszkár előadása. 7.40: Sport- és lóversenyeredmények. 8: A Király Színház előadásának közvetítése. Üdvöske. Operett 12 képben, előjátékkal. Az első szünetben: Pontos időjelzés és sporteredmények. Az előadás után: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropól szállóból.

Bécs. 7.35: Ebresztő. 7.40: Torna. 8.20: Reggeli hangverseny. 9.05: Schütz Ferenc orgonaművész. 9 és 55: Pfitzner-művek Kiurina Berta énekesnő előadásában. 11.40: A szimfonikusok hangversenye. 12.50: A szimfonikusok szórakoztató zenéje. 3: A zágrebi vonósnyegyes hangversenye. 4.45: A vasutasok zene- és dalegyletének hangversenye. 5: Táncczene. 7.20: Krzsének: Az év dalai. 8: Szórakoztató zene Münchenből. 10.45: Táncczene.

Prága. 6.15: Zenés ebresztő. 7.30: Karlsbadi reggeli hangverseny. 8.30: Orgonazene. 9: Gramofon. 9.40: Csellónégyes. 11: Filbich-művek. 5.30: Gramofon. 7: Benes fuvószene. 8.30: Wagner-est. 9: Verdi: Othello című operájának II. felvonása. 10.25: Jazz-zene.

Hétfő, október 17

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 7.30: Gramofon. 7 és 50: Operaelőadás a Nemzeti Színházból. Utána: Szórakoztató zene.

Budapest. 9.15: A Budapesti Koncert Szalón-zenekar hangversenye. 12.05: A rádió házikivittjének hangversenye. 4: Aczsongok tanfolyama. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A kiegészítő, kisiparos és kiskereskedő reklámja. Urbányi Já-

nos dr. előadása. 5.30: Rigó Jancsi és cigányzenekarának zenéje. 6.30: Német nyelvoktatás. 7: Operafelismerési verseny (Gramofonhangverseny). 8.20: Uri divat, női divat. Zagon István előadása. 8.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Fridl Frigyes. Szórakoztató zene. 10.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Sándor György jazz-zenekarának hangversenye a Royal étteremből. 11.15: A Baross kávéház cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 10.30: Iskola-rádió. 11.30: Faltl-négyes. 1.10: Gramofon 5: Geiger-zenekar. 7: Angol lecke. 7.25: Allatélet Gran Chacóban. 8: Filharmonikus hangverseny. 10.15: Táncczene Berlinből.

Prága. 6.15: Zenés ebresztő. 11: Gramofon. 1.30: Gramofon. 3.30: Angol kürtverseny. 6.25: Német hírek és előadás. 7.20: Gítárverseny. 8.15: Táncczene. 8.30: Zongorahangverseny. 9: Rádiózenekar.

Kedd, október 18

Beograd. 11: Rádiózenekar. 12.05: Gramofon. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 8: Gramofon. 10 és 30: Táncczene.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 12.05: zemplémi Müller Józsa és cigányzenekarának zenéje. 3.30: A rádió diákkfőelőadása. 4.10: Az uzsoratorvényről. Dr. Lindmayer Béla előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Hangverseny. Közreműködik Dullien Klára (hegedű) és Rieger Tibor (zongora). 6: Francia nyelvoktatás. 6.25: Megyeri Gyula jazz-zenekarának hangversenye a Dunapalota szállóból Vajda Károly énekszámaival. 7: Az újság szíve. Bakos Ákos előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Tamhaeuser. Dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richárd. Fordította id. Abrányi Kornél és részben Várady Sándor. Vezényel Berg Ottó. Rendezte Márkus László. Az I. felvonás után Időjelzés, hírek. Az előadás után körülbelül 11 órakor: időjárásjelentés. Majd: Károlyi Árpád és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Bécs. 11.30: Cerdá-zenekar. 12.40: Gramofon. 3.20: Hegedűhangverseny. 5: Gramofon. 7.35: A nemzetközi Bruckner-társaság II. zeneünnep. 8: Recktenvald-zenekar. 9: Hárman a régi Bécsből. zenés keresztmetszet. 10.15: Táncczene.

Prága. 6.15: Zenés ebresztő. 10.45: Gramofon. 1.30: Gramofon. 3.30: Cseh klasszikusok hegedűversenye. 5.50: Gramofon. 7.20: Opera a Nemzeti Színházból. 10.20: Fuvószene.

Szerda, október 19

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5.30: Népdalok. 8: Hangverseny. 8.50: Boskovic-Jovánovic énekesnő hangversenye. 9.50: Goldmark: Ötös. 10.25: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Steller Mária (ének), Türk Anna (zongora) és Lipóczky József (ének). Zongorán kísér Polgár Tibor. 12.05: Gramofonhangverseny. 3.30: Morsetanfolyam. 4.10: Baloghné Hajós Terézia állatmeséi. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. 6.20: Olasz nyelvoktatás. 6.45: A Magyarországi Munkásdalgyletek Szövetsége képviselőtében az Ujpesti Munkásképző Egyetel Dalkarának és a Budapesti Könyvnyomdászok Dalköre vegyeskarának hangversenye. 7.45: Szurányi József előadása. 8.15: Színműelőadás a Studióból. Elzevir. Történet egy antikváriusból 3 felvonásban. Irta Hevesi Sándor. Rendező Kiss Ferenc. Utána körülbelül 10.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, lóversenyeredmények. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból.

Bécs. 11.30: Adler-zenekar. 12.40: Gramofon. 3.20: Operaáriák. 5: Haupt-zenekar szórakoztató zenéje. 8: Hangverseny elektromos hangszereken. 9.10: Tarka óra. 10.35: Magyar Imre cigányzenekarának közvetítése Budapestről.

Prága. 6.15: Zenés ebresztő. 11: Gramofon. 1.30: Gramofon. 3.30: Szalón-zenekar. 4.10: Rádiózenekar. 8.05: A Nemzeti Színház előadása. 8.25: Konstantin operaelőadás dalai. 10.20: Japán- és orosz művei. 11: Gramofon.

Csütörtök, október 20

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: Gramofon. 5: Rádiózenekar. 8.30: Ljubljana. 10 és 30: Séta Európán át.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: A rádió házikivittjének hangversenye. Német szerzők művei. 3.30: A rádió diákkfőelőadása. 4: Gyermekfoglalkoztatás Olaszországban. Burchardt—Bélaváry Erzsébet előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Bakoss László: Baromfiállományunk nemesítése. 5.30: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Vezényel Polgár Tibor. 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.15: Kurina Simi és cigányzenekarának zenéje. 8: Az európai műsorcsereorozathoz a berni rádióállomás műsorának közvetítése. Előadásra kerül: Ernst Kunz: Hutten utolsó napjai. Karnagy Kreis Ottó. Közreműködik Loeffel Félix, 170 tagú énekkar és Bern város 60 tagú zenekara. Utána körülbelül 9.50: Időjelzés, hírek időjárásjelentés. Majd: Berend Endre szalón- és jazz zenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból Kalmár Pál énekszámaival. Közben 10.45: A Magyar-Lengyel egyesület magyar- és lengyelnyelvű előadása.

Bécs. 11.30: Stump-négyes. 12.40: Gramofon. 5: Eber-zenekar szórakoztató zenéje. 7.40: Vidám zene. 9: Francia mesterek a népoperazeneke előadásában. 10.10: Máthé jazz-zene Ernst Wolfgang énekével.

Prága. 6.15: Zenés ebresztő. 11: Gramofon. 1.20: Gramofon. 3.30: Zongorahangverseny. 5.20: Gyermekzene. 5.50: Gramofon. 6.25: Német hírek és előadás. 7.20: A prágai éneknégyes vidám dal-estje. 8.05: Svájci Alenam-adó.

Péntek, október 21

Beograd. 11: Rádiózenekar. 12.05: Gramofon. 4: Gramofon. 5.30: Népdalok. 8: Gramofon. 8.30: Dobronics délszláv zeneszerző estje. 9.30: Böhm Emánuel xilofónművész hangversenye. 9.50: Népdalok. 10.10: Chopin zongoraművek. 10.30: Cigányzene.

Budapest. 9.15: Az állatalan zenészek szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel Melles Béla. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Bárkány Mária (ének) és Gonda István (zongora). 3.30: A rádió diákkfőelőadása. 4: gödöllői Vidák Sándor és cigányzenekarának zenéje. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.15: Gyorsirótanfolyam. 5.45: Szalónzenekari hangverseny. Vezényel Bertha István. 6.45: A rádió külügyi negyedőrája. 7: Arany János: nemessége. Lampérth Géza előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Manon. Dalmű 5 felvonásban. Szövegét írta Meihac és Gillet. Fordította Várady Sándor. Zenéjét szerezte Massenet. A II. felvonás után: Időjelzés, hírek. Az előadás után körülbelül 10.30: Időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny.

Bécs. 11.30: Silving-zenekar 1.10: Gramofon. 4.50: A jelenkor zenéje. 6.45: Lapzárta után. 7.35: A Boheme-négyes divatos dalai. 8.10: Schaeffer: Október 18-a, színmű. 10.15: Eisele-zenekar szórakoztató zenéje.

Szombat, október 22

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekar. 4: A közönség kedvenc lemezei. 5: Hangosfilmközvetítés. 8: Pinto hegedűművész. 9.20: Rádiózenekar. 10.10: Cigányzene.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 4: Gyermekjátászóóra. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A szinpadí világitás fejlődése I. Tolnay Pál előadása. 5.30: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje. 6.30: Arany János emlékünnepe. Rendező: Odry Árpád. 7.45: Mit űzen a rádió. 8.15: Gramofonhangverseny. 8.45: Az Országos Liszt Ferenc Társaság diszhangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Szünetben körülbelül 9.45: Időjelzés, hírek, tétőversenyeredmények. A hangverseny után kb. 10.30: Időjárásjelentés. Majd: A Mándits jazz-zenekar hangversenye a Newyork kávéházból. Közreműködik Diego Antonio Rojé (ének).

Bécs. 11.30: Machek-zenekar. 1.45: Gramofon. 3.15: Marx: F-dur szvit. 4.15: Munkásdalgyletek 5.50: Wacek-zenekar szórakoztató zenéje. 7.40: Régi és új népies dalok Hoffmann Ferenc előadásában. 8.15: A szimfonikusok, Kuirina Berta énekesnővel. 10.10: Pauscher-jazz, Sherman énekével.

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Hétfőn utolára

LILIAN HARVEY

az elszakadón édes kislány ebben a filmjében 2 napos asszonyka, de máris elvált, oka ennek egy erős akaratú, de mégis gyengéden szerető szenvedélyes férfi

Hans Albers

Quick a bohóc király

Az Ufa kiállításos operettje, énekkel és táncokkal.

Rabszolgakirálynő

A zsidó lány és királyfi szerelme

Helyárak 4-12 dinár

A műsor hosszára való tekintettel előadások kezdete fél 4, 5 és 9 órakor

Női divatkabátjaimat

eddig még nem tapasztalt

OLCSÓ ÁRON

Hozom forgalomba. Tekintse meg vasárnapi szenzációs kirakataimat. Araim miudennél meggyőzőbben beszélnek. Ruhaszövedekben és fehéreművekben választékos raktár.

Wagner Ferenc fia, Szubotica

főter. 425

Kényelmesen érzi magát és jól szórakozhat az újonnan megnyitott

SZUBOTICAI GRAND

(National) Kávéházban Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

ELADO

EGY VAGON HAGYMA ELADO. Érdeklődni Diener Nándor gazdaságában, Cervenka. 4093

TALBOT AUTOMOBIL, 4 üléses generaljavítva, új gumikkal olcsón eladó. Stein, Bezdán. 4095

Kisebb borbélyüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Noviszád, Gunduličeva ul. 13. 4120

Sarokház, melyben évtizedek óta kocsmá volt, nagy telekkel és gazdasági épületekkel, továbbá 5 hold szőlő házzal a Provalia hegyen. betegség miatt eladó. Megbízott Dr. Belohorsky Noviszád, Safarikova ul. 7. 4118

Главна филијала Државне хипотекарне Банке у Новом Саду продаваће своје непокретно имање ав. „Грађера“ постојеће у Срем. Карловцима, на дан 22. октобра 1932. г. у 11 часова пре подне. Продаја ће се извршити у канцеларији Главне филијале у Новом Саду. — Имање се састоји од једног кућнег плаца у величини 718 кв. мет. на коме постоје две куће приватне поделене за становање и две шупе за смештај грађе и друго. Исто се налази у непосредној близини железничке станице. Почетна цена за лиценцију је 50.000 динара, а кауција 10.000 динара у готову новцу. Врља обавештења могу се добити у канцеларији филијала сваког радног дана од 8 до 12 часова пре подне. 411

SZAMÓCA (FÖLDIEPER) palánták kaphatók, korai és középkorai, bármely mennyiségben Noviszád, Adamovics telep III. 251. sz. Ugyanott fehér sütnivaló őriástökök eladók. 4113

TRAFIK forgalmas helyen szabadkézből azonnal eladó. Jelasics Szvetozar, Futoska 116. 4100

Ha SZUBOTICÁBA utazik ne mulesza el

GRAND (NATIONAL)

szálloda éttermét. Elsőrendű ebéd kenyérral 11 din, teljes vacsora 9 din, étlap szerint. Menü rendszer, kitűnő konyha, minden időben friss ételek. Tulajdonos BRÜLL GY.

Vasredőnyös kirakat két-szárnyú üzletajtó vasredőnyvel eladó. Noviszád, Vodnikova 15. 4128

FOGLALKOZÁS

Megbízható varrónő több évi nagyvárosi gyakorlattal házakhoz ajánlkozik. Cim: Madjarska ul. 33. 4124

KIADÓ

HAROMSZOBÁS lakás, I. emeleti, teljes komforttal, szép park. Ustayska ul. 16. 4125

Kiadó jobb lakás, szoba, konyha, speiz, disznótartás. Bratya Ribnikara 44. (Lővész ucca) 4117

Kétszobás lakás csukott verandával, azonnal kiadó. Noviszád, Pusibrka 6. 4116

Két udvari szoba, konyha, speiz kiadó. - Vojvoda Supilecka 6. Noviszád. 4115

Két szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. - Noviszád, Sztreljacska 13. 4133

KERESLET

Kifutott felvétetik Dornstaecker cukrászdában Noviszád. 4130

APRÓ-
HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy sző 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár. a legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Az apróhirdetések ára előre fizetendő. Állást keresők 50% kedvezményben részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alapára: hasáb-milliméterenként 0'80 dinár, a lap szövegrésében 2'50 dinár, a napi hírek között 3'— dinár

Eljegyzési, házassági, halálzási, orvosi és ügyvédi közlemények ára, a napi hírek között, egyszeri megjelésre 60 dinár.

Telefonon csak kivételes esetben veszünk fel hirdetéseket.

Jelígés leveleket, ajánlatokat stb csak akkor továbbítunk, ha feladójuk válaszbélyegyet mellékel.

Vidéki kisebb hirdetései megbízásoknál kérjük a hirdetés árának előzetes beküldését akár készpénzben, akár postabélyegekben.

Reklamációkat csak értelemzavaró sajtóhibák esetén fogadunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba szombaton délután 4 óráig, egyéb számainkba a közlés előtti napon esti 6 óráig veszünk fel!

Egy ügyes fiatal börkeszerkesztőség felvétetik. — Szerb-magyar-német nyelvtudás megkívánatik. Ajánlatok Ivan Podvinez, Noviszád, Futaki ut 35. 4123

Veszek 5 zanatska Banka Kralj. Jugosl. részvényt. — Ajánlatok noviszádi Ipartestület titkárához intézendők. 4122

HOLLANDI TULIPANHAGYMA vegyes, korai 14, késői 12, nárcisz 10 dinár 10 darabonként. Haim Lajos faiskolája Bácsko-Gradiste. 4039

GYÜMÖLCS és RÓZSAFA oltványok jutányos áron beszerezhetők Haim Lajos faiskolájában Bácsko Gradiste. 4038

ÜZLETATHELYEZÉS miatt csoda olcsón vásárolhat Krausz órásnál Noviszád, Pasiceva ucca 32 szám. 4022

MALCSICS A. angol divatszabó november 1-től a szerb kereskedelmi ifjuság palotájába, Kraljica Marija bulevar, költözik. 4018

Hering
Foto Studio

NOVISAD, Apol'ó udvar

Modern fotoműterem. Készít gyermek és portré felvételeket. Menyasszonyi képeket elsőrangú kidolgozásban

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtök, október 13-tól

az eddig készített összes dzsungel filmek közül a leggrandiozusabb:

TARZAN

hangosfilm az ismert népszerű regény után két részben

I. rész: Tarzan és a tigris

csütörtöktől, 13-tól vasárnap 16-ig.

II. rész: Tarzan bosszúja

hétfőtől 17-ől szerda 19-ig.

Helyárak 3-tól 10 dinárig.

Előadások kezdete: 4. 1/7. fél 9 órakor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Október 17, 18, 19, hétfő, kedd, szerda

Páris fantomja

Romantikus filmujdonosság

Főszereplők: JOHN GILBERT,
LEWIS STONE, LEILA HYAMS.

Kisérő műsor: Hazai és külföldi kulturfilmek

A mai nehéz időkben leginkább házi szövőgép felállításával szerezhet magának. Mindenkinek adnak munkát azáltal, hogy az előállított árut átveszik és szőrből fizetnek, amit sok állami-üzemi igazolhatunk. Irjok még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domača Pletaraka Industrija, 9. osztály, Josip Koliš Maribor, Trubarjeva 2.

Kapmayer Mihályné

Noviszád, Futaki ut 43. Villanyüzemre berendezett tisztító és vasaló intézete tükörfényezésre tisztít!

Kemény ing	6.—	dinár
Paha	4.—	"
Kemény gallér	1.50	"
Paha	1.—	"

Takarításért lakást kaphat egyedülálló nő Dr. Horváthnál. Noviszád, Kr. Petra 17. 4080

Egyszobás garzonlakást vagy különbejáratu albérletit üres szobát fürdőszobahasználattal azonnalra keresek. Ajánlatokat „Állandó” jellegre a kiadóhivataltba kérek. 4104

Egy inaslány azonnal felvétetik „OLFA” modészalon, Bulvar Kr. Marija 2. 4131

HASZNÁLT KÉZI SÓ-ÖRLŐ dobalmokat (kőből) keresek megvételre. Noviszád, Zuschlag börtrefik. 4105

Szépen butorozott szoba kerestetik, lehetőleg a város központjában (de nem a Limánon) és cserépkályhával. Ajánlatok ár megjelölésével a kiadóba keretnek. 4152

Jókarban levő ciril és latin írógépet vennék. — Alba tükörgyár, Noviszád, Zseljeznicka 53. 4129

KÜLONFÉLE

Nagyságos Asszonyom!

Itt az alkalom, vegyen lusztert rádiót, gyorsforralót, villanyvasalót Krausz-nál, Noviszád Jevrejska ucca. 3470

Ne felejtse el csokoládé szükségletét az újonnan megnyitott „Pischinger” üzletben beszerezni. Kraljica Petra 18. 4076

Dr. Oreskovits Dusan közjegyző, közjegyzői működését megkezdette Noviszád, Zmaj Jovánovics ucca 7. szám alatt, folyó évi október hó 1-én. 4119

EBÉDKOSZT négyfogat-sos, elsőrendű, 10 DINÁRÉRT kapható. Noviszád, Vilson-tér 7. I. em. 4112

Gyümölcsfák

ritka szépek, diszfák stb. olcsón beszerezhetők BASCH faiskolában, Csantavir. Kérjen árjegyzéket. 3730

Vésnöki munkák a legszebb kivitelben és a legelőnyösebb árban SCHLESINGER

vásárok és aranyművesnél Subotica, nagytemplommal szemben

Négy középszikolát végzett, jó megjelenésű elárusító

ki már gyakorlattal bír, felvétetik.

Cím megudható Schmolka hirdetőjében, Noviszád, Jevrejska ul 13. 4058

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

Gazdasági válság és hites kulturmunka

Gazdasági válság van és csak természetes, hogy az emberek legtöbbje igényei leépítésénél elsősorban olvasni valóinak alapsabb megválogatásán kezd a dolgot. Igaz, hogy a kultúra szempontjából ez nem ennyire természetes, azonban mifelénk legalább is természetesnek látszik, mert esztendők hosszú során keresztül szisztematikusan nevelték bele ebbe a mentalitásba a jugoszláviai magyar olvasóközönset éppen azok a lapok, amelyeknek pont ellenkező mentalitást kellett volna képviselniük. És ezért volt az, hogy hosszú esztendőken keresztül, amíg például Erdélyben gyönyörűen kilombosodott a magyar irodalom fája, addig nálunk a Vajdaságban a kultúra ugar törőinek sziszifuszi munkát kellett végezniük a közönnel.

A Vajdasági Írás megszűnése után a Reggeli Ujság volt az, amely fölkapta a földrehullott lobogót és Szenteleky Kornél volt az, aki a Mi Irodalmunk hasábjain lakadatlán hitelt harcolt tovább. A Mi Irodalmunk hasábjain jelentek meg azok a cikkek, amelyek nemcsak hitesek voltak, hanem tudatosan közönségnevelő munkát végeztek és csak így történhetett, hogy ez a közönségnevelő munka a gazdasági helyzet sulyosodása ellenére is meghozta a maga gyümölcsét. Cinizmus, kislelkűség, hitetlenség és elzárkózottság helyett a kultúra hitére, nyelv szeretetére nevelte a Mi Irodalmunk a közönset s emellett nem feledkezett meg arról sem, hogy a jugoszláv-magyar kulturközeledést ápolja és magyar fordításban számtalanszor ismertette közönségével a jugoszláv irodalom halott és élő nagyságait. Ez a szeretetet árasztó és lelkes munka, amit az életben csak a jó kerítészetnél szoktunk megtalálni, volt termő talaja annak a megértésnek, amellyel a jugoszláviai magyar közönség a Kalangya megjelenését fogadta. A Mi Irodalmunk almanahja mintegy megnyitója volt ennek az új ösvénynek és feltárta a lehetőségeket a Kalangya előrehaladása felé.

Nincs hát igazuk azoknak, akik azt mondják, hogy a gazdasági válság okvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy az itteni irodalom is elszegényedjék. Az irodalom itteni szervező munkásainak tapasztalatai szerint éppen azok, akik vagyoniilag úgy állottak, hogy esztendők előtt akár milliókat adhattak volna kulturcélokra, ma amikor még tízezreket adhatnak, éppugy nem adnak semmit, mint ahogy nem adtak esztendők előtt. Természetesen tisztelet a kevés kivételnek. Ezzel szemben addig, amíg a Vajdasági Írás közel két éves munkájában az előfizetők létszáma a legjobb időben sem haladta meg az ötszázat, ma a Kalangya előfizetőinek száma az ezerhez közeledik. Hogy az emberek az olvasásban leépítenek és esetleg nagy könyvkiadók által jónak deklarált s nagy városokban megjelenő s a nagy városok tekintélyével ható, valójában azonban üres, léleküres és olesó könyveket nem vesznek meg, az végeredményben nem olyan nagy baj. A nagyközönség olvasásra ígyis-úgyis keveset ad ki, sajnos azonban ez a kevés is inkább fölfúj és üres színházi laposkákra megy, nem pedig olyan folyóiratokra, amelyek tényleg egy nép kultu-

ráját, élniakarását és értékeit revelálják. És éppen ezért végzett hatalmas kulturmunkát a Mi Irodalmunk, amikor az elmúlt évek során a közönség nevelés munkáját tüzte ki főcéljául. S hogy ez a közönségnevelés nem volt meddő munka, azt éppen a Kalangya esete bizonyítja.

Mi most is azt valljuk, amit eddig vallottunk. A kulturmunkát hitek és lelkesedésnek kell áthatnia, csak így áraszthatja magából azt a fényt, amely világító farsz a kulturátlanság éjszakájában. Sajnos az itteni irodalomnak éppen az írók között van

még ma is sok hitetlenje. S ez a hitetlenség mindig közel áll a pénzes zsákhöz. Nemrég egyik jó nevű és gazdag író, akinek csak néhány száz dinári áldozatot kellett volna hoznia, valamennyitünk megnyilatkozása fórumáért és dédelgetett gyermekéért a Kalangyáért, csak úgy talált a visszavonulásra fedezetet, hogy kijelentette: itt minden kulturmunka hiábavaló, a Kalangya úgy is meg fog bukni és nekünk nincs jövőnk. Hát azok az írók, akik ilyen hitet hisznek, és akikben a kultúra csak ennyire vert gyökeret, álljanak félre és engedjék a többi dolgozni. De hallgassanak, némuljanak el, ne hitetlenkedjenek, mert így csak hitetlenségre nevelik a közönset is. S ha azt a kulturmunkát folytatjuk, azt a közönség nevelést építjük, amit eddig a Mi Irodalmunk és a Kalangya tett, akkor még a gazdasági válságtól sem kell félnünk.

Zsongor.

Mesél a tenger...

Idei tengeri utam ajándékozott meg ezekkel a történetekkel. Ugy tekintem őket, minthogyha szimbolumok volnának a mai ember számára. Tekintse ugy az olvasó is.

Szplíthől Dubrovnik felé tart a hajónk.

Verőfényes, szélcsendes az idő. Mint egy óriási acétkör, olyan a sük tenger. Egy-egy kacér szellő vet rá fodrot néha. Kedvére nézgeti benne magát az ég királynője, a nap. Hiu dámának kell önagságának lennie, hogy nem unja meg napoként tetszelegni önmagának e fényes tükörben.

Egyik oldalon a dalmát hegyek, másik oldalon sziget-sziklák vesznek el a távol ködében, délen szabad a látóhatár.

Teli tüdővel szívom a friss, tiszta tengeri levegőt. És csakugy éledek belé! Nyűtt idegzetten, agyondolgozottan, megcsömörödvé jöttem ide és máris ujulok. Ugy hat rám ez az utazás, mint egy vérpezsdítő injekció. Régi dolog az már, hogy mégis csak az Urísten patikája, a fenséges természet, a leghathatósabb patika. Emlékeimből is hirtelen visszacseng egy régi dal: „Akinok a szive fáj, meggyógyítja ez a táj...”

Hárman vagyunk a fedélzeten. Rajtam kívül egy fiatal házaspár. Már felszállásunk óta kötik figyelmemet. Azok közül valók, akik valami titkos, belső törvényszerűség erejével első találkozásra lebilincselnek. A rokonszenv törvényszerűsége ez. Igazi egypár ember. Minden mozdulatukon, szemüknek, arcuknak játékan megérzik, hogy egybetartoznak. Ugy simul egymásba ez a két lélek, mint ahogy a távol ködében ölelezkik egymással a tenger és az égbolt. Különösen az asszony megkapó jelenség. Arcán a báj és szépség, az anyagi és a szellemi vonzó hatással egyesülnek. Lenge ruháskáját a röpke, könnyű szellő úgy tapasztja néha testéhez, hogy egy antik szobornak vonalai bontakoznak elő. Pallas Athéné, Aphrodite. Ime, a modern világ tehnikai csodája, a gőzhajó, rohanó hátán hordja az antik világ egy meglevenült műremekét. De leginkább a két azurkék szeme a feltűnő. Ráfeljelkezem néha és magamban kérdezem: melyik a nagyobb kék-csoda, ez az azurkék szempár, a mélységes tenger, vagy pedig a magasságos ég? És ilyen ragyogó, szinte villámzó külső mellett az összbenyomás, melyet róla kapok, mégsem az érzékeké. Csodálatos szeméből valami magasztos harmónia árad, valahonnan a léleknek szebb világából, valahonnan a Tisztaság birodalmából. Igen, ez a szempár rokon, rokonnak kell lennie az éggel.

De a férfi is méltó párjának látszik. Komoly, beretvált arcán a kiegyensúlyozott lelkek

nyugalma és határozottsága. Manapság olyan nagy ritkaság. Térképet és könyvet tart a kezében. Belebelenéz Olykor magyarul. Egy-egy mondatfoszlányt felém csak néha a légáramlat, de inkább ösztönömmel, mint fülemmel fogom föl a szavakat: „... úgy van, első találkozásra szinte csalódással köszönti az utas a dalmát hegyeket... másodsor már mint régi kedvesét... hiven... s aztán minél többször látja, annál jobban szereti... mint én Téged... Kedves...”

Teljes gözzel rohan a hajó. Karsu orra kegyetlenül hasítja a tengert s a kétfelé szelt víztömeg dörrenve, csattanva, sísteregve hullámszik tova. Olyan a víz, mint a felvert, meghasogatott sziv: zokog-zúg, buzog... millió, meg millió fehér tajtékgyöngy bizseg benne, minthogyha egy ropant szivattyú a hajóból szódát fecskendezne a tengerbe. Nézem a nyomukat. Egy óriási nyílgyenes vágás az, mintha egy félelmesen biztos kezű operatőrnek a kése nyitotta volna fel ezt a tükörtestet. Itt, mögöttünk még sístereg, gyöngyözik a sebhely, zúgva-tajtékozva örvénylik vissza helyére a víz, de odább már gyógyul. A messzeségben egészen elsimul.

Minél tovább hallgatom a megsebzett tenger zokogását, annál jobban megszerettem. Belemámorosodom. Ugy vagyok vele, mint a Jókai meséivel. Elbódít... Talán a bölcs öreg király, Salamon is, fényes királyi gályája fedélzetéről így tekintett alá, mikor keserűen sumázta: „E négy dolgot nem tudom: a keselyűnek utát az égben, a kigyónak utát a kösziklán, a hajónak nyomát a mély tengerben — s bizonyára egy szivető csalódásnak a jajszával tette hozzá a negyedik nemtudom-ot — és a férfinak utát a leányzóval...” Hej, öreg király, bölcsességed minden gazdagsága mellett is de szegény voltál. Hiszen csak az agnosticizmusig jutottál el. Addig pedig Pilátus is eljutott. Hogy a tied alázatosabb, a Pilátusé meg dölyfösebb? Semmit sem ér. Mindkettőtöknek életesdőt hozott... éppenigy a modern embernek is.

Merengésből a hajó déli harangszava riaszt fel. A table d' hôte-hoz hívnek. En nem jelentkezem. Nem teszek olyan könnyelműséget, hogy 50 dinárt fizessek egy ebédért. Igazán balgatag eljárás a hajótársaságtól, hogy ilyen méregdrágára srófolja a menüt. Kicsit embertelenség is. Hiszen maga járna legjobban, ha méltányos árakat vezetne be, mert akkor mindenki a közös asztalhoz ülne. Így alig lézeng ott egy-két utas. Vagy úgy gondolkodik talán, hogy ha már a tengeri levegő Istennek a patikája, akkor a hajókönyhán is patikának legye-

nek? Akárhogy gondolkodik, rosszul gondolkodik. En tehát kipakkolom a magammal hozott elemőzsiét és amugy diákosan falatozni kezdek.

Ni, ni utitársaim ugyanugy cselekszenek. Egy tábori széklet állítanak maguk közé, az asszony asztalnak teríti, finom kis kezéve gyorsan kirakja csomagocskái tartalmát. De mi ez? A férfi könyvet vesz elő, felnyitja és komolyan, félhangosan olvas belőle. Bibliai verseket olvas. Aztán meghajlítják a fejüket és imádkoznak. Ugy kezdenek emi.

Bámulok. Hát nem különös dolog az, hogy előkelő, finoman öltözött utasok ilyen, a mai világban szokatlan módon kezdik az étkezést? Efféle csak Hollandiában lát az ember, ott is a szigorú reformátusok otthoni életében.

Meg nem állhatom, ebéd után odamegyek hozzájuk:

— Bocssánsanak meg, szólok, hogy Önöket háborgatom. Mélyen meghatott, hogy Önöket itt, a nyílt hajón imádkozni láttam. Protestáns lelkész vagyok.

— Hát ha én is az vagyok — feleli a férfi és mosolyogva végignézi rajtam.

Persze, eszmélek, csakugyan engem se nézne senki papnak. Ebben a sűrű ruhában, kigombolt ingben, fehér sapkában, nyakamban a Zeiss-triéderrel. Mondom hát:

— Nem kívülről, hanem belülről akarok pap lenni. Nem ruházatom, hanem érzésem szerint. Nem hivatalom, hanem hivatásom szerint.

No, no, mégsem vagyok ám lelkész, — legalább a hivatalom szerint nem, beszél most már komolyan. Megmondja a nevét. Osztrák államtitkár. Jól ismerem a nevét. A legtisztább politikai párt vezetője. Ő hangsúlyozta annak idején, hogy nem horogkeresztesek, hanem Krisztus-keresztesek kellene a világnak, ha gyógyulni akar. Az asszony is úgy fogad, mintha régi ismerőse volnék. Szó szót követ és hamar kiténik, hogy egyívású lelkek vagyunk. Összemelegszünk. Sorra veszszük a mai beteg világ sokféle problémáját és együtt élvezzük az utazás örömeit.

Egyszerre a férfi különösen elkomolyodik s elhallgat. Nagy vártatva szólal csak meg, csendesen:

— Nem voltam mindig ilyen hívő lélek, mint amilyen most vagyok. — Felesége keze után nyul, áhitatosan megcsókolja és úgy folytatja. — Ez a kis kéz fordította meg az életemet. Ebben a pillanat-elemi erővel ragad meg az emlékezés és el kell Önnek mondanom megtérésem történetét.

Fokozott figyelemmel hallgatom.

— Fiatal huszártiszt voltam. Régi junker-névnék a hordozója, előkelő szülők elkényesztett gyermeke, nagy örökség várományosa.

Éltem hagyományosan az előkelő katonatisztek könnyelmű életét. Kártya, stiklik, huszárbavurok, andere Staedtchen, andere Maedchen. Istennem, mennyi lelkiismeretlen cselekedet terhelte meg a lelkemet. És értettem hozzá, hogy kéjt fokozva őrítsem a gyönyörök serlegét. Mikor a vidéki katonaelet már kevés volt, Wienbe helyeztettem át magam. Sógorom, aki éppen hadügyminiszter volt, a hadügyminisztériumba osztott be őszekötő tisztnek. Ahogy mondani szokás, féktelen örömmel vettem bele magam a világvárosi élet mulató zajába.

Legkedvesebb tanyám a Graben volt. Déli órákban itt ütöttem fel a sátorfámat, fixiroztam, válogattam a járó-kelő hölgyeket. S kiválasztottam a nekem tetszőt. Olyan voltam, mint egy gomosz horgász. Aranyhalacska horgásztam. Szilaj ifjúságomnak ebben a parázna korszakában nem is jelentett a Graben számomra mást, csak egy halásztanyát, ahol finom, fehér, forró leánykára lehet halászni.

Egy meleg júliusi napon is ott álltam a Grabenben. Új aranyhalacska vártam. Valami különöset, valami rendkívülit. Mert az volt a határozott érzésem, hogy valami különös fog velem történni. A járó-kelők forgatagában egyszerre feltűnt egy különösen szép leány, — jött fényesen, fiatalon, ruganyosan. Ugy tetszett, soha se láttam hozzá hasonlót, ilyen szépet. Kiváltképp a szeméi — teremtő Isten, mintha az ég mosolygott volna rám. Megismerkedem vele, ha addig élek is, — szántam el magamban és már rohantam is utána. Gyorsan elébe kerültem. Hirtelen szembeálltam vele, sarkantyumát hetykén megpendítve, szalutálva:

— Csókolom a kezét Editke! Ez aztán váratlan találkozás. Tegnapelőtt bucsúztunk Heidelbergben és nem is említette, hogy Wienbe készülnek!

Nem volt szép magától. Nem is sejtettem, hogy idetart.

Pillanatilag hőkkenve néz rám a lány, csodaszemei kitágultak, de nyugodtan, minden zavar nélkül feleli:

— Editnek ugyan Edit vagyok, de Heidelbergben még sohasem jártam.

Most rajtam a műcsodálkozás sora:

— Nem, nem járt Heidelbergben? Hiszen ott, az állomáson, tegnapelőtt váltunk el — és tőkélyre fejlesztett színeléssel fűzöm tovább — hát nem Wallenstein Edithhez van szerencsém?

— Nem, nem kérem, Ön téved, valakivel össze tévesztett, hadnagy ur. És, hogy valóban tévedtem, elhiszi a leány. Szinte még ő sajnál. Én a sok ízben kipróbált recipe szerint könnyen folytatom most már a társalgást tovább. Mindenféle balgaságokat beszélek, közhelyekből vett, ezerszer elismételt tréfákat mondok, napsugárka kisasszonynak nevezem, napsugárkának, aki itt az uccán fénysziporkázva a szivárvány színeire bomlik és minden lépésével más és más színben tündöklök.

Hallgatja, hallgatja a szavaimat, szellemesen, okosan, vidáman felelget is rájuk. De mikor rá nézek, mindig valami különöset érzek belőle kisu-gározni. Soha, egyetlen más nőnél, még az édesanyámnál sem éreztem ezt.

Befordulunk egy mellékuccába s egy nagy, új épület elé érünk. Megállunk:

— Itt vagyunk. Itt lakunk. Atyám baptista prédikátor — csilíngel a szava — és ebben a házban, az udvaron, van a gyülekezeti termünk is. Persze, Maga nem igen tudja, milyen a gyülekezeti élet. Pedig Amerikában nagyon erős ám ez a felekezet. Minket is azok támogatnak... Hát én most Magát nyomban felviszem a Mamához és, elmondom, hogy milyen véletlenül, tréfásan ismerkedtünk össze, hogy Maga összetévesztett engem azzal a másik Edittel, hadd sajnálkozzék maga felett a Mama is.

Nekem azonban sehogysem volt inyemre ez a fordulat. Én nem családi ismerkedést, hanem őt akartam... csak őt. Mit mondjak most? Ennek a lánynak nyílt, egyszerű viselkedése, s az a különösen tiszta tekintete szinte megzavar. Vigyázva keresem a szót:

— Nem... talán nem kellene erről az ismeret-ségről beszélni a Mamának... legjobb lenne titokban tartani... máskor is találkozhatnánk, de nem kellene arról a családnak tudni... mikor szabad ideje van... elmennék együtt sétálni, színházba, moziba... ide-oda... itthon nem is kellene megmondani, hogy hol járt...

Hangom mind csendesebb, beszédem egyre akadózóbb lett. Végül gépiesen mondtam el az utolsó szavakat (hiszen annyiszor elmondtam már) az utolsó hangokat még alig tudtam kinyögni, mert döbbenetes változás játszódott le Editen. Most ismerte fel a helyzetet. Elsápadt. A szelíd, csengőtülhangu leánya, a nevető, vidám bakfis egyszerre harcias, méltóságos nővé alakult. Szemeiben, ezekben a csodálatos kék szemekben ijesztő harag lángja lobbant fel. Mintha a kék ég villámot cikázó pokollá iszonyult volna át. Szavai égették:

— Alávalóság... a krisztusi emberszeretetet bizalmával fogadtam... utonálló... lélekrabló... ilyen nagyvagyó, aranyujtásos külső alatt ilyen romlott lélek... lovas, aki a nőket így védelmezi... utálatos merészség — de erre a szóra már kis keze, a villám, csapott le az arcomra. Pofon vágott. — Szégyelje és hordja el magát, kiáltotta még, aztán megfordult és bement a házba.

Megszégyenültem, bambán álltam ott, mintha odagyökereztem volna. De inkább megigéztem. Edit oly fenséges, oly méltóságos volt haragjában, a fordulat nekem oly váratlan, idegen, hogy szinte megbabonázott. Persze, az ucca népe tanuja volt ennek a skandalumnak s ez szégyenérzetemet, tehetetlenségemet csak fokozta. Egy megpofozott arany zsinóros katonatiszt! Hogyne lett volna épületes, nevétséges látvány.

Hogyan kerültem el onnan, hogy jutottam haza, ma sem tudom.

Ezzel a pofonnal kezdődik új korszaka az életemnek. A nagy Pálfordulás. A fájó, szégyenteljes lecke önvizsgálatra indított. Karenina Annát kívántam olvasni. Könnyen megállapíthattam, hogy én is léhűtő, szoknyabetyár vagyok. Nagyon gyötrelmes volt az önismeretnek ez az útja. Az ember méltóságának új értékei tűntek fel előttem, melyekről eddig nem akartam tudni. Kínosabbá tette helyzetemet, hogy abban az ugynevezett előkelő

körben, ahova tartozom, senkit se találtam, aki az új életbe elvezethetett volna. És minél messzebb haladtam előre az önismeretnek, a büntudatnak ezen a kínos útján, annál többet kellett gondolnom Editre, akitől a pofont kaptam. Szépsége diadalmasan nőtt előttem, mert most már nemcsak a külső, egykor elenyésző szépségét láttam, hanem láttam a belső, a hervadhatatlan szépségét. Esténként odalopóztam a ház elé, ahol laktak és órákhosszat búsongtam a lámpaoszlop alatt az uccán. Ez volt az én damaszkuszi utam. Tisztársaim kötődtek velem, de én semmivel se törődtem mással, csak Editkével, és azzal az új élettel, melyet ő tárt fel előttem. Mert lassanként rájöttem, hogy nemcsak szerelmem ő, hanem egy másik világnak a felkelő napja is számomra.

Ilyen lelkiállapotban voltam, mikor kiűtött a háború. Mivel a hadügyminisztériumban teljesítettem szolgálatot, nem vittek a frontra. Esti látogatásaimat Editék háza előtt tehát folytathattam.

Egy este, mikor odaértem, Edit is éppen akkor tért haza. Meglátott. Megismert. Megállott. Vadul dobogott a szívem. Pár pillanatilag habozott, aztán egyenesen hozzám jött. Most ő volt, aki megszólított:

— No lám, a dicső vitézek itthon vannak... persze, csak itthon van szükség a bátrakra... pedig ott kinn a harcukban volna most kit támadni, nem védtelen, tisztességes leányokat...

Egy szót sem tudtam szólni. Eltűnt. Leforrázva mentem haza. Másnap a harctérre jelentkeztem.

Kinn a fronton minden veszedelmet lekicsinyeltem. Abban az állapotomban nem is tudtam talán felfogni, hogy mi fenyegeti a földi életemet. Ugy éreztem, hogy lelki életemet már előbb eljártam, lelkem már halott, a becstelenség halottja, a paráznság kadávere és így csak a kisebb halál lehet az, ha a testem is elpusztul. Ezért egyáltalán nem féltém a haláltól. Bármilyen nehéz feladatot bíztak rám, habozás nélkül vállaltam. Sőt kerestem a veszélyes helyzeteket. Katonáimmal, alárendeltjeimmel minden sorsot megosztottam. Iszonyu rohamok pokol-óráit együtt szenvedtem velük át. És habár számtalan közelharcban is vettem részt, én magam, legalább tudtommal, nem öltem soha. Minden parancsnak engedelmességgel, de az isteni parancsnak is: Ne ölj! Egyszóval ugynevezett hőstetteket vittem végbe, nevemet a napiparancsok omlegették, tetteimet az újságok megírták, előléptettek, kitüntettek. Pedig én soha tettem mást, csak a vívódó lelkemet husángoltam és a fény-szórók sugaraim túl az Örökkévalóság igazságai rajzolódtak elém.

Lelkem háborgását egyedül az csitította, hogy mindennap irtam Editnek. Előbb tábori lapot, később levelet. És mindig többet. A tábori könyvtár könyvei között kezembe került egyszer Rostand Cyranoja. Mohó belső éhséggel faltam a könyvet. Azelőtt nevettem volna a nagyorru hős boldogtalan szerelmén és cinikus gunnyal nyilatam volna át. Most napról-napra égőbb lélekkel, könnyezőbb szemmel sóhajtoztam el vele együtt: „Szívemben, mint apró ezüstharang, csüng a neved Roxánomé, s mert beteg vagyok a vágtyól s folyvást reszketek: a csöngetyű szól s a tiszta hang Roxán nevet csöndíti szüntelen. Emléked itt jár mindenütt velem...”

Ágyuk félelmes bömbölésében, gránátok idegbomlasztó robbanásában én ennek a csöngetyűnek a hangját hallottam örökké. A megvesztett ember szörnyviaszkodásába belerengett a föld is, — az én szívem csak Edit után remegett.

Végre kaptam tőle választ. Egy Bibliát küldött. Belül az első oldalára ezt írta: Augustinus nem volt mindig szent Agoston. Ez a könyv fordította meg. Olvassassa Ön úgy, hogy levelesse a test régi emberét és felöltözze a lélek új emberét. Isten óvja!

S veszi a könyvet, melyből délben olvasott: — Ez az a Biblia.

Megtalálom benne a finom, gyöngybetűs kézírás. Magam is meghatva nézem. Az államtitkár folytatja:

— Leveleim mindig hosszabbak lettek. Szinte örültem utánoztam Cyránót. Később már nem is egy, hanem két, sőt három levelet irtam naponként és minden levelem így végződött: „Nem olvasok mást, csak a Bibliát és Cyránót, nem ismerek mást, csak Editet és az ötvenegyedik zsoltárt: tiszta szívet teremts bennem, oh Isten!”

Editke válaszai is mind sürűbbek és hosszabbak lettek. Utolsó levele így végződött: „Most már bizom, hiszek Benned!” Akkor végre — negy-

ven hónapig egyfolytában voltam a fronton — elfogadtam a szabadságot, melyet több ízben felajánlottak és ...nos, most is itt lát Ön bennünket egymás mellett... együtt... egy test, egy lélek.

— Valaki azt mondhatná — szólalt meg hosszú hallgatás után — hogy ez az én történetem egy banális, sőt naiv történet. A Karenina Annának Krisztus-cukorkás, igénytelen visszhangja. Annak egy énekel felelnék, (bár megtérésem történetét könyvben is meg fegem írni). Hogy is hangzik az az ének, Párom? S énekelik ketten:

„Az Úr csodásan működik, De utja rejtve van. Tenger takarja lábnyomát, Szelek szárnyán suhan. Mint titkos bánya mélyiben, Formálja terveit, De biztos kézzel hozza föl, Mi most még rejtve itt.“

Összeiskolázott, művészi módon kezelik az éneket és őszinte, mély áhitattal, lelkükből szól a dal. Száll, diadalmasan száll a zsoltár... velük dudolom tovább:

„Ki kétkedőn boncolja őt, Annak választ nem ad, De a hívő előtt az Úr Megfejté önmagát.“

Ime, az utasok minden oldalról felfigyelnek. Odaadással hallgatnak...

Elbeszélését így koronázza meg az államtitkár:

— Ha Krisztus katonái vagyunk, akkor színt is kell vallanunk mindenütt habozás, köntörfalazás nélkül. Határozottan. Minden világfelfogás uccsarkokon, fórumokon, a tudomány és a művészet berkeiben nagyhangon, verekedve hirdeti a maga igazát. Csak éppen a krisztusi felfogás bujik templomok és felekezetek kövesült formái közé. Nyílt, természetes színvallás helyett penészes, kétszínű kothurnusban jár, — s ezért sántikál. Új életet, új lelket az elerőtlenedett tagokba!

Igazat kell neki adnom...

Itt van előttünk Dubrovnik, bájos öble nyugovóra hívja a hajót.

Berta Imre

BENCZ BOLDIZSAR KÉT ÚJ VERSE Október

Kifeszült mámorod is, ha csókra hív, babonázva megbékélsz szivedben az elmúlással, talán tavaszi szerelmed köntösében esőverten visszaáradsz a nyárba lélekző fák kókadé diadémai alá, már ez is késő!, szemedből kitekint a megzúllt ősz s egyszerre idegen lesz a legdédelgettebb álmod is.

A szavak még zencbonálnak füledben, de már ezeréves ősd ajkáról hallod és értelméből, mind ami élet, ködbe bomlik, meglök és mégy és fáj valami: benned mélyül az élet és vele egy sikon húz az előredölni vándorló halál. Karodba karol, csak borzongó közelségét érzed s a ceterázó szélben falánk röhögését. S amikor nótát éhez, a végtelenségből feléd orgonál a ködbemertült erdő riadt jajongása s a ködkoronázott havasokról rád üzeni a tél, kürtös sikolyát. Önmagadba zárulsz és mégy, alattad robotosan zeng az aszfalt, mintha életed katafalkján elveszett lelked és október egyszerre koncertezne, előtted botló konflislovak, mögötted a hirdetőoszlop plakát-cafatain az ájultan hentergő szél... s te önmagadbazárulsz és mégy a furcsa induló nagyon emberi taktusára, s kart-karba öltve mégy veled a halál.

Egyszerű vers az öcsémhez

Lármás és mohó ifjoncok törtek elébed, hagydi, könyörgős fejkét szépen, csak csitítsák nagy szavak nagy hazugságain, hordozd te szánon bozótba jutott lelkük soha meg nem álmított álmait, ha csókról szólnak, hibás szarkák!, néha biz szemtelenek is, mert birkózva viszik fülekre nem talált szerelmes csórrögésüket hozzád, hogy halljad, s ha kis problémák ijedt gettóinak vagy törpelelkű rabbinusa, akkor fájjon!, hiszen barátaid, vársz még többet is, mást is tőlük!? Torkukban fals érekalap zeng s amikor legnyájasabbak hozzád, pályás szavukban pipogyábban csálnak meg, mint ezer asszony, — vagy: az az Asszony.

Utazás

A vasúti jegypénztár helyiségében csak egy kisebb lámpa égett. A három jegypénztár körül is csak az egyikből szűrődött ki valami letakart — a vastag és már barnára szomorodott vászonfüggönyön alig átérő fáradt fény.

Tavaszi, késő éjszaka volt.

A nyitvahagyott bejáraton át az állomás előtt park nehéz nedves, hidegre lehűlt levegője ömlött a magas kupola alá. A bejáratnál fiatal ember állt, aki néhány perccel előbb érkezett és nagy utazókosarát fáradságtól ernyedt kezéből szinte úgy ejtette le a bejárat lépcsőire. Néhányszor fázósan rázkódott össze a vékony fekete felöltő alatt. Csalódottan nézett körül...

Mintha kint a park sötétsége, magas még lombtalan fáival és a csillagok elszűnyedő piálkolása megverték volna lihegő sietését, amellyel az állomásig jött. A park mögötti város közönye, a kopár lombtalan park és a hideg, fénytelen éjszaka, mind ott görnyedtek tévova meghajlásában, ahogy a kosaráért nyult...

A nehéz kosarat igen fáradtan vonszolta, de amint meglátta a jegypénztár eltakart, jövott kis fényét, odament és a korlátra szelid otthonosság meghítt türelmével hajlott le...

Innen indul... itt kapja a jegyét... itt virrasztanak az utakért!

Megnézte az órát. Husz perc múlva...

Különös. Ilyen nagy városból csak ő van itt, hogy elutazzon... Mintha csak ő érette égne ott bent az az eltakart és mégis olyan bizalmas virrasztás...

Elmosolyodott. Nekem: a most induló második laboránsnak! Nyolc órakor kapta a táviratot. Akceptálták. Másodiknak. Nem baj. Ennek is örül. Hiszen elment volna harmadiknak, sőt ötödiknek is! Most hát elindul...

Kis csattanás hallatszott. Felrezzent.

A pénztár négyesgűl kis ablakát egy ideges, világítóan nyugtalan kéz tárta föl.

Nagy fekete szemek néztek ki a szűkrácsu kis ablakon, mint elszűnyedő fényű csillagok... A hűvös éjjeli levegő ölelte meg a meleg arányu fiatal női testet.

A fiatal ember bémán állott. Nem tudott csökeledni. A szépségtől mély árnyéku arcon az örök izgalom fájdalmas szűrődése látszott. A kötelesség hajszolta fölriadás megfagyott jajként fájt rajta. Az ellopott álom...

Igen, ha festő lenne, megfestené és ezt írná a kép alá: az ellopott álom!

A nézésük találkozott. És eltalálták egymás gondolatát. Azzal a csodálatos, egyszerű természetességgel, amely az ilyen pillanatok feledhetetlenül testvéri fölvilágása.

A fiatal ember ezt gondolta: szegény...

A hölgy meg ezt: úgy van!

Sehol sem hallatszott semmi. Végtelen volt a csend. Vagy talán csak nekik, akik egymást látták ebben a pillanatban.

A fiatal ember a kis vaskorlát elé lépett és kimondta az állomás nevét. De a nézése, a szive verése a hölgy nézésével volt tele. És ebben a pillanatban nem értette, mit akar ő a messze állomás nevével?

A hölgy karjának íve, amint a jegyszekrény felé nyílt, a beidegzett gépi mozdulat fölé emelkedett... a finom vonatu ujjak játszottak a jegyek élén...

Zöld, barnáslila, fehér jegyek... és itt-ott tompa rózsaszín... Állomások, utak színe. Indulás és érkezés... Kezdet és vég!

A kar íve megtörött. A vastag barna karton a kis fekete márványlapra hullott.

Aztán egy szám következett. Olyan, mint a szomorúság sulya. Kifejezhetetlenül rideg. Válaszfal...

A fiatal ember a hölgy ajkát bámulta. Most: csak hervadt vonalak összhangja. A száj sarkában két tüzes nyílhegy.

Az erszénye után nyult, hogy megvegye a jegyét.

A hölgy ujjai reszkettek. Aztán feltérdeltek, mint a lehullásra hervadó rózsaszirmok és a reszketésük feldalolt...

A fekete márványlapon valamit kopogott...

Mintha valahol jég verné az ablakot...

Leszámolta a pénzt. A jegy értékét. A belépődíjat a soha sem látott állomás cirkuszába — suhant át agyán valami kin kigyója.

A hölgy utánaszámolta.

Annyi, mondta néma szókkal.

Szegény... mondta a fiatal ember is most a csodálatos pillanat emlékére.

Mit mond? — nézett fel idegenül a hölgy.

Semmit, ó, semmit...

Kilencvenkettő ötven, húzta alá a számot a két nyíl a hölgy szájszögletében és a hangjában mintha visszahullott volna az éjszakába halálos buk-fencsel...

A fiatal ember feljajdult: kilencvenkettő ötven?!... És kezét rácsapta a pénzre. Utósúlyosan, megvetően.

Mit akar? — lépett vissza a hölgy az árnyékból és most arcán a felülről világító lámpa árnyék-talan, hideg fényt sugárzott... a pénzsámlálás eltávolító, elválasztó, ártoktató idegenségét.

Annyi?... A fiatal ember elvonta kezét a pénztől. A keze fáradt volt, remegő.

Annyi!

Mégegyszer felkapta a fejét... És ha azt mondanám: hogy nem?!

Akkor uram, akkor!...

Akkor?

Akkor?... eh, nevétséges! A szája legörbült a lekicsinylés gyökeréig. Vigye a jegyét! Es a kis ablakkal lassan, a betevéshez készülön kezdte kiszorítani a jegyét.

A fiatal ember megszegyenülten kapott a jegyért. A hölgynek igaza van!... Oh, milyen nevétséges ez az egész! Az ut, a jegy... és az a csodálatos találkozás, az első látásnál, mikor a hölgy széthúzta a függőnyt...

Ekkor azonban valami történt...

Az ablakot lecsukó kéz és a jegyért induló összeértek!

Fölriadtan néztek egymásra... mint mikor le-ösis az álarc.

Pardon! — suttozta a fiatal ember.

A hölgy mosolygott; Éva egyetlen mosolyával. A nagy ígéret kegyetlenségével...

Őn nem értett meg az előbb engem suttozta. Vagy ön engem?

Ó, én itt csak hivatalnok vagyok! — Kacagott fájó megadással.

Én pedig csak egy az utasok közül, ugy-e?

A hölgy mosolya elhalkult, kialudt... Igen! De én az ön jegyével utazom.

A hölgy a fiatal ember tekintetét kereste... Az néma, reménytelen szomorúsággal nézett vissza.

Akar valamit mondani? — kérdezte a fiatal-embertől, inkább az önmagátészámolás keserűségével csak.

Szeretném megcsókolni a kezét.

Miért?

Nem tudom... szeretném.

Ugy látszott, hogy becsukja a kis ablakot, de az ujjai hegyét mégis kintfelejtette... ellopott álmok csöpp kis jegyét!

A fiatal ember az ujjak fölé hajlott... azok eltévedten reszkettek...

Isten velem!

Isten velem...

Aztán a függöny a kis ablak fölé hullott, amelyen át a jegyeket adják... Zöld, barnáslila, fehér jegyek... és itt-ott tompa rózsaszín...

Kristály István

Becsüld meg iróidat,

önmagadat becsüld meg bennük

Valaki kacagott...

Már lassan esteledett, amikor végigment a homályt teregető uccán.

Az álombaszédült házak fölött kigyultak a hunyorgató csillagok. Didergő lelkében elmúlt örömek vihogtak be és bárgyu szemekkel nézte a pilákoló fényű lámpákat.

Ugy ment mint egy alvajáró; ferdéretaposott cipőjével monoton egyhangúsággal rötta a szürke aszfaltot. Az ájultan hallgató kapuk bambán bámultak utána...

— Már ki kellene fizetni a házbért!...

jegyzezte meg az apja fáradt búsan.

Az asztalnál mindannyian hallgattak. Az anyja gondzajlott homloka sötétben elborult.

— Nincs pénz!

Fájó ninstelenség vert sátrakat a szívükben. A sápadt lámpafény féloldalt megvilágította a hallgató arcokat és az apja arca olyan volt most mint a keresztrefeszített bánatos mosolya.

—Nincs kenyér!... Nincs pénz!...

Az ő tekintete valami képzelt messzeségbe ködlött, miközben réveteg ajkához tétovázva emelgette a kanalat. Szeretett volna valamit ő is szólni; megvigasztalni az apját, megcsókolni anyja reszkető kezét, de csak ült és bárgyuan nézte a csüggedt arcokat.

— Mit csinálhat ő?...

zokogott fel benne a kérdés. Hiszen neki is van elég baja. Holnap lesz fél éves eredmény kiosztása. Alighanem latinból gyengét kap.

— Mit szól az öreg?

sírt fel benne ismét valami könnyező fájdalom. Lassan felemelkedett és ingó léptekkel kibotorkált az éjszakába...

A szomszédja boldogan forgatta a könyvecskét. Ő nem volt rá kíváncsi. Lomhán szitált rá a hámat.

— Erdemes élni?...

bugyogott ki ajkán számtalanszor a kérdés... érdemes?...

Most valamit csinálni kellene, hogy magárvonja a világ figyelmét. Valami nagyot, valami rettenetesen, hogy felfigyeljen ez a korhadt, álmos világ. Tizenhét évesnek keserű valósága fojtogatta a torkát. Előnyágya elé áthidalhatatlan mélységeket húzott a Nincs. Lelke lázadózott a gazdagok ellen és büszke öntudattal akart beletörödni a sorsába, azonban sehogysem ment.

Ő is szeretett volna a többi diáktársával kimaradni, hogy másnap ajkán kaján mosollyal, szemtelenül vigyorogva sugdosson a szomszédja fülébe. Vágyó lelkét csak a reménnyel foltozta és neki-ujjázott vágyai csakhamar lelohadtak.

— Csak pénze volna!...

Elképzelte magát amint végighalad a korzón, zsebében száz dinár és büszke önérzettel, pökhen-dien nézi végig a mellette elhaladókat.

Azután befordul a vasutucca felé, végighalad rajta és...

— Hmm... hisz van pénze, mehet ahová akar; lesz száz dinárja...

Ugy érezte mintha már tényleg ott sétálna száz dinárral a zsebében, a vasutucca végén.

Lassan, kesernyösen mosolyra húzta az ajkát...

Amint hazafelé tartott, minduntalan belebotlott a homályos kapualjából felédobott szavakba.

— Pubi, jöjj be!...

— Nincs pénzem, lihegett fel benne a szomorú valóság, nincs pénzem!...

Reszkető kezével jobban odaszorította könyveit vézna testéhez és meggyorsította lépteit. Még hátra sem mert nézni; ellant a sötétlő hirdetőoszlopok mellett...

Otthon nyomott esőnd feküdte meg a szobát. Az anyja az ablak mellett foltozott és bágyadtan lehajolt fejét egy kissé felé fordította.

Szemében annyi bánat ült, hogy ő is legörbített fáradt ajkát, lelkébe belevihogott a síró szomorúsága a szegénységnek és mindig csodátváró szemei kószán kerestek valamit a kopott sarokban.

— Hiányzik a zongora,

döbbedt bele a szívébe...

A falon tik-takkolt az óra; mintha mindig azt mondogta volna az is:

— „hiányzik a zongora...”

Kintről egy gyárszirána szomorú kürtölésének hangja jött feléje kapkodva. Ugy érezte, mintha már egyszer, — talán sok-sok évvel ezelőtt, állt volna így, ilyen figyetlenül egy kopott szobában, ahonnan hiányzott a zongora...

Talán még az az asszonyka is, aki olyan sápadt szomorúan ül ott, az is ott volt, ...akkor is épen így peregetek le a könnyei a fiának megfoltozott harisnyájára, aki megbukott a latinból... Akart valamit mondani, azonban sírásra görbült ajkai között csak egy szomorú sóhajt röppent ki. Megbicsaklott léptekkel osont ki, nehogy sirva-fakadjon az anyja láttára.

Szeretett volna kirohanni az éjbe és beletüvölni a villanyfénytől derengő homályba

— éhes vagyok... otthon anyám sir, mert elvitték a zongoránkat...

Nekidőlt a falnak. Majdnem leroskadt már az éhségtől...

Korán volt még, dermedt lomhasággal terpeszkedett rá a vérző hajnal a még alvó városra.

Az anyja hörgő sóhajjal forgolódott az ágyon. Kezével néha-néha a levegőbe kapott, néha mosolyra húzta sápadt ajkát.

Lassan lelépelt az ágyról, óvatosan széttekintett, azután vigyázatosan húzta ki az asztalfiókot. Göröcsösen, szétárt marokkal kapott a fiók alján heverő két fülbevalóért. Azután elrejtette a kabátja belsőzsebében és ismét lefeküdt...

Rettenetesen unalmas volt már neki az óra. Szeretett volna már tellenni minden. Oly bárgyuan feküdt az osztályra a csend, oly fülesen pattogtak a tanár szavai, hogy egyenesen feldühítették.

Szive izgatottan ugrált az örömtől, amikor megszólalt a csengő. Gyors léptekkel sietett el a társai elől. Nyakát behúzta vállai közé, előre hajolt, könyveit kabátja alá rejtette és szorosan a fal mellé bujva haladt a tömeg között.

Azután egy kis sötét ajtó mellett megállt és körülnézett, majd óvatosan besurrant.

Az uzsorás már ismerte. Hozott már hozzá többször apró kis értéktárgyakat, amikor szülei megszorultak és kellett nekik a pénz.

Az az öregesen reszkető kezeibe vette a fülbevalót. Ajkait lebiggyesztette. Ő ijedten nézte azt a pergamentszínű arcot és a semmitmondó savószínű szemeket.

— Talán nyolcvan dinárt adok érte, —

dünyögte rekedten a fiú felé.

— Nem lehet, hisz értékes,

gagyogta ő könnyező hangon, apám vette néki házasságuk évfordulójára... nincs is több már semmi... a gyűrűket eladtuk... mindent...

Didergőn vibrált a hangja.

— Száz dinárért azonban... talán lehet...

Künn arculcsapta a friss levegő. Markában göröcsösen szorongatta a száz dinárt. Lomha léptekkel tartott a vasut ucca felé. Lelkében fellobogózott máglyás vágyak lüktettek...

— Pubika, hangzott feléje, Pubi, jöjj be?...

Tétovázva állt meg. Zsebében a meglapult száz dinár szinte üvöltözött. A sötét kapualjából csábosan integetett felé egy fehérruhás lány.

Most itt az alkalom, gondolta magában, van pénze és...

Széttekintett. Azután gyors léptekkel eltűnt a homályt teregető kapu alatt... Egy hosszú lépcső mentek végig. A szobában göröcsösen elkapta a lány sovány kezét.

— És a pénz,

lihegte az, hol a pénz?...

A fiú kivette a százdinárost. Az mohón kapott utána.

— Nem, nem adom mind... ez sok!

hörgött szinte elfúlón.

A lány pupcasztafényű szemei vadul lángoltak felé.

A fiút megcsapta az égő lehellet...

és hirtelen eszébejutott az anyja...

...elvitték a zongorát és most a fülbevalóra jön

jön a sor... a fülbevaló, mert éhesek otthon...

— Éhes vagyok, lihegte fájón, éhes...

Eszébejutott az, aki most lecsüggedt ajkakkal mondogta: nincs kenyér...

— Nincs munka zokogja rá apja fájdalmasan a feleséget, nincs munka...

Hirtelen kiszakította magát az ölelő karok közül és kirohant az ajtón.

Boldogan szorította szívére a száz dinárt, míg eszeveszetten rohant le a léposökön.

Fülében anyja síró hangja muzsikált és éhes ajka képzeletében már kenyeret evett, amikor mögötte valaki halkán felkacagott...

Ilies Sándor

A mostoha élet első útése

A főszereplő egy diák;
Tanult erkölcsöt, kémiát,
Földrajzot és történelmet,
Megtanulta a „Doppler” elvet,
Fújta a sok száz képletet
S nem ismerte az életet...

Megért egy nagyon szép napot:
Érettségnyilvánítást.

Még életpályát is talált,

Pénzt kapott és vonatra szállt.

A fővárosba ment el ő,

De csak aprópénzt vett elő,

Mert nagyok ám a tandíjak

S erszény kicsi, hát e miatt.

De várni kellett pár napot,

Bár olcsó menhelyt nem kapott.

Igy hát ő szépen kint maradt

A magas, rideg ég alatt.

Gondolta majd egy padon hál.

Egyszer csak egy társat talált,

Elbeszélgettek csendben ők

Ketten, az elalvás előtt.

Védtelen hely, s a szél erős

Fázott tán az új ismerős.

Az ifju ezt nem akarta,

Kabátjával betakarta.

Az — szegény anyjáról mesélt

És apjáról ki már nem élt.

Most ő árván itt kóborog,

Munkát keres s gyomra korog.

A diák megszánta szegényt

S elfelezte a kenyerét.

— Sajnos, én is szegény vagyok,

De pár dinárt mégis adok.

Szűlvát vegyen — olcsón kapja

(Azon élek én pár napja.)

— Ő köszönöm, — szól az ezért

És megszorította kezét.

Adja az ég, hogy még ketten

Találkozzunk az életben.

Egészségben, gazdagságban

Sosem szűnő barátságban.

Mert az idő meseze haladt,

Elaludtak a fa alatt.

Tán két óra éjjel után

S felébred a diák sután.

Társa eltűnt s párszáz dinár

Zsebeiből, mi tandíjjul jár.

Sötét az ég s reménytelen

Az elhagyott rideg helyen...

Nincs semmije, most már mehet.

— Jaj Istenem — ez nem lehet!

Végre megvirradt a hajnal

És a diák kúsza hajjal

Zúgó fejjel, roskadozva

Bebandukolt a városba.

Az idegen nevek között

Egy üzletnél megütközött:

Magyar név volt: Szabó János,

Az üzlet meg szép világos.

Bemegy — s hangja torkán szorult;

Szabó szót sem tud magyarul.

Elmesélte hát hirtelen

Miként járt a múlt éjjelen

S hogy dolgozna, bármilyen legyen,

Mivel másként nincs mit egyen.

— Régi trükk ez kis barátom

Én az egészet átlatom

Főlismerem a szélhámost

Hanem kotródj innen már most!

Nem hatnak itt litániák!

S már ropult is ki a diák.

Szeme elé ködfátyol hullt —

Soha ennyit még nem tanult.

Hogy ily rosszak az emberek...

Sirna tán, mint egy kis gyerek.

Hisz nem tudta ő még soha,

Az élet milyen mostoha.

Kovács Sz. Zoltán

Miki kutyus

Írta: Médi

Van egy kutyus
A neve Miki,
Apró, göndör,
Kis orosz pincsi.

Ha szőliták, hogy
,Szőlő szőpen',
Két lábra áll
A Miki menten.

Mert tudja, hogy
Ha szolgál szépen
Akkor csirke
Csontot ebédel.

Mit mondott a tengeri kagyló?

Elt egyszer egy vidám és szép kislfiu, akit Laci-nak hívtak. Boldogan és meglepődten éldegélt egészen addig a napig, amikor valami szomorú és megmagyarázhatatlan esemény történt az életében: anyukáját elvitte a jó Isten és egy nyivakoló kisteve-vért küldött helyette. Ettől a naptól kezdve a kislfiu egészen megváltozott. Nem játszott a többi gyerekekkel, legjobban szeretett egyedül tölteni a szobájában és olyan szomorúan nézett apukájára, gyóh az könyvnyezet egyedül tölteni a szobájában és olyan szomorúan nézett apukájára, gyóh az könyvnyezet kezdett néha. Azán mult az idő. Laci egyszer csak mostohaanyát kapott. Nem volt ez olyan gonosz, mint a mesebeli mostohák, de a kislfiu szomorú gyerekszáve esakott maradt előtte. Laci nem tudta megszerezni a mostohaanyját. A kis huga, Bózsike, kacagó kábába volt, kövér sé pirosarcu, Laci szomorú esendes fiu lett.

Laci édesapja nagyon aggódott a kislfiuért és ezért nyáron a doktor bácsi tanácsára a tenger mellé vitték, hogy hátha majd ott felvidul. Amig azonban Bózsike vidáman játszott a sárga homokban, Laci leült egyedül, busan a tenger partjára és sírdogált. Egy este azán, mikor mindketi aludt, lábujjhegyen keszőkött a szobából.

Afutott a hólogató pálmáfaik közt. Tí-tokzatosan süttött az égen a teihold. Laci leült gyé partmenti sziklára és sokáig nézte a tengert, amint ott zugott, morgott a lába előtt. Végre megszólította:

— Végtelen tenger, a hullámaid elérnek egészen az Operenciáig. Kérlek vigyél el engem az anyukámhoz! Nem akarok nélküle élni!

A tenger zugott, morgott, Laci tisztán megértette belőle a választ:

— A te anyukád a jó Istenél van és oda az én habjaim nem érnek el.
Hívós szellő rázta meg a sötét pálmákat, amelyek ott tüközödték a tengerben. A kislfiu megkérte:

— Gyorslábú szellő, te mindenhova eljutsz! Vigyél el engemet az én édes anyukámhoz!

A szellő körülutogta a kislfiut és azt feltele:

— A te anyád Istenél van és oda az én gyors lábaim sem érnek el.

Az égen ott világitott a nyájas, furcsa teihold. Laci fejeje nyujította ték kezét:

— Hold, hiszen te mindent láthatsz onnan a magasból! Mutasd meg az utat az én anyukámhoz!

A hold nem tudott tanácsot adni, néma maradt.

A kislfiu kétségbeesésben levette magát a földre és ott zokogott. Egyszerre bugáét hallott a füle mellett; egy kis törött tengeri kagyló feküdt a homokban. Fülehez emelte és im, egyszerre megértette a kagyló bugását.

Miért sírsz, te kislfiu, egyre az édesanyád után? Látod én is gyenge és árva vagyok, távol anyámtól, a tengerrel. Mégis nyugodtan várom a jövődöt, hiszen magam az Isten vigyáz minden kicsi és gyámoltalan lenyre. Ő dobott ik engem a homokba. Ő vitte magával a te édesanyádát és majd megvizsgáztal téged is. Azért hát ne busult tovább, hanem szeresd a mostohádát és akkor majd anyuka örülni fog az égben.

Akkor Laci hazament, megbékült sorssával és azánul ő is szerette a mostohaanyját. Most már nagy fiu és ő maga mesélte el nekem, hogy mi is mondott a tengeri kagyló.

Mi az igazi jószág?

— Anyus, kepzeld csak, mi történt velem — mondotta Terka édesanyjának.

— Setáról hazajövet egy kis, rongyos ruhájú fiut láttam az uccsarkon. Olyan hat-hét éves lehetett. Megsárgáltam és adtam neki egy dinárt. Es mit gondolsz, anyus, mit csinált a gyerek a pénzzel? Cukrot vett rajta. Mondhatom, bosszankodtam is és elhatároztam, hogy máskor soha, senkinek men adok.

— Nincs igazad, kislányom — mondta anyja az ő kedves, szeid hangján. Látod, te gyóh örüllél, mikor karácsonyra annyi édességet, csokoládét kapsz! Az a szegény kis fiu is gyerek, akárcsak te, ő is szeret a cukrot. Nem szabad hát megbaragudnod, ha egyszer ő is megkívánja, amiben neked nap-nap után részed nav.

Terka szégyenkezve hajította le fejét és meghatott hangon suttozta: Milyen jó is vagy te, édesanyám!

Legszébb szünidei élményem

Elmondja: Putz Ilonka

Egy kellemes vasárnapi kiránduláson Kamentán sokat gondoltam a kedves Dezső bácsira. Mi jól mulattunk és a barátommal sokat játszottam a kellemes erdei levegőn. Akkor virított a netelejts. Es mi elmentünk netelejtsét szedni, de azonkivül is találtunk még sok szép virágot, kéket, pirost, lilát és fehéret.

A virágokból szép kis koszorút fontunk és azt a fejünkre tettük. Ha közben megéhezünk, leszaladtunk anyukához és ettünk kiflit csokoládéval. Így mulattunk egész nap és csak késő este értünk haza egy kicsit elfáradva, de mégis meglegedve a kirándulással.

Kedves Dezső bácsi ezalatt biztosan bent tilt a szerkesztőségben és gondolt azokra, akik kint vannak a hegyekben, távol a város porától és zajaól. De én is gondoltam a Dezső bácsira, hogy milyen jó is lett volna, ha velünk együtt rándult volna ki Kamencára.

De majd ha a Dezső bácsi is elmegy valahová kirándulásra, akkor bizonyára ő is gondolni fog kis olvasóira.

Békaverseny

A gyermekket két egyenlő csoportra osztlanak. Mind a két csapatnak a vezetője karbatesszi a kezét, meghajítja a térdét és így guggoló állásban marad. A háta mögött álló szinten meghajítja a térdét és kezével átfogja az előtte álló derekát. Így lá fel az egész sor.

Most „rajta!” szóra mind a két csapat elkezd békamódra ugatni a cél felé. Senkinek sem szabad közben elengedni az előtte állót.

Nem lesz könnyű játék, mert nagyon kell mellette nevetni.

Összei

Írta: Bün Kamilla

Elköltözték már a gólyák
Melegebb országba,
De tavasszal visszatérnek
Régi hazájukba.

Úres lett a fecskefészek,
Elszállt a lakóia,
Hívós szellő fuj a mezőn
S kód borul a tóra.

Rejtények, játékok, mókák és egyéb huncutságok

Megjefések a Tünderország október 9-i számbák

Betűrejtények: 1. Vízpara; 2. Korsó; 8. Letépkönyv; 4. Munkács; 5. Pénzeslevél; 6. Eredehi.

Pótlórejtény: Színház.

Ugrórejtény: Legjobb az egyenes ut.

Régi felirat: Cigány is a maga lovát dírosta.

Addig jár a korsó a kútra, míg eltörrik.

Rejtett állatok: 1. Liba; 2. Csirke; 3. Csibe; 4. Rigó.

Talányok: Hagyma, gólya.

A hibakereső pályázat megjelése

A Tünderország multvasárnapi számában is sok szót nyomtunk fordítva, hogy a gyerekek gyakorlatiasassák magukat a hibakeresésben.

Október 9-i számunkban az alábbi hibák fordultak elő: 22. oldal: íken, kac, gye, siks, men, elev, gyóh, tto, 23. oldal: mes, nav, gem, szel, 24. oldal: nemni, eye, gem, tá, 25. oldal: kac, ik, gyóh, 26. oldal: kac, si, kac, mes, lász, sé.

A hibakereső pályázat nyertese Nagy Imre. Könyvjutalmát postán elküldjük Tordára.

A mai számában is több hibát találhattok.

A rejtvények részben vagy egészben megjeltek, a legszöb festmény küldtek be:

Bün Kamilla, Dömötör Juliska és Bózsike, Kovács testvérek, Pavlik Jani, Tóth Antal, Bózsik Mariska, Jung Gabi, Putz Ilonka, Andrišek Margit, Istók Bandi, Baksa Sárka, Weiss Paula, Mókás István és Bóské, Bruncker Béla és Lidike, Farkas Tereska, Bálint Manci, Sipos Gizi, Radó Jenke, Vécsei Franciska, Bancsac Feró, Guelmno Martuska, Galkó Annuska, Nagy Imi, Apró Laci, Hever Maria, Boros Gyurka, Schnell Juliska, Hromia Juliska, Szviderczki Tibor és Béla, Stepanek Ilonka, Paul Kató és Lajoska, Madaczki Juliska, Mária Karoly, Kakuska Erzi, Tóth Jani, Zsigrai Mariska és Magduska, Boros Ilonka és Lajoska, Kéromi Mariska, Dömötör Rozália, Kovács Gizike, Kelemen Szóthke és Vera, Koparecz Juditka és Peit, Radok Andras, Bószó Dezső, Wolf Lajos, Kosztolányi Manci és Sanyika, Lakatos Juliska, Vigi József, Bodó Bálim, Palkó Aranka és Marta, Noszek Judiska, Pálinkás Laci, Fischer Erzsike és Aranka, Schor Trudi és Béla, Pálinkás Klára, Papp testvérek, Báky Jani és Iren, Tégias Gritti és Pistó, Vasas Bandi és Józsi, Bakos Bózsike, Klinecz Bózi, Kálmán Józsi, Weber Maria, Iványi Feró, Kanyó Matyi, Miskolczi testvérek, Aradszki Alirjana, Vorlicsek Olga, Csauth Pabla.

A sorsolásnál Paul Katónak és Lajoskának (Noviszád, Magyar ucca 41) kedvezett a szeresse. A noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját a szerkesztőségben vegyék át. Kelemen Szóthke és Vera (Noviszád, Petra Zrímszékog 62) a noviszádi Herceg Stúdió fenyképe szölo utatványt a szerkesztőség-

A Reggeli Ujság vasárnapi ingyen melléklete. — Szerkeszti: Dezsó bácsi

Dezsó bácsi postája

Baksa Sárka. Nagy meghatottsággal olvastam leveledet, melyben közlöd, hogy édesapád meghalt. A szülő halála olyan veszteség a gyerekre, amit pótolni nem lehet. Egyedüli vigaszod az legyen, hogy szeretettel őrizd elhunyt édesapád emlékét és fozott odaadással és ragaszkodással igyekezz enyhíteni édesanyád fájdalmát. Amint láthatod a Tündérországtól nem kell megválnod, sőt keress fel bármit, ha segítségre lesz szükséged.

Hromis Juliska, Zsigray Mariska és Magduska. A mesedélutánt nemsokára megrendezzük, a pontos dátumot idejekorán közlöm. Remélem jól mulattatok a szüneten. A szép rajzokat köszönöm.

Kovács testvérek, Galkó Annuska. Dehogy haragszom rátok, rejtvényeitek sorra kerülnek, csak türelem, mert nagyon sok rejtvényt vár leközlésre. Galkó Annuskának üzenem, hogy a könyvem már csaknem megtelt a Tündérország katonáinak névsorával, olyan sokan vannak. Ha ráér jöjjön fel, lapozza végig, sok ismerőst talál benne.

Jung Gabi. A keresztrejtvényt megkaptam. Ezt már szeretem. A végén még egészen szorgalmas levélíró lesz belőled. Ha még 30-40 esztendőig levelezünk, talán azt is megérem, hogy olyan levelet kapok tőled, melyben minden szót kiírsz és nem marad a tolladban a vége. No de nem baj. A fő dolog az, hogy a javulás utjára tértél, ha nem is haladsz rajta gyorsvonalat sebességgel. Nyilván ettől félsz, hogy a jobból is megárt a sok.

Radó Lilla. Nem haragszom hallgatásodért, jól tudtam, hogy rövidesen újból jelentkezél. Örülök, hogy jól megy a tanulás. Szüneti közleményed sorra került.

Bózsó Dezsó. Ha futja az időből, látogass meg a szerkesztőségben. 9-12 és 3-7 óra között bármikor megtalálhatsz.

Levelezés. Zsigray Mariska levelezni óhajt Hromis Juliskával, Báky Janit és Irént pedig meghívja ma délutánra teára és tortára. No és mivelünk mi lesz? Mi nem kapunk abból a tortából?

Farkas Teruska, Guelmino Mártuska, Helfer Péter, Illés Mihály, Kakucska Erzsé, Klimecz Bözsi, Laták János, Rózsa Mariska, Szöllösi Béla, Stepanek Ilonka, Aradszki Mirjana, Miskolczy testvérek. Szeretettel köszöntlek benneteket a Tündérország táborában. Aki közléteket eddig elmulasztotta írja meg pontos címét és hogy hány esztendő.

ben vegyék át. Baksa Sárka (Noviszád, Magaravics uca 39) egy esztendőn át ingyen kapja a Reggeli Ujság vasárnapi számait.

Juliska kifestésért Lakatos Juliska (Noviszád, Krajevics Márkó 15) a noviszádi Union cukorkafüzet csokoládéját a szerkesztőségben vegyék át. Szöllösi Béla a szubotitai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegye át.

Betűrejtvények

1. Bózsó Dezsó
2. Kovács Gizike

HAR	sz	tL	50
A	U	E	znl

3. Fischer Erzsike és A.
4. Boros Gyuri

×	M	A	K	V	T
Z	P	NEM	mind	e	

5. Boros Ilonka és Lajos
6. Spányi Margit

T	9/5	tulipán	SZ	eeee	R
---	-----	---------	----	------	---

Ugró rejtvény

Közi: Galkó Annuska

A	E	S	E	B	Y	Z	L	M	G	O	S	T	S
L	G	Z	B	G	Ó	E	E	A	E	B	C	A	A

Kocka rejtvény

Közi: Titz Rózsi

1. Sok könyvben látunk ilyen.
2. Férfinév (ékezhírával).
3. A bíróság foglalkozik vele.

Találos kérdések

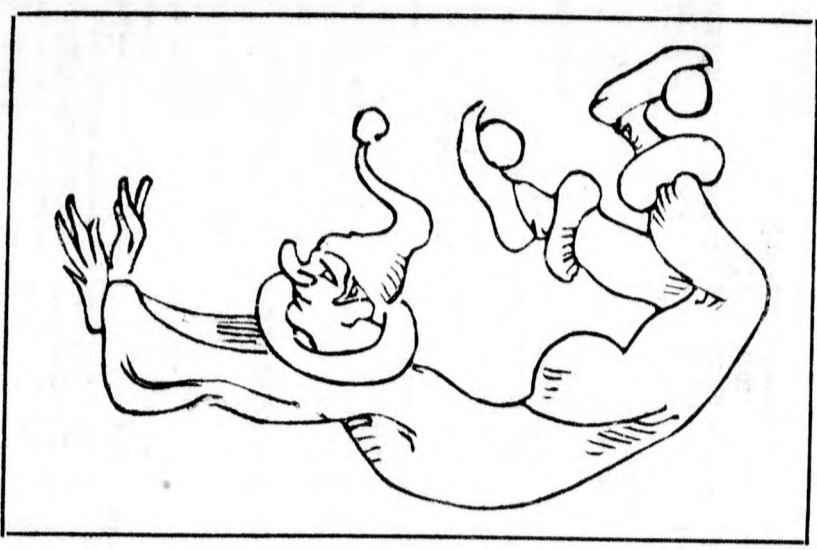
Bármerre jár völgyön-hegyen,
Házikója vele megyen.
Tarka házban szarvas állat,
Minden gyerekek kitalálhat.
Mi az?
Telen nagyon szeretgetjük,
Néha át is ölelgetjük.
Akkor kedves a szobában,
Mikor patog legiavában.
Mi az?

Jancsi bohóc tréfás képe

Írta: Dezsó bácsi

Jancsi bohóc jaj de görbe,
Háttra hajlik, maídnem körbe
Láb le-fel libeg-lobog,
Nincsen rendben ez a dolog.

Jancsi a nagy tréfa mester,
Vicceni még itt sem restel.
Figyeljétek jól a rajzra,
Mi lehet a hiba rajta? . . .

Fessétek ki a tréfás Jancsit izlésték szerint és találjátok ki, hogy mi a hiba Jancsi bohóc helyzetében.
A festményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyeri

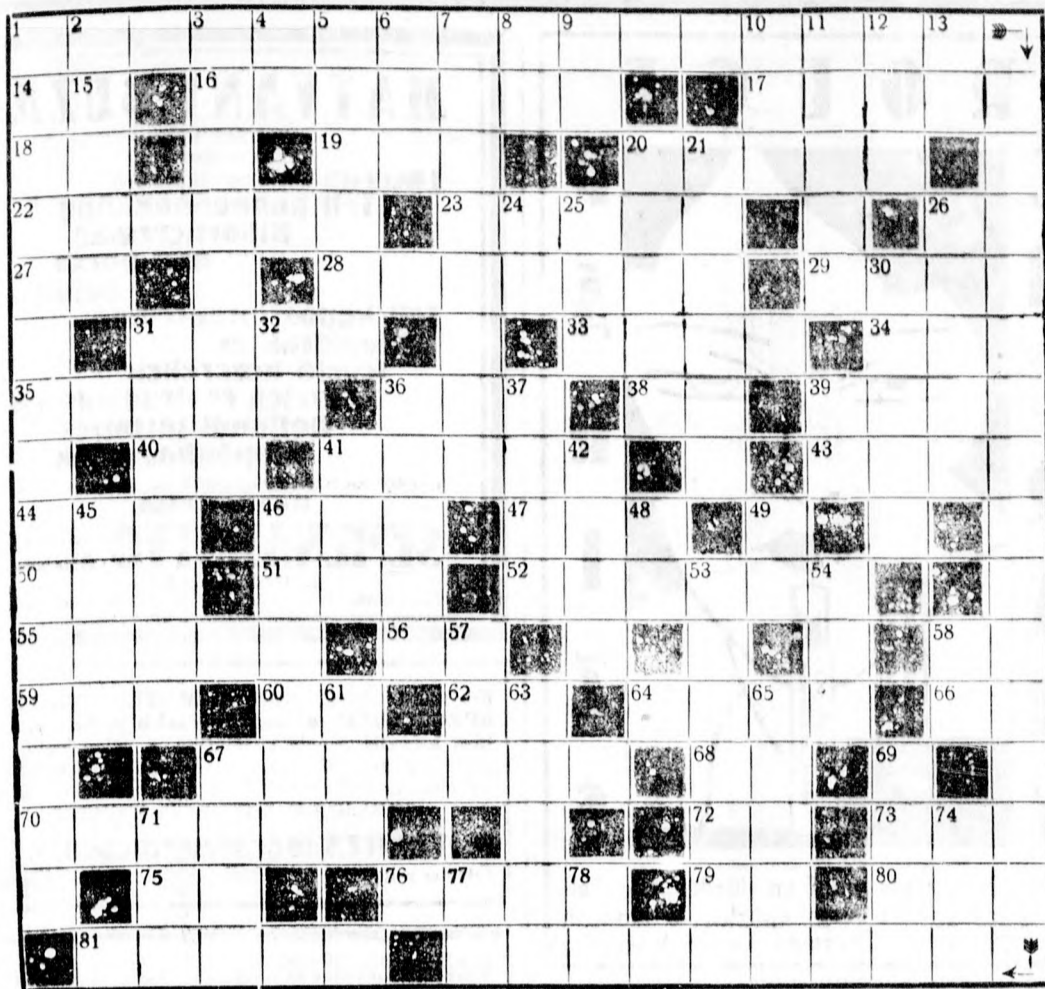
A testőpályázat szubotitai nyertese a szubotitai Ruff cukorkaüzlet csokoládéját kapja.

A beküldő neve és címe:

KERESZTREJTVÉNY

Készli: Ertl Elza, Novi Sad.

A megfejtés beküldésének határideje 1932. október 21.

A megfejtő neve és címe:

(138)

Vízszintes sorok. 1. Gárdonyi egyik legendájának két utolsó sora; 14. Személyes névmás idegen nyelven; 16. Ami megtörtént az egy....; 17. Ország; 18. Vissza: franciául „szó” egy betű hiányával; 19. Alom, idegen nyelven; 20. Mikor; 22. Oroszországi tó; 23. A Szajna mellékfolyója; 26. Helyhatározó szócska (idegen nyelven); 27. L. K.; 28. A művészetben a való élet alakjait és jelenetét ábrázoló műfaj; 29. A villám....; 31. Férfinév; 33. Foszló; 34. Ollós állat; 35. Oktat; 36. Bírói eljárás melyben a bíróság dönt; 38. Latin é; 39. Benső egy betű hiányával; 40. G. N.; 41. Okos; 43. Németül fizetni betűi keverve fon.; 44. Spanyol exkirályné keresztnéve betűi keverve; 46. Antikopállat (ékezet hibával); 47. Vízet merítünk belőle (ékezet hibával); 50. Egy ige parancsolómódban; 51. Bibliai alak (ékezet hibával); 52. Hun király; 55. Egyiptom fővárosa; 56. Ez az..... áll fenn; 58. Vissz. mutatószócska; 59. Tenni betűi keverve (németül); 60. Így más nyelven; 62. Vissz. fűszer (ékezet hibával); 64. Háziállat becézve; 66. Személyes névmás; 67. Város Észak-Amerikában; 68. L. I.; 70. Oly irás mely jogviszonyra nézve bizonyítékul szolgál; 72. J. M.; 73. Vissz. a berlini állatkert; 75. Igen, más nyelven; 76. Nyaralóhely Innsbruck mellett; 79. Megszólítás falusián; 80. Németül üres fon.; 81. Kénnel rokon elem.

Függőleges sorok. 1. Az ókor legutolsó filozófiai iskolájának híveit nevezték így. 2. Régészeti megjelölése a vert pénznek. 3. Az óriás lég-hajó. 4. Kötőszó. 5. Udvarias felszólítás. 6. Női név, fon. 7. Jóleső érzés. 8. Vissz. felkiáltószócska. 9. H. Y. 10. Opium tartalmú növény. 11. Franciául akkor. 12. T. L. R. 13. O. A. 20. Beszélni nem tudó névelővel. 21. Hires csillagász. 24. Vissz. álló víz, ékez hiány. 25. N. K. O. 26. Ez volt Tell Vilmos. 30. Katolikus ünnep. 31. Az Inn felső völgye a Rhaeti Alpokban. 32. Vissz. személyes névmás. 36. Zeus testvére. 37. Attila felesége. 39. Igekövető. 41. Ime idegen nyelven. 42. Balkezes. 45. Németül árulás két betű hiányával. 46. Széljegyzet. 48. Egyforma mássalhangzók. 49. Gyilkol. 53. Női név; 54. Török férfinév; 57. Éra; 58. A szarvas-félék családjába tartozó állat (ékez. h.). 61. Itt; 63. Kigyófaj; 65. Nemesi....; 67. Sóstó Orosz-középszáiban. 69. Női név betűi keverve. 71. Oda ellentéte. 74. O. E. U. 77. Egyforma mássalhangzók. 78. S. Y.

REGÉNY

MORA FERENC

Négy apának egy leánva

(26)

„No hát akkor te leszel a népbiztos, Gergő fiam” — mondta neki a jegyző, — „ülj ide bele az én székembe és most már te igazgasd a népeket, én majd elmegyek kapálni.” Kapálódzott szegény Gergő, hogy nem bántott ő senkit, ne tegyenek vele ilyen csufot, de a köszívű jegyző csak a vállát vonogatta. Ő nem tehet semmit, kijött a törvény Pestről, benne van az ujságban is, hogy most az utolsókból lesznek az elsők, a legutolsókból a legelső, ha Gergő szabadulni akar, állítson maga helyett még utolsóbbat. Erre aztán kiderült Gergőnek az arca és ajánlotta népbiztosnak Énekes Pelyva Lázárt, aki még őnála is szegényebb, mert neki legalább megvan a két szeme, de Pelyva Lázár mind a két szemére vak s hotal tapogatva jár koldulni. A jegyző elfogadta biztosnak Vak Lázárt, beültette az irodájába, kidoboltatta a népeknek, hogy ezután minden ügyes-bajos dolgukban a népbiztos-elvtárhoz forduljanak s ebből olyan neveltség lett, hogy Vak Lázár megszökött és a kommunizmus megbukott.

— De hát a leszerelt katonák? Akik világot láttak, városba jártak, ujságot olvastak. Azokat csak nem lehetett bolonddá tenni?

— Nem is akartuk. Elküldtük őket vörös katonáknak. Mentek is bokréta s kappal. Aki rokkant itthon maradt, az se sokat zenebonáskodott. Egyszer beállítottak hozzám vagy tizen, hogy ők kaszinót akarnak csinálni. „No, csak csináljatok, fiaim, majd én is abba járok”, — mondom nekik. De hogy ők a templomban akarnak kaszinót csinálni, mondja Tarján Laci, félkaru őrmester, ott a zubbonyán a kieszüst, nagy-ezüst. „A templomban? Ejnye, ejnye.” „Ott ám, mert az Isten ugvis el van csapva, mióta kommunizmus van”, — mondja a Sismisgyerek, akinek Przemyslnél vágták le a fél fülét a hozzátartozó pofadarabbal együtt. „Hát ez mög mán micsoda beszéd?” — förmedt rá a félkaru őrmester, — hiszen te rosszabb vagy a pogány kirgiznél. Az Isten nincs elcsapva, csak föl van függesztve”. Hát ezen majd egymás torkának estek az én vitéz kommunistáim, de valamelyik elkiáltotta magát, hogy nem ér az az osztózás semmit, „telekszömlét” kell tartani a templomban, ezen aztán összebékültek. Kerestem a harangozót, hogy majd átküldöm velük a templomba — mert én influenzás voltam, alig támolyogtam —, hát nincs a harangozó sehol se. No, majd leszek hát én a kalauz. Ahogy nyitom a templomajtót, in-teget ám le kézzel-lábbal a harangozó a toronyablakból, mert odabujt a nyavalyás. Rángatja fölé a szemöldökét, simogatja a keze élével a nyakát. Né, te, ne! — kiáltok föl neki, — ki ne essen kend az ablakból! Hiszen ismerem én az én báránykáimat, nem esznek ezek meg senkit. Csakugyan nem is lett semmi baj se, föltekintették a templomot és megállapodtak benne, hogy ezt az Isten is kaszinónak teremtette, csak egy kicsit eugos, azt pedig nagyon meg-érzik a hadviselt szontok, az egyik oldalon be kell az ablakokat falazni. „Csakhogy van itt ám más baj is, emberek”, — fogód-

zok a Tarán-gyerekek üres zubbonyujjába. — „Olyan kaszinót még nem láttatok, ugy-e, Oroszországban sem, amelyikben ne dohányoznának? Már pedig azt tudjátok, hogy a templomban tilos a dohányzás. Hát most már hogy lesz itten a kaszinózás?” „Abbiz Isten, ez nekünk eszünkbe se jutott volna, ejnye, de jó, hogy szólt a plébános ur”, — csóválta meg a fejét az őrmester. „Hát csak jó az öreg a háznál”, — fordítottam kedélyesre a beszédet. Egyik se tette utána a szokott goromba tréfát, hogy „ha egy csepp esze sincs is.” Hanem a félfüli mondott annyit, hogy „no, hát mönnyünk más helyiséget keresni”. Azzal szépen keresztet vetettek a Szentháromság előtt, amit te ki akarnál hajítani a templomból és elmentek békességben. De a félfüli még vissza is szólt az ajtóból: „köszönjük is szépen a szívességét”. A falu végén van egy üres pajta, kolerabarak volt a háború alatt, ott csinálták meg a komenista kaszinót, odajártak diskurálni, még szét nem zavarták őket.

— Sokat befogtak azután közülük?

— Egy ujjal se nyultak senkihez. Nem engedtem. Járt itt valami városi tacsó „rendet csinálni”, de annak megmondtam, hogy elhordja magát, még szépen van, mert ha én rászabadítom a népet, akkor nem ér ha egy darabban. Be is érte egy malacpapríkással, utána vedelte a karcost kancsóval, az aztán kivallatta belőle, hogy a vörösvilágban ő is bizalmiférfi volt. Mikor fölvettem a kocsi, olyan részeg volt, mint a csacsi, teletömtem a zsebét szivarral, aztán — vigye, kend András és fektesse a füre a városban a Szabadság-szobor előtt, tle vigyázzon, hogy össze ne törje a szivarjait! Tudod, az emberek nem olyanok, amilyenek lehetnének, hanem olyanok, amilyenek lehetnek.

(Folytatjuk)

Hajápolásnál TRILISIN Valóban használ, megakadályozza a haj hullást
TRILISIN megtisztítja a haját a korpától és elősegíti a halmővest

Kapható a „**HYGIEA**” (Kosta Zsivojnovics) -drogériában
 Novisád, Trg Oslobođenja 2. 1061

Blondel-kereteket

minden szélességben, szegletes, ovál vagy kör alakban
jutányos áron készítek
 Arájanlatokat kívánatra küldök.
Viszonteladóknek árendemény.
 Kérjen arájanlatot
Bakay János
 képkerepező
Szenta 4069

M. ORTER MODE SALON
 BEOGRAD, Terrazia 14.
 Modelle Patou Worth Gouby etc
 Erstklassige Arbeit Garantiert Auslandspraxis
 PARIS LONDON

Gábel Károly
 Novisád, Kr. Aleksandra 20
 Gallér- és közelítőszítási villany-
 szemmel. Minden darab garan-
 táltnan hóhéhr és lényes. 885
Duha gallér
1- din.
Kemény gallér
1 1/2 din.

Molyok, poloskák, svábbogarak
 és más kártékony rovarok ellen a különböző tárgyak
Ziklonizálását
 saját helyiségeiben jelentéktelen áron végzi a
ZIKLON
 Novisád
 Kralja Aleksandra ul. 21.
 Telefon 21-55

Garantált valódi, tiszta akác- és hársfa-
MÉZ
 kilogrammonként **12- dinárért**
GAUSZ VIKTOR-nál
 Novisád, Haltér

ÉRTESÍTÉS!
 Tisztelettel értesítem nagyra becsült vevőkörömet, hogy kézimunka üzletemet, ugyanabban a házban a Banovina büfé mellé helyeztem át, mely alkalommal felhívom szives figyelmüket az ujonnan felszerelt **aszurozó és endlítő gépeimre**, melyeken a legrövidebb időn belül elvégzek minden megrendelést a legkényesebb igényeket is kielégítően. Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLÍTÉS** soron kívül lesz elvégezve. — Azonkívül szakszzerűen végzek függöny és mindennemű kézimunka montírozást, ugyszintén vállalom perzsa és szmirna szőnyegek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését.
 Egyben értesítem a n. b. közönséget, hogy új üzletemben vállalom **RUHA ÉS MELME FESZTÉS** valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**
 Tisztelettel
özv. Nagyszejenné
 előnyomda és kézimunkaüzlet
 Novisád, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matice épület)

C H E R A M Y R O U G E P Á R I Z S

Színházban, vagy moziban, fürdés vagy alvás után. Sétára vagy sporton, a modern nő csak az új Cheramy-rouget használja

HOTEL SCHLOSS
BLD. Telefon 6. Teljes pensio szeptemberben 40 dinár. Kirándulóknak és turistáknak 26—30 dinár. KÉRJEN PROSPEKTUST. Az igazgatóság

A NOVISADI NŐI MARIA KONGREGACIO SZINI ELŐADÁSA A MIASSZONYUNKRÓL NEVEZETT ISKOLANÉNÉK INTÉZETÉBEN
 1932 október 16 és 17-én

JAIRUS LEÁNYA
 Bibliai zenés dráma 5 felvonásban.
 Irta: Mellau István és Losonczy Gábor.
 Az énekszámok zenéjét szerzette: Léh Jakab zenetanár.
SZEMELYEK:
 Jairus, Kafarnaum főpapja · Horváth Böske
 Rhode, neje · · · · · Abramović Terus
 Mirjam, leányuk · · · · · Opasics Margit
 Messiás · · · · · Vig Bözsi
 Mária · · · · · Lendway Bözsi
 Mártha · · · · · Vig Emma
 Sára, Jairus szőlőgondozója · Weichand Ella
 Siemon, fia · · · · · Bogdanovics Margit
 Judith, leánya · · · · · Fratschka Ius
 Sephora, házvezetőnő · · · · · Milla Piroška
 Joel, pap · · · · · Bauer Gizi
 I. vén · · · · · Mokus Rózsai
 II. · · · · · Torma Mancel
 III. · · · · · Góbor Iona
 Enoch, dúsgazdag ifjú · · · · · Goldmann Vilma
 Cheliton, vak koldus · · · · · Putnik Irén
 Malachias · · · · · Klippel Lili
 Dinach, leány · · · · · Wahl Margit
 I. leány · · · · · Buzgó Katica
 II. · · · · · Józsa Ius
 III. · · · · · Józsa Manci
 Szüretelő · · · · · Matté Médy
 Szolgálok · · · · · Papp Juliska
 · · · · · Papp Ius
 · · · · · Lackner Etus
 Apostolok: Péter · · · · · Lackner Etus
 Tamás · · · · · Papp Marrska
 János · · · · · Andricsek Mariska
 Jutás · · · · · Losonczy Franci
 Táncozók: I. · · · · · Staudacher Mimi
 II. · · · · · Linberger Mimi
 III. · · · · · Fiedler Mici
 Sírátók, nép.

Az előadás kezdete 16-án d. u. 1/2 és 17-én d. u. 5 órakor. Helyárak: 20—, 15— és 10— Dinár. Műsor 2— dinár, vétel kötelező.

HATVANI BUZA
 (LEGÁNY FÉLE)
 Első utántermés
Lucerna államilag ólomzárolt
Téli pannonbüköny
Biborheremag
őszi borsó
Hajdina
Téli káposztarepcemag
Fűmagvak és
legelő keverékek
Főzelék és virágmagvak
Hollandi jácint és
tulipánmagvak
 a legjobb minőségben a legolcsóbb napi áron kaphatók:
JUGOSLOVENSKO
SEMENARSTVO K.D.
 Novisád, Jevrejska 2.
 Kérje mintázott arájanlatunkat és őszi árjegyzékünket

Közismert dolog, hogy a **MAYER REALISTIC SPECIÁL GÉP** a legtartósabb villanyvillanyzó-
 lást készíti, amely elismerten a jelen legelőke-
 tebb villanyvillanyzó-
 lást is a legszakszzerűbb kivitelben.
P. IVANITZA Iodrásztermében, N. Sad
 Katolikus porta 3. 3798 Igen mórskelt árak!

Takaréktűzhelyek és kályhák
 legnagyobb választékban, legjobb minőségben és min-
 denféle árban állandóan raktáron: **vasak, tenger-
 lyek, láncok, drórszögek, drótok, zománc-
 edények, husdaralók** és minden e szakmába vágó
 cikkek.
Ivatovics és Kolarški
 NOVISAD, Temertni ucca 25.
 Versenyen kívül áruk, melyekről mindenki szemé-
 lyesen meggyőződhet. 4053

Külső és belső
kerékpárgummik
 elsőrangú külföldi gyártmányok nagy
 választékban gyári áron kaphatók:
Express J. Horváth
 szaküzletében
Novisád, Pašičeva ulica 19 sz.
Kerékpárzománcozás
Varrogép Rádío Gramofon

Halottaink emlékének megőrzése
 a legrészbb emberi érény.
GOLGOTA
 temetkezési vállalat a legmesszebb menő
 igényeknek megfelelően elsőrendű új fel-
 szereléssel, villanyvilágítással és falvédő
 szerkezettel (a falakba nem verünk sze-
 get), nagy raktár érc és saját készítésű
 fakoporsókban, szemfedelek és koszoruk-
 ban, exhumálást és szállítást bárhonnán bár-
 hová vállalom. A legelőcsőbb kiszolgálás.
LENKEY IMRE ES FIA
 »GOLGOTA« TEMETKEZESI
 VALLALATA
 Novisád, Uspenszka u. 12. Telefon 26-90